

BAPTIST PUBLISHING HOUSE
P. O. Box 31995
Lusaka, Zambia

LESA WA MWEO AFWAYA UMUNTU

Published and Printed by
BAPTIST PUBLISHING HOUSE
P. O. Box 31995
Lusaka, Zambia

Copy Right 1988
Baptist Publishing House
All right reserved
Printed with permission
of Baptist International Publication Services

FOR THE FREE BOOK *WHO IS JESUS?* WRITE:
BIBLE WAY CORRESPONDENCE SCHOOL
BOX 32262, LUSAKA, ZAMBIA

na Baibele. Nga mulefwaya, kuti mwapeelako ifili mu citabo cenu kuli bene.

Ilyo mukalongana, ebeni abasambi ukuti ilelo nibo e bali nokulanshanya pe sambililo. Bebeni amuti: “Ni nsonta abanenu batatu ukuti balanshanye pe sambililo lyesu.” Balumbuleni amashina nokubaleka bekale pa fipuna ifyo mubikile ku ntanshi. Imwe ikaleni pa cipuna ca kulekelesha ica bune.

Balilenipo ukwipusha uwa ntanshi pa fyo abena Roma 5:1-5 balepilibula. Bepusheni amepusho, kabili ne bumba line lipusheko pa kuti balondolole bwino bwino ifyo babelengele.

Ilyo umo apwa ukulondolola, twalilileni ifi fine na bena Roma 8:18-25. Ipusheni uwa citatu alondolole ico aya malembo yabela aya cindamisha kuli ifwe.

Pa kupwisha, ebeni uulefwayo kulandapo aposopo. Ilyo mwapwa, toteleni abaciba ku ntanshi nokubeba ukuti bayeikala mwi bumba.

IFYO IFI FIPILIBULA MU MYEO YESU

Soseni amuti: “Fwe bena Kristu tutwalilile mwisubilo lyesu. Ifilayo ifya cindamisha fintu Lesa atulaya-fili nokwisa citika. Tuleicinkulako ukuti ifyo tupitamo cila bushiku te fyo tukesapitamo ku ntanshi ilyo Kristu akabwela, ubushiku bumo. Ku ntanshi tukesha akana ululumbi lwa kwa Lesa na Lesa umwine.”

Lekelesheni ne pepo.

Muli beshi 22, tuleumfwa ukuti nga twashingulusha menso yesu mu ncende shonse, tuli nokumona ukuti isonde lyonse lilekalipwa. Ukukalipwa kuli nokupwa ilyo fyonse fikesa citwa ifipya.

Beshi 23, na bena Kristu nabo balekalipwa no kucula ilyo tulelelela ukucitwa abapya.

Beshi 24 ileti, ipusukilo lyesu lyaba muli ili subilo lya kutila Lesa akafikilishe filayo fyakwe kuli ifwe. Ili subilo lya fintu ifyo tushilamonapo.

Beshi 25, tuli nokutwalilila ukusubika ukuti ifi fintu ifyo tushilamona fikesa citika, no mutima wa kulelela no mutekatima. Ukutekanya balelumbula muli aya malembo kulingene fye no ko balumbwile mu bena Roma 5:3.

Muli 1 Abena Tesalonika 1:1-3 e mo Paulo aleposha imitende ku bena Kristu nokubebukisha pe subilo ilishifwa ilya cilonganino.

E lyo Ukusokolola 21:1-7 e muli icikope ca mulu ne sonde, ifipya. Iyi, e ikaba ni nshita ilyo Kristu akatila abena Kristu bonse bana bakwe, ilyo akekala pa cipuna ca bufumu bwa kwa Lesa.

IFYO ILI SAMBILILO LINGAFUNDWA

UKULONDOLOLA

Ebeni umo abelenge nangu alondolole isambililo lya kulekelesha muli ici citabo. Abelenge mu cipande icilelanda pa fyo ifi filepilibula mu mweo wandi, nangu mu myeo yesu, mwisambililo 13. Amashiwi yalelanda pa mweni uwaitandaliia kabumba wa nongo, pa milimo yakwe.

Soseni amuti: "Ici e cilangililo ca fyo umuntu acita ku fintu Lesa abumbile. Lesa abumbile isonde ilya bulamo akabi. Lelo ububi bwaishile muli ili sonde ukupitila muli Adamu na Efa. Ukufuma 'pa pene, umuntu onse asala ukucite fya lubembu. Ulubembu e lwaonaula ne sonde lya kwa Lesa ilyali ilisuma ukwabula ulubembu. Nangu cibe 'fi, Lesa alitutemwa pamo pene ne fibumbwa fyonse. Ilyo inshita ikafika, Yesu akabwela, na Lesa akalenge fintu fyonse ukuba ifipya. Nakabili isonde likesa 'ba ilyabulamo ulubembu.

IFYO IFI FILEPILIBULA

Mukati ka mulungu, ebeni abasambi benu batatu ukuti bakese tungululako abanabo ilyo muli nokukumana. Bali nokwisaikala mu mipando ku ntanshi ye bumba. Mukenyusheko umo ukuti akalondolole ifyalembwa mu Bena Roma 5:1-5. Umabi na o akalondolole ifili mu Bena Roma 8:18-25, e lyo uwa butatu akalondolole ifyo aya mashiwi yapilibula mu myeo yesu. Imwe pamo nga kafundisha ni mwe mukabe ntungulushi yabo. Mukabebe ukubomfya ifitabo fyabo pamo pene na

IFILIMO

ISAMBILILO

IBULA

1. UKUFWAYE NTENDEKELO IIPYA.....	1
2. UKUTEYANYE NSHILA.....	8
3. UKUSEFYE KWA CILAYO.....	16
4. UKWISA KWA WALAILWE.....	24
5. UMUNTU WA LUSE.....	31
6. KAFUNDISHA UWA CILA PALI BONSE.....	38
7. UMUPUSUSHI UWA CULILE.....	44
8. SHIKULU WA MWELO.....	52
9. ABANTU ABAPEELWE AMAKA.....	60
10. ABANTU ABALEPEPA.....	68
11. ABANTU ABALEPYUNGE IMILIMO.....	75
12. ABANTU ABABWELELE KULI LESA WABO.....	83
13. ABANTU ABALI NE SUBILO.....	90

Beshi e ilatusoka ukuti tuli nokwisa cula. Nomba ukucula kwesu kuli nokuleta ukushipikisha. Uku kushipikisha, takulingene nokuba uwatekanya nokukontamiko mutwe, kabili nokupokelela ubwafwa bwa mu mweo wesu. Lelo uku kushipikisha, kulolele mukuba abatwalilila ku ntanshi nangu kuli ubwafya pali ino nshita.

Muli beshi 4 Paulo aleti uku kushipikisha kukaleta imibele iipya muli ifwe. Alitwalilile ukusosa ukuti imibele ine iyi ili nokutuletele subilo. Ukutwalilila mukushipa kwesu e kukakosha isubilo lyesu ilya kutila tuli nokwikala na Lesa mu bukata bwakwe no muyayaya, ku ntanshi.

Beshi 5 ilatukoselesha ukuti ili isubilo likesa fikilishiwa pantu Lesa alitutemwa nokutulaya umweo wa muyayaya nankwe.

Abena Roma 8:18-25 e muli ukutwalilila kwa matontonkanyo ya kwa Paulo pe subilo ilyo abena Kristu baba nalyo.

Muli beshi 18, tucumfwa ukuti ne Iyo caba ica cine ukuti tulacula muli uno mweo, ubu bucushi tupitamo tabwakese lingana no lulumbi ulukesa 'ba icilambu cesu.

Muli beshi 19, ifibumbwa fyonse ifyo Lesa abumbile filolela inshita lintu lesa akapilibule mibili yesu. Tabatulondolwela fintu imibili yesu ikesa 'ba. Lelo twalishiba ukuti tayakatale aibola nakabili.

Muli beshi 20, ilyo muntu wa ntanshi abembwike, aletele shamo ashamike umushili pa mulandu wakwa Adamu.

Muli beshi 21, ne fyabapo fine fikesa citwa cipya cipya ilyo muntu akacitwa umupya. Ifi fibumbwa ifipya ifya lulumbi e mulu kabili ne sonde ifipya ifyo na Esaya alandapo.

Muli beshi 20, ilyo muntu wa ntanshi abembwike, aletele shamo no lubembu ku fibumbwa fyonse. Lesa ashamike umushili pa mulandu wakwa Adamu.

Muli beshi 21, ne fyabapo fine fikesa citwa cipya cipya ilyo muntu akacitwa umupya. Ifi fibumbwa ifipya ifya lulumbi e mulu kabili ne sonde ifipya ifyo na Esaya alandapo.

Muli beshi 20, ilyo muntu wa ntanshi abembwike, aletele shamo no lubembu ku fibumbwa fyonse. Lesa ashamike umushili pa mulandu wa kwa Adamu.

Muli beshi 21, ne fyabapo fine fikesa citwa cipya cipya ilyo muntu akacitwa umupya. Ifi fibumbwa ifipya ifya lulumbi e kabili ne sonde ifipya ifyo na Esaya alandapo.

ISAMBILILO 13

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Abena Roma 5:1-5, 8:18-25, 1 Abena Tesalonika 1:1-3, Ukusokolola 21:1-7

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Abena Roma 5:1-5; 8:18-25

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Mube abaiteyanya pe ku kuisosela kuli onse uwingamulubulwisha pa kucetekela ukuli muli imwe, lelo asukeni no bufuke na katina."* 1 Petro 3:15

ISAMBILILO LIKALAMBA: Kuti twashininkisha ukuti tuli nokupokelela ipusukilo ilyo fye twatetekela Yesu ngo Mupusushi kabili nga Shikulwifwe.

IFYO NDEFWAYA ABASAMBI UKWISHIBA: Ndefwaya ncinkuleko abasambi bandi ukuti, nga bali abena Kristu, kuti baishiba ukuti bakapusushiwa.

IFYAKUBOMFYA PA KUFUNDISHA ILI SAMBILILO

Bikeni imipando ine ku ntanshi ya ncende iyo mulimo.

IFYO MWINGATEYANYA UKUFUNDISHA ILI SAMBILILO

Isambililo Iya Ntanshi

Abena Roma 5:1-5 batweba ukuti abena Kristu baba nokushininkisha ukuti bakesapeelwa icipande ca lulumbi lwa kwa Lesa. Ici, e cishininkisho twaba naco icakutula tuli nokwisaikalilila umuyayaya na Lesa.

Beshi 1 itila, apo twaba abaelelwa ku citetekelo cesu, twaba no mutende kuli Lesa. Uyu mutende watendeke ilyo twapokelele Kristu mu citetekelo. Kabili uyu mutende waba nga cakuubamo pa nshita ya kupunga kwa mwela wa maka, uushingatucita nbe lyo cinso. Tatuli nokutwalilila ubulwi bwesu. Kuti twatusha mu mutende.

Beshi 2 itila twaleetwa mu cikuku. Caba kwati icikuku e tempele Iya kwa Lesa, kabili Kristu e mwishi kuli Lesa. Tulasekelela mwisubilo Iyesu ukuti tukesaikala umuyayaya nokusansamuka na Lesa. Nomba, apo tuli muli iyi mibili ya mfw, lisubilo Iyeka fye te fintu ifingamoneka nangu ifingacitwa. Lelo isubilo line 'li Iyacine, likesa fikilishiwa. Lili nokwisa moneka.

ISAMBILILO 1

UKUFWAISHE NTENDEKELO IIPYA

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE:

Ndi nokusambililo kuti Lesa abomfeshe amafunde ya mu cipingo ca kale pakuti ateyanye isonde cipya-cipya muli Yesu.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Esaya 40; na bena Galatia 4:1-6

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Esaya 40:27-31, abena Galatia 4:1-6.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Ndolela Yehoba, umutima wandi ulalolela, kabili ku Cebo cakwe e ko nacetekela."* (Amalumbo 130:5)

Yosefe aingile muli motoka iyo alebomfya ukusendelamo abalendo cila bushiku, nokwikala mu cipuna ca kwa namutekenya bwino-bwino. Alishibe ukuti yali nokwisulamo na bantu bwangu-bwangu pakuti eme nokuya pa lwendo lwa milundu 135 ukuya ku ka musumba kanono. Ubu bulendo bwali nokuba bwa citatu muli ubu bushiku kuli Yosefe, kabili aleumfwa amaboko yalekalipa.

Atendeke shani uyu mulimo? Umulimo ukalamba walemunasha no kuti asange insansa muli wene nakalya. Aleba uwanaka lyonse pa numa ya kwendauko lwendo ulutali, nangu alecita uyu mulimo, ifyo alebomba ta fya lemusekesha. Aali nokufolesha babomfi indalama kabili nokulipilapo shimo mu milimo na imbi. Awe tatemenwe nangu panono. Nga kanshi ali nokuleka shani uyu mulimo? Ali ne nkongole ishingi kabili ali nokulipila bantu na bambi abalemwafwilishako.

Fwe bengi twaba nga Yosefe. Tufwayo kutampa cipya-cipya. Tufwaya isubilo no kusekela mu calo ca kucula no lumembu. Kuti twasange ntendekelelo iipya muli Lesa eka fye.

UKUFWAISHO BUNTUNGWA

Abena Israele balefwaya ukutampa cipya-cipya. Baposele myaka iingi mu busha mu calo ca bene. Balefwayo kubwelelamo ku calo cabo no kuba abantungwa. Na limo Lesa alibalabileko.

LESA TALABA

Amashiwi ya muli Esaya 40 yabebele ukuti Lesa alebebukisha. Bena e balabile Lesa. Bacitile ici kale sana ninshi tabalaya mu busha ukufuma

mu calo cabo. Batendeke ukupepo tulubi, tulesa twabufi, ifyo abena fyalo abo bapaleme nabo balecita.

Lelo Lesa atekelyo mutima pa fyo balecita pa myaka iingi. Alesubilo kuti balapile nokubwela kuli wene. Awe aba bantu bafiliwe ukubwela.

'Lesa nao e pakubaleka ukufi baseniwe na busa ukuya ku calo ca bantu bambi. E cali ukukandwa kwabo pa mulandu wa lubumbu.

Nomba inshita yali mupepi ilyo Lesa alefwaya uku bwesha abena Israele ku calo cabo. Lelo Lesa atile babe abalekanya mapaka fye inshita ikafike. Lyena e lyo ali nokubalubula. Kabili Lesa abasubilo kuti babe abacitetekelo kuli wene. Esaya abebele ukufi wabo abali nokulolela Shikulu e bo Lesa ali nokupela amaka.

Kabili abebele ukufi balecitapo utumilimo uyo balishibe ilyo balelolela Shikulu. Balingile ukunakila mafunde ayo bali nayo.

Lesa alishibe ukufi aba bantu bali abalekabile fintu ifingi. Na maka ya balumendo yonse yali nokucapa. Pakuti bace ilyo Lesa alefwaya ukufi bamubombe, bali nokupelwa maka yakwa Lesa.

Uyu te muku wa kubalilapo ukuba mu busha ku bena Israele. Bushe mulibukishe fyo bali abasha mu calo ca Egupti? Imfumu ya bena Egupti tayalefwayo kuti ibaleke bayo. Tabali na maka ya kumulenga ukufi apilibule umutima wakwe. Calemoneka ukufi tabakabe abantungwa. Elyo Lesa atendeke ukubomba. Mu maka yakwe, aba bantu balilubwike.

Ku muntu, imilimo imoneka nge yakosa sana. Kufi yakosa na kwibumba nangu ulukuta lwa bantu. Lelo kuli Lesa takwaba icafya!

ABASHA KWIFUNDE

Mu bena Galatia 4:1-6, Paulo aebele abena Kristu ukufi ifunde lyaba ngo kwikala mu busha. Amafunde ya mu Cipingo ca Kale e yaletungululo mweo wa muntu muli fyonse. Mukunakila mafunde e mo muntu ali nokutemuna Lesa.

Mu nshiku shakwa Paulo, aba Yuda bali no musango umo ilyo muntu alefwa. Ifyuma fyonse ifyo mwaume alesha fyalepeelwa ku mwana wakwe umwaume. Nga mwaice, tali nokupyana ifyo wishi ashile. E wali umwine, lelo talepelwe nsambu sha kufibomfya.

Abantu bambi e balemusungilako ifi fyuma. Balemusambilisha nokumwafwa ukwishiba ifya kufibomfya ilyo ali nokukula. Lyena nga afika pa cimo, e lyo ali nokuba no "Buntungwa" bwakucite fyo alefwaya ku fyuma fyakwe.

milimo yakwe e ushakwata isubilo. "Akapelebela ku bukata bwa kwa Lesa."

ICIKUKU ICO TUSHILINGILE KUPEELWA

Abena Kristu bapokelela icikuku mukupitila muli Yesu Kristu. Tatwalinga kubelelwo luse kuli Lesa, lelo ifi e fyo atucitila. Nangu tatwalinga kuba abatemwikwa kuli Lesa, alitucmwa. Tatwalinga kuba no mweo wa muyayaya, lelo alitupela. Pa mulandu wa cikuku cakwe, umulopa wa Mwana wakwe Yesu e ushika imemba shesu shonse. Pa mulandu wa cikuku cine ici, twaba ne subilo muli Lesa.

UKUTASHA PA KUCULA

Paulo alandile icintu ca kupapusha. Atile kuti twatasha pa kucula kwesu. Na mu nshita ya kucula kuti twasekela pa mulandu wa fintu ififumamo. Katumone ifi fintu ifyo fili.

Ukucula kulmfwile ukufi muka Yohane alilwelel nakabili. Uyu mama ali umukote uwalwele umwaka uutuntulu, na bena Kristu basuka batendwa ukumutandalila. Ilyo balebwelelamo ku mwabo, Esekelo aebele Ana ukufi 'Ndi nobulanda pantu mama Yohane nalwala nakabili. Nga nali ne ndalama nga namutwele kuli shing'anga.' Ana nao ali nobulanda pakumfwa ilyo Esekelo asosele pantu na o aletontonkanya fimo fine

"Wisakamana, ndi nokumutwalile fyakulya ifyo nacipika ulucelo." Ana aileposa inshita itali mukumona umulwele nokumwamie ng'anda. Ilyo abwelelemo ku mwakwe, Ana asendele insalu isho mama Yohane alesendamapo nokufwala pakufi aye shiwanya. Esekelo ena alesunga bana nokubapcele filyo ninshi Ana talipo.

"Pali cimo, Esekelo ailepita pa ng'anda ya kwa mama Yohane pakufi amupempule. Aumfwile ukufi Ana e wabalilepo ukuyako kabili amutwalile ne fyakulya ne nsalu isho ailecapa. Kabili mama Yohane nomba aleumfwa fye bwino bwino.

Pali cibili, mu mushi mwapitile mbila iibi sana. Kafundisha umo mwisukulu lya mupepi balimwipeye ilyo apakupilibula amatontonkanyo yabo. Alangile Petro mu cimonwa ukufi atemenwe na bena fyalo bene. Kabili alangile Petro ukufi Lesa taaba na kapatulula (Imilimo ya Batumwa 10:34). Lesa atemwa bantu bonse no kutemwa kumo kwine.

Petro na bambi, pamo nga Paulo, e pakuyamba ukushimikila ku bena fyalo. Abengi balicetekele muli Yesu. Pa numi ya myaka iingi, ifilonganino ifingi fyali na bena Kristu abali abena fyalo, na ba Yuda. Lesa alefwayo kubalanga ukufi kuli wene bali abalingana. Talelanga akapatulula.

ISAMBILILLO 13

ABANTU ABALI NE SUBILO

IFYO NDEFWAYO KUTI NJISHIBE: Ili sambililo ili nokunsambilisha ukuti abena Kristu baba ne subilo lya mweo wa pe na pe muli Lesa.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Abena Roma 5:1-5, 8:18-25, 1 Abena Tesalonika 1:1-3, Ukusokolola 21:1-7

AMALEMBO YA MWISAMBILILLO LYA LELO: Abena Roma 5:1-5, 8:18-25

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: “Lelo shisheni Kristu nga Shikulu mu mitima yenu. Mube abaiteyanya pe ku kuisosela kuli onse uwingamulubulwisha pa kucetekela ukuli muli imwe, lelo asukeni no bufuuke na katina.” (1 Petro 3:15).

Ubushiku bumo, umucemi wa cilonganino alelanda no wina mupalamano. Atile, “bushe walipokelela Yesu ukuba Umupusushi obe?” Na o pakwasuka atile, “Ndemoni.” Umubiye alimwipwishe nakabili ukutula, “Bushe uli uwaishibisha ukuti cine cine ukesa ikala na Lesa rau mulu?” Kabili umwina mupalamano atile, “Ndesubila.”

Ili e subilo ilyo abanensu bamo bakwata. Balatwishika sana sana. Tabaishiba ifikisa citika kuli bene ku ntanshi.

Baibele tailanda pe subilo lya musango 'yu. Hlatweba pe subilo limo ilyo twingashininkisha.

Paulo alembele abena Kristu ba mu Roma pa lwe subilo ilyo bengashininkisha ukukwata.

ICITETEKELO MULI LESA

Belengeni abena Roma 5:1-5, 8:18-25. Paulo aleti, icitetekelo e citulenga ukuba abalungami kuli Lesa. E co twingeshibilako fwe bena Kristu fwe baba ne citetekelo ukuti tuli nokukwata umweo wa muyayaya. Icitetekelo cesu cibe muli Lesa, te mu myeo yesu fwebene. Ngo muntu acetekela mu mweo wakwe umwine, teti ashininkishe ifikaba ku ntanshi. Akalatwishika nga cakuti umweo wakwe wali uusuma nangu iyo.

Uwapokelela Yesu Kristu mu mutima wakwe e mwina Kristu. Yesu ali tufwilile pa membu shesu. E wapeele umutengo wa misha yesu, uo tushingapeleka. Baibele itila, “...Bonse balibembuka nokupelelela mu bukata bwakwa Lesa” (Abena Roma 3:23). Umuntu uusubila mu

Paulo alingile balya bantu ku baice abali ne fyuma fya kupyana ifikankala, nomba bali tabalafika pa cimo ca kufibomfya, nokusangamo ukusekelela.

UMWANA EUTULENGA UKUBA ABANATUNGWA

Ilyo Lesa amwene ukuti nomba inshita na ifika, atumine Mwano, Yesu. Amafunde e yatangile ukuti yateyanye inshila yakupitamo Yesu. Yabafundile ifintu ifingi pali Lesa. Kabili yabafundile fintu fyakucita ifingi. Yabasambilishe ifisuma ne fibi ifyo bashalingile ukucita.

Lelo amafunde pa lwayako, tayali ayapwililika. Yesu e wali nokwisa lubala bantu abali mubusha ku mafunde. Abo abapokelele Yesu no kumutetekela e bali nokwita Lesa ukuti e shibo. (Belengeni aba Galatia 4:6). Isonde lyonse lyali nokulolela fye intendekelo iipya.

IFYO IFI FILEPILIBULA KU MWEO WANDI

Pano calo, ububi bwaba fye ponse ponse. Abantu abengi balacula sana pa mulandu wa lubembu lwabo, ulubembu lwa ba lupwa nangu ulwa libusa fyabo. Abantu balacula pa mulandu wa lubembu lwa ntungulushi shabo. Cine cine tulingile twayamba cipya cipya.

Lesa atupeepele isonde ilisuma ilyakwikalamo. Nomba, ulubembu lwayalwile ubu busuma ukuba ububi. Ne lyo twali tatulafyalwa, Lesa alitwishibe. Alishibe ne fyo twali nokonaula ifyo ateyenye ifisuma. Eco ateyanishishe inshila iipya iyakuti umwaume no mwanakashi bakatendeke umweo cipya cipya.

Nga cakuti taulaba umwina Kristu, nga taulapokelela Kristu ngo Mupusushi obe, mupokelele nomba line. Tendeka cipya cipya. Tendeka ukucetekela no kutetekela muli Lesa. Takakulekeleshe, kabili akakupeepele fyonse ifyo ukabila.

Nga uli mwina Kristu uumfwa ngo' bacimfya, cetekela Lesa. Mulolele kabili akakupeepele maka ayapya mpaka fye ukacimfye amafya yonse. Ipetamike pa cinsu ca kwa Lesa, lyena e lyo ukaba na maka ya kubutukisha ukwabulo kunaka. Ukalaenda ukwabulo kuli ufwe umutombo.

Lesa aba uwaiteyanya ukuti e ngapeela intendekelo iipya kuli uyo onse auli nokwisa kuli wene.

ISAMBILILO 1

YA KWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Esaya 40, Abena Galatia 4:1-6.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Esaya 40:27-31, Abena Galatia 4:1-6

UKUSUNGA PA MUTIMA: *"Ndolela Yehoba, umutima wandi ulalolela, kabili ku Cebo cakwe eko nacetekela."* (Amalumbo 130:5)

ISAMBILILO LIKALAMBA: Lesa aliteyanya inshila iyo abantu bengatampilamo muli Yesu, Umwana wakwe.

ICO NDEFWAYO KUTI ABASAMBI BANDI BESHIBE: Abasambi bandi bali nokusambililo kuti Lesa abomfeshe ifunde lya mu Cipingo ca Kale pa kuti ateyanye isonde mu kuba ne ntendekelo ipya muli Yesu Kristu.

IFYAKUBOMFYA PA KUSAMBILISHA: Lemba aya mashiwi ayashipwile mu kulondolola kwa yako pa cipampa nangu pa cipepala icikulu: "Nga ca kuti natendeka ukuba no mweo uupya mu mweo wandi, kuti....."

UKUTEYANYA IFINTU MWINGASAMBILISHA

ISAMBILILO LYA NTANSHI

Esaya 40 alelondolola ifyacitike mu Babele mu mwaka wa 538 B.C. ilyo Yesu talafyalwa. Ishiwi lya kwa kasesema lyalandile ifyebo fya kusansamushako aba Yuda. Bali beka, ababulanda kabili abo baletinya ku bena Babele mu calo umo bali nge mbutushi.

Kateka Yosia atendeke ukuteka ilyo fye ali ne myaka cine k'onse-konse. Atekele pa myaka amakumi yatatu na umo. Imfwa yakwe e yalangile intendekelo ya nshita ya mafya mu bwikashi bwa bena Yuda. umwana wa kwa Yosia, Yeoasi, atekele fye imyeshi itatu ninshi talati aye nge mbutushi ku calo ca Egupto. Umwana wakwe uwa cibili, Yeoakimu, bamupatikishe ukuti abe uwacetekela mu buteko bwa bena Babele ukucila bena Egupto.

E lyo mu mwaka wa 601 B.C., Yeoakimu aileiposa mwibumba lya bantu abalefwaisho kufululo buteko bwa bena Babele. Lelo ici caishilepwa ilyo Nebukadinesari, kateka wa bena Babele aishile cimfya abali mu musumba wa Yerusalemu. Abena Yerusalemu amakana yatatu pamo pene na kateka wabo, nyina wa mukashi wa kwa Nebukadinesari pamo

IFYO IFI FILEPILIBULA MU MYEO YESU

Soseni amuti: "Ilyo twishiba ukuti Lesa tamona ifibi fyesu na kabili pa mulandu wa mulopa wakwa Yesu kuti twaishiba ukuti uuli onse kuti aisa kuli Lesa kabili kuti apusushiwa. Nangu ulubembu lube shani, Lesa kuti alwelela no kulufisa no mulopa wa kwa Yesu.

"Ba ntalamisoka abali abafungwa pa mulandu wa kwipaya bantu balabelenga Baibele nokubweshiwa kuli Lesa. Lesa alapususho muntu nangu abe umubembu shani.

Ilingi line, ilyo tushimimikilako ifibusa pali Kristu, batila teti bapilibuke no kumupokelela pantu bacite membu ishibi sana. Na limo paliko umo muli ifwe uumfwa ifi fine. Tacaba na mulandu, kuti twaisa kuli Kristu ne membu shonse isho tukwete. Ico tulingile twacita kupokelela fye Kristu, kabili ne myeo yesu ikalubulwa ukufuma ku membu shesu. Lesa aba uwaiteyanya ukupokelelo muntu uuli onse nokufimba pa fibi fyakwe fyonse."

Isaleni ukulongana kwenu ne pepo, lombeni Lesa ukumilenga ukuba abashipa mu butumikishi bwa kuwikishanya.

munyinane acite ca lubembu, tafwile kumuseka, alingile amwafwa pa kuti amone ulubembu lwakwe no kulomba ubwelelo. Muli beshi 4 na 5, Paulo aleeba abena Kristu ukuleka imibele ya muli bukaiitemwe.

Muli beshi 7, Paulo atile ifyo tubyala e fyo tuli nokulobolola. Nga twatande mbuto ishisuma, tuli no kulobolole fisuma.

IFYAKUFUNDISHA ILISAMBILILLO

Icebo ca Ntanshi

Ipusheni amuti; “Bushe ishiwi lya kuwikishanya, lipilibula shani?” Sonteni pa cipampa. Lekeneni balanda pali uyu mulandu pa nshita iitali.

Soseni amuti: “Ilingi, tulawikishiwa ku bantu banensu mu myeo yesu. Tulatalikana nangu ukupusana mu matontonkanyo yesu. E citutwala mu kumfwo bubi. Pakuti tuwikishanye muli ifi fyonse, tulingile twaelela banensu. Isambililo lyesu ilelo lili pa kuwikishanya, nombu uku kuwikishanya kwaba ukwaibela. Pantu ni Lesa e ulawikisha umuntu ku lubali lwakwe umwine.”

IFYO IFI FILEPILIBULA

Soseni amuti: “Ilyo twali abashipokelele Kristu, twali fye bambi bambi ku cinso ca kwa Lesa. Tapali icafiseme pali ifwe. Lesa alemona ulubembu ne fibi fyonse ifyo twasosele nokucita. E lyo asalile fye ukubesho muntu kuntu ali. Alifulilwe pa micitile ya muntu, e co atupeelele inshila ya kutubweseshamo nangu ukutuwikishanya kuntu ali muli Kristu Yesu. Tukasambilila muli 2 Abena Korinti 5:17-21, no kukonka cila beshi.”

Pakuti mupituluke muli aya mabeshi, bomfyeni ifyo mwabelengele ku ng’anda ilyo mwaletyanya ili sambililo, ilyo mulelanshanya na basambi benu. Shininkisheni ukuti cila muntu omfwikishe ukuti Lesa e wa wikishenye abantu kuli wene.

Nga mwapwisha ukusambilila pali aya malembo, ebeni umo abelenge abena Galatia 6:1-5 na beshi 7. Nakabili bomfyeni ifyo mwateyenye ku ng’anda pa kulondolola aya mabeshi. Afweniko abasambi pakuti beshibe ifyo baba no mulimo wa kwafwilisha abena Kristu abaponena mu lubembu.

Soseni amuti: “amashiwi ya ca pa mutima yaleti Lesa alatumona mu mulopa wakwa Kristu. Tamona bupusano ne lyo bumo muli ifwe. Pa numa ya kuwikishanya kuli wene, Lesa taba na kapatulula kuli ifwe.”

na bakabilo ba mu musumbu wa Bebele basendelwe bu nkole. Aba e bali ibumba lya ntanshi pa mabumba yatatu ayo abena Babele basendele muli bu nkole.

Abantu balaba no bulanda ilyo bekala mu ncende nangu mu calo icishili cabo. Bafwayo kumona ifyo baleikala nabo, abo basha ku calo cabo.

Ubulanda bulakulilako ilyo muntu bamupatikisha ukwikala mu calo icishili cakwe. Nangu cibe shani teti abwelelemo ku mwabo. Alaba no bulanda ubukulu kabili no lupato kuli abo abamutwele mu busha kabili alatwalilila ukulaibukisha icalo cakwe.

Abantu bamo balabutuka ukufuma mu fyalo fyabo nokuyai ikala mu fyalo fimbini nge mbutushi. Balafwaisho kubwelelamo ku calo cabo, lelo balafilwa.

E lyo Lesa alandile kuli bene muli kasesema ilyo bali muli bu nkole. Aebele kasesema ukuti alekoseleshako abantu bakwe. Muli Baibele tamwaba ibeshi nangu limo umo Lesa aebe bakasesema ukukoselesha bantu bakwe. Ilingi line, Lesa aleeba ba kasesema ukuti balekalipila bantu bakwe pa membu shintu balecita. Nomba, kasesema apeepele umulimo wa kusansamusha no kukosha bantu bakwa Lesa

Mu ma beshi ya mwisambililo lya lelo, Esaya 40:27-31, imbutushi shaleipusha Lesa ukuti beshibe nga ca kuti cine cine alebasakamana. Kasesema abaswike ukutula ukwishiba kwabo pali Lesa kwali fye ukunono sana. Bali no kulolela Shikulu mpaka fye akabapeepele amaka ayapya.

Ukulolela Lesa calola mukulolela na masakamano aengi mu mitima yabo. Caba ifyo tulolela ubulobololo ukuti bufike, nangu ifyo ba malonda balolela abalwani babo pakuti ba basanse. Imbutushi shalelelela ukuti shibwelelemo ku mayanda ukufika na pa nshita ilyo Lesa ali nokuteyanya. Lelo balelelela ne subilo. Ukulolela Shikulu mu nshile’yi kupilibulo ukuti kukwate citetekelo muli wene.

Abena Galatia 4:1-6 ilondolola pa mwana uwa pyene ifyuma fyakwa wishi. Asungilwe naba lupwa bambi ukwisa fika na pa nshita ilyo ashileba umukalamba uwakwisunga umwine pamo ne fyuma fyakwe. Paulo abomfesho ici cilangililo pakuti alange abantu ukuti bali kwati abana banono mu nshita ya malango ukwisa fika pa ilyo Yesu aishile. Ukupitila muli Yesu, amalango yafikilishiwe elyo no muntu aishileba umuntungwa.

Beshi 4 ya ici cipande itweba ukuti ilyo inshita yafikile, Lesa atumine Yesu. Ifintu fyonse fyapekanishwefye bwino. Abena Israele balilolele pa myaka imyanda ine (400 years) pakati ka mpela ya Cipingo ca Kale

na pakutendeka kwa Cipingo Cipy. Ubuteko bwa bena Roma bwasebele isebo iisuma. Imbila nsuma yali nokusabankanishiwa ku nko shonse. Ilyo inshita yafikile, malaika alandile kuli Maria. Yesu ali fyelwe.

UKUSAMBILISHA ILI SAMBILILLO

Ukutendeka

Sonteni ku mashiwi ayali pa cipampa elyo musose amuti, "Ili lembo talili ilyapwililika. Bushe kuti kwaba uwingalipwililisha?" Leken i abasambi **benu** balandepo pafyo bengacita pakulenga ubwikalo bwabo bube ubupya.

Suminisheni cila musambi ukulondololapo. Bakoselesheni lelo mwibalanga ifyo bali nokupilibula mu myeo yabo.

Panuma yakumilondolwela ifyo balingile ukupilibula mu myeo yabo, soseni amuti, "Mu myeo yesu mwa bamo ifintu ifyo tulingile ukucinja pakuti twingatampa cipy cipy. Isambililo lyesu ilelo liletusambilisha pafyo twingatampa cipy cipy ubwikalo ubupya."

Ukulondolola

Leken i abasambi benu bakupukule ama Baibele yabo muli Esaya 40. Landeni ukuti "Ici cipande calembelwe mukusansamushako abasalwa bakwa Lesa. Bali muli bu nkole mu Babiloni, elyo baleluka ku mwabo, intambi shabo ne calo ca kumwabo. Bushe cipilibula nshi ukuba muli bu nkole?" Leken i abasambi balanshanyepo pali ici. Nga palipo umo uwabasambi uwaikala kunse ya mutundu wa bakumwabo mwipusheni ifyo omfwa pa mulandu wakwikala ku ncende ekalako. Mwipusheni ifyo engomfwa nga cakuti kwali ukumupatikisha ukuti afume kumwabo no kuya ikala ku ncende imbi. Pakusondolwela ukulanshanya langisheni ukutila ukuba mubunkole ta caba cakusansamusha iyo.

Ebeni umo abelenge amabeshi ukufuma pa 27 ukufika pa 31. Landeni ukuti "Muli aya mabeshi, Lesa ukupitila muli kasesema wakwe aebele abantu ukuti bafwile ukulolela Lesa. Bafwile ukulolela ukubwela kumwabo ukufikila ilyo Shikulu akabapekanishisha kubwelela. Lelo abasambi ba Cipingo bomfwa ukuti aya mabeshi tayalifye yaba mu bu nkole mu Babiloni iyo. Yali yaluko lwa ci Yuda lonse. Uluko lonse, ica cine ne sonde lyonse lya lelolela ukwisa kakwa pa myaka imyanda iyingi. Balelolela ukutumwa kwakwa Mesiya. Bushe ukulolela Shikulu cipilibula cinshi? Leken i abasambi ukulanshanya ukufikila bapele ubulondoloshi ubuli nga bwa kutampilapo ubuletela "ukulolela Lesa no mutima wakufwaisha" nangu "ukusuminisha ne citetekelo ca muli wene."

Ebeni abasambi bakupukule mu bena Galatia 4:1-6. Ipusheni umo ukubelanga ici cipande. Bomfyeni amasambililo ayali mu fitabo fya

Muli beshi 18 emo twaumfwa ifyo ici cipesha mano cacitilwe. Umuntu (ilyo talapokelela Kristu) ali ukutali ukufuma kuli Lesa. Lesa tali nokuba ne senge no muntu umubembu. Lesa e pakubweshu nangu ukuwikisha umuntu kuntu ali.

Ishibisheni ukuti te muntu uwabweshe Lesa kuli wene. Teti acite ica musango 'yu. Lesa eka e wali nokuwikisha umuntu kuli wene. Lesa e wafulilwe ku muntu, te muntu afulilwe kuli Lesa. Ilyo tutontonkanya ukuti Yesu ali nokufwa pa lupanda mu cifulo cesu, kabili ukuti nifwe twali nokucula no kukandwa, kuntu Yesu apitilemo, tuli nokushininkisha ukuti cine cine Lesa alifulilwe pa fyo muntu acitile.

Icipande ca cibili muli beshi 18 cileti Lesa apeelee umwina Kristu umulimo wa butumwa uwakuwikishanya. Uku kuwikishanya takuli kwa muntu no muntu mubiye. Lelo kuli pa muntu na Lesa. Tulecito mulimo wa kushimikile mbila yakwa Yesu ku ba pano isonde bonse.

Beshi 19 ilelondolola bwino ifyalembwa muli beshi 18. Paulo aleti Lesa tebukisha imembu sha muntu ilyo muntu wine apokelela Kristu nokuwikishiwa kuli Lesa.

Beshi 20 itweba ukuti tuli abakwimininako Kristu pano calo. Ici cilolele mukuti twaba mu cifulo cakwa Kristu mu kulanga aba pano isonde ifyo butemwe bwakwa Lesa bwaba.

Twaba inkombe shakwe. Inkombe ilingile ukwishibisha icebo ali nokushimikila bantu. Teti aiminine umwine nangu fye cibe shani. Aba uwimininako Kristu. Abantu bali nokubwela kuli Lesa ukupitila mu kumfwe cebo tushimika.

Beshi 21 ilanga ukutila Lesa abika ulubembu lwesu pali Kristu. Uwa mushilo aishile 'ba kasenda wa membu sha ba pano isonde. Ukumona Yesu asende membu shesu ilyo alefwa pa lupanda e calengele ukuti Lesa aloshe icinso cakwe kumbi. Yesu acitile ifi fyonse pakuti ifwe tube abalungami.

Abena Galatia 3:27-29 batila fwe babatishiwa muli Kristu nifwe tufwele Kristu. Lesa alatumona mu mulopa wakwa Kristu, kabili ifyo twali kale tebukisha. Nomba twaba fye bamo kuli wene, kabili tuli nokupyana umweo wa muyayaya.

Mu bena Galatia 6:1-7, e mo Paulo aletweba ifyo twingafwilishako umwina Kristu munensu. Atile ngo muntu "nga asangilishiwa mu bubi bumo," ababiye balingile ukumwafwako. Ici cilolele mukutila ilyo muntu abembuka, ababiye bamwafweko ukusango bwelelo. Icebo ico Paulo abomfeshe muli aya mashiwi cimo cine ne cibomfiwa pa kulanda pa muntu uushelela nokupona pa musebo apali amatipa. Ufu lubembu Paulo alelandapo te lwa kuifwaila umuntu. Ilyo mwina Kristu asanga

ISAMBILILLO 12

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: 2 Abena Korinti 5:16-21, Abena Galatia 3:27-29, 6:1-7

AMALEMBO YA MWISAMBILILLO LYA LELO: 2 Abena Korinti 5:17-21, Abena Galatia 6:1-5,7

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Tamuli mu Yuda nangu mwina Hela, tamuli musha nangu muntungwa, tamuli mwaume nangu mwanakashi; pantu imwe bonse muli bamo muli Kristu Yesu."* Abena Galatia 3:28

ISAMBILILLO LIKALAMBA: Lesa afwayo muntu ukuba mwisenge nankwe ukwbulamo akabi. Ici cingacitilwa muli Yesu Kristu.

IFYO NDEFWAYA ABASAMBI UKWISHIBA: Ndefwaya basambi beshibe ukuti abantu bonse kuti babwele kuli Lesa, nangu imembu shabo shali ishikulu sana.

IFYAKUBOMFYA PAKUFUNDISHA ILISAMBILILLO: Lembeni icebo ca UKUWIKISHANYA pa cipampa nangu pa cipepala.

IFYO MWINGAFUNDISHA ILISAMBILILLO

Isambililo lya ntanshi

Mu mabeshi ya muli 2 Abena Korinti 5:16-21, Paulo alembele pa fikankala fimo. Cila cebo ico alembele mu cisambilile bwino bwino.

Beshi 16 ileti ilyo twali tatulapokelela Kristu, twalemona bantu bonse, na Kristu wine, ku mano ya buntunse. Tatwalemona ifyo Lesa amona. Na limo ilyo ali no mweo, Paulo taatalile amona Yesu. Nga alimumwene, na limo aleti Yesu ali ntlamisoka, uwalingile ukufwa pa capindama. Pa numa ya kupokelela Kristu, Paulo taletontonkanya pali Yesu muli uyu musango. Amwene Yesu nge ca bupe ca kutemwa ico Lesa atumine pe sonde. Amumwene ukuti aipeele mukube lambo lya pa membu shakwa Paulo.

Muli beshi 17, Paulo atile ilyo abantu bapokelela Kristu, balasanguke fibumbwa ifipya. Bekala muli Kristu, nokuba icipande ca bumi bwakwe. Imicitile ne mitontonkanishishe ya pa kale ilapita. Nomba baba abapya. Paulo alisungwike sana pakumona ifyo ica musango 'yu cali ca cine, nangu umweo wakwe wali icilangililo ca maka. Uwalebika abena Kristu mukupakaswa, Sauli wa ku Tarsa, aishile 'ba Paulo, uwasosele ukuti, "Pantu kuli ine ukuba no mweo ni Kristu, kabili ukufwa bunonshi" (Abena Filipi 1:21).

basambi ne fili ku ntendekelo ye sambililo mukulondolola ifyo aya mabeshi yalepilibula. Umfwikisheni beshi 4.

Landeni ukuti "Lesa atumine umwana wakwe, Yesu, ukuba Mesiya. Eo abantu balelola inshita ntali. Ali kateka uwali nokutungulula Israeli. Ilyo Yesu talaisa, abantu basangile ukusenaminwa kuli Lesa ukupitila mukumfwila funde. Aba abaleilule ifunde balilengele ukuti limoneke ngo bu nkole ku bantu pantu iciputulwa conse ca mweo caletungululwa ne funde.

Ilyo Yesu aishile, ifunde lyalifikilishiwe. Takwali kabili ukuti abantu bakonke funde pamo nge nshite lya kwekeshamo Lesa iyo. Bali no kusenaminwa ukupitila mukucetekela umwana wakwe Yesu. "Muli Yesu bali no kusanga ukutampa cipya cipya no kuba no mweo upya. Bali nokuba abantungwa."

IFYO MWINGABOMFYA ILI SAMBILILLO MU MYEO YESU

Bebeni amuti: "Bushe nomba mwaishibisha ifyo mwingamba cipya cipya?" Leken balandepo inshite itali. Soseni amuti: "Pano tuli nga pali umo uushilatetekela Yesu ngo Mupusushi wakwe kabili uulefwayo kuti amutetekele nomba line, napapata ashale na ine ilyo twalapwa isambililo lyesu pa kuti tulanshanyepo. Nga ca kuti mwaba kale abena Kristu, bushe kuti mwatendeka cipya cipya? Kuti mwatendeka shani?" Kabili muleke balandepo. Lundenipo amashiwi ya kutila: "Kuti twalolela Shikulu, kabili nao kuti amupela maka cila bushiku. Tucetekele no kubika masakamano yesu yonse muli Shikulu."

Lekelesheni ne pepo.

ISAMBILILO 2

UKUTEYANYE NSHILA

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ili sambililo lili nokunjeba uwateyenye isonde ilyo Yesu ali mupepi nokwisa, kabili ne fyo acitile pakuteyanya kwino 'ku.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Esaya 40:3-5, Malaki 3:1-4, Mateo 3:1-12, Yohane 1:6-8, 19-28.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Esaya 40:3-5, Mateo 3:1-12, Ukusokolola 20:11-15.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: ".....teyanyeni umwakupita Shikulu, lungamikeneni inshila shakwe" (Mateo 3:3).

Bushe nga walefwayo kukule ng'anda, kuti wayambila pi? Pa numa ya kushila "fintu ing'anda ili nokuba, icakonkapo kuwamya apo mukakulile ng'anda yenu. Apo mwingakulile ng'anda teti muleke pabe amabwe ayakulu, ifimuti nangu ifimpusa fikule. Kakula wa ng'anda afwile awaminisha apo akakulila pakuti ng'anda ikeminine bwino bwino ukwabulo kuti ibeyame, nangu isendamine ku lubali lumu. Ukukule ng'anda ikeminine bwino bwino ukwabulo kuti ibeyame, nangu isendamine ku lubali lumu. Ukukule ng'anda kutendeka fye ilyo bawamya apa kukulile ng'anda.

Lesa ali nokuteyanya. Uku kuteyanya kwali pa kutuma Yesu, Mesia pano isonde. Ilyo Yesu ali talaisa pano isonde, umo ali nokuteyanye nshila ali nokwisapitamo.

Lesa asontele Yohane Kabatisha ukuti akeseteyanya umo Yesu ali nokupita. Lesa ali uwaiteyanya ukuti atume Umwana wakwe pano isonde. Lelo aba pano tabaiteyenye. Balingile ukuba abaiteyanya. Ili sambililo lili pali Yohane na pa fyo acitile pa kuwamya umo Yesu ali nokupita.

UBULAYO BWAFIKILISHIWA

Lyonse fye Lesa alafikilisha ubulayo bwakwe. Muli kasesema Esaya, e mo Lesa alaile uwakwisa mukuwamya inshila Yesu ali nokupitamo. Ubu bulayo bwapeelwe imyaka imyanda pabula (700) ni nshi tabulati bufikilishiwe. Belengeni Esaya 40:3-5 na Malaki 3:1-2. Kabili belengeni Mateo 3:1-12 pakuti mumfwe ifyo Lesa asungile bulayo bwakwe mpaka abufikilisha.

umunang'ani. Cila muntu apeelwa umulimo wa kucita kuli Lesa. Tubombeshe mukucite milimno yesu. Tulesenda ulupanda lwesu. Lelo ukwabula maka ya kwa Lesa, teti tucite akantu nangu panono. Kristu alafwaisho kutwafwa.

UKULOBOLOLA IFYO TUBYALA

Umuntu uubomba na maka imilimo ya kwa Lesa, akacimfya. Lelo umunang'ani uufulumuka ku mafya e ukaba mu bwafya ubukulu. Uubyale mbuto sha lupato akalobolola ulupato. UUbyala imbuto sha kutemwa akalobolola ukutemwa.

IFYO IFI FILEPIBILIBULA KULI INE

Lesa afwaya ifwe tuletandembuto sha kutemwa ne nkumbu. Bonse abapokelela Yesu ngo Mupusushi e baba abawikishiwa kuli wene. Afwaya tuletande mbuto shakuwikishanya. Kuti twacite 'ci ukupitila mukushimikilako abantu bambi pa fyo bengawikishiwa kuli Lesa.

Kuti twapwisha ifikansa nokupusana ukuba pakati kesu na banensu. Nga twacitile ifibi ku banensu, kuti twalomba ubwelelo. Nabo kuti batwelela.

Bushe mwalibwela kuli Lesa? Amucitila fyonse ififwaikwe pakuti mube ne pusukilo. Mulingile mwapokelela icabupe cakwe ukupitila muli Mwano, Yesu. Yesu afwile pa capindama pa membu shenu. Ileo, alefwaya amibelele uluse. Bushe kuti mwapepa nomba no kumulomba ukuti ese mu mutima wenu abe shikulu kabili Umupusushi wenu? Bonse abapokelela Yesu kuli baikala no mweo ilyo beshibe ukuti baba ifibusa fya kwa Lesa. Tulingile ukubomfya nshita yonse iyo Lesa atupeela ukulashimikilako abantu bambi pa kutemwa kwakwe ukushaikulila.

lubembu ulo twacita kale. Ubwafya kuti bwatwalilila. Bushe kuti twaleka shani ulubembu? Kuti twaba shani ne senge ilisuma na Lesa?

UBWASUKO

Paulo e uli nobwasuko. Ubwasuko ni Yesu Kristu. Lesa alishibe ukuti teti tube abalungami abengesa uko ali. Kabili alishibe ukuti teti tucite ifilingile ifingalipilwa pa mulandu wa membu isho twacita kale. E fyo Lesa atumine Umwana wakwe ukwisa pano isonde, nokufwila pa membu shesu.

Yesu tacitile lubembu nangu fye panono. Ali fye umulungami. E calengele ukuti abe ilambo lya pa membu shesu. Umulopa wakwe wali e mutengo wa membu shesu. Umulopa wakwe uwa bulungami e ufimba pa fibi fya bonse abamucetekela ukuba Umupusushi wabo.

Ilyo muntu acetekela muli Yesu ngo Mupusushi wakwe, e lyo ekala muli Kristu, na o Kristu ekala muli wene. Umuntu wa musango 'yu e usanguka umuntu umupya mu mutima. Aba kwati ifyo ali kale filafwa. Kabili, umuntu umupya e wisamo, uwaelelwa imembu shonse. Umulopa wa kwa Yesu uwabulamo lubembu e ufimba ifibi fyakwe fyonse, kabili umuntu wa musango yu e wisa kuli Lesa. Aba cibusa wa kwa Lesa pantu nawikishiwa kuli Lesa.

Belengeni Abena Roma 5:8-10. Baibele itila umubembu onse aba umulwani wa kwa Lesa. Kabili Lesa tateyenye ukuti ifi fitwalilile. Yesu alifwile pakuti atubweshe kuli Lesa.

UMULIMO UPYA

Lesa acita cila umo muli ifwe ukubo muntu mupya kabili atupeela no mulimo uupya. Lesa afwaya cila muntu muli ifwe ukushimikilako abantu bambi iyi mbila nsuma. Ifyo 'yu mulimo wacindamapo! Lesa atupeela umulimo wakwe uwakuba bakabilo wakwe mu calo conse.

Paulo alembele kalata ku bena Kristu ba mu Galatia nokubeba ukuti Lesa ali no mulimo untu cila muntu ali nokucita. Belengeni Abena Galatia 6:1-5,7.

Paulo atile, tulingile ukwishiba ilyo abena Kristu bambi bali na mafya. Tufwile ukucita fyonse ifili mu maka yesu pakubafwilishako. Ubwafya bwabo kuti bwaba lubembu, lelo tatufwile ukubaseka nokubakalipila ilyo ba bembuka.

Tubafwilisheko mukubalanga ukutemwa nokusakamane myeo yabo. Twibukishe ukuti na bena Kristu abashipa bene balaba no bunashi ku banabo.

Kabili Paulo aleti tatufwile kusubila ukuti abanensu bakatwafwe mu fintu fyonse. Uufwayo bwafwilisho inshita yonse aba umwina Kristu

UMUNTU UUSHALI UMUKANKALA

Yohane Kabatisha taitungile ukuba umuntu umukankala nangu umucindami. Aletungululo mweo uushali uwacindama. Aleshimikile mbila iyali iya mutengo unono fye. Aleti, "Lapileni imembu shenu. Pilibukeni mu nshila shenu. Konkeni inshila imbi. Ubufumu bwakwa Lesa buli mupepi."

Imbila yakwa Yohane Kabatisha yali ya muntu onse. Yali ya bafyuma na bapina. Yali ya bantu abasambilila na bashasambilila. Yali ya ntungulushi na bantu abashali ni ntungulushi.

Yohane Kabatisha taletina muntu ne lyo umo. Atile abantu bonse bali ababembu, kabili balingile ukulapile membu shabo. Isonde lyonse lyalingile ukuiteyanya ilyo Mwana Lesa ali talaisa.

Kwaishile amabumba ya bantu abengi ku mu mana wa Yordani. Balefwayo kumfwa fintu Yohane Kabatisha aleshimikila. Abengi balilapile membu shabo. Baliyebelele ukuti bali ababembu. Kabili baletetele imembu shabo kuli Lesa. Baebele Lesa ukuti balefwaya ukutaluka ku membu shabo. Bashimikile Lesa ifyo bali nokwanga pantu Umupusushi ali mukwisa. Iyi, e mbila iyacilile pali shonse isho baleumfwa.

CILA MUNTU AFWILE ALAPILA

Mateo 3:9 atweba icintu cimo icacindama sana. Ukukwata bafyashi abena Kristu te mpela. Cila muntu alingile alapila ukufuma ku membu shakwe. Alingile apokelela Kristu pa lwakwe. Ukukwate fikolwe ifyali abena Kristu te mpela ya fifwaikwa. E co Yohane Kabatisha ashimikile intungulushi sha muli bashimapepo ukuti ukuba abana bakwa Abrahamu te cali nokubapususha. Nangu Abrahamu ali ne citetekelo icikulu, tacali na maka ya kupusasha bana bakwe pamo pene na beshikulu, na bana ba beshikulu bakwe. Cila ntungulushi ya mapepo yalingile fye yalapile membu shaiko nokupilibule mibele ne nshila shaiko.

Yohane Kabatisha atile abo abalapile membu shabo balingile ukubatishiwa. Nabo bali abalefwaisho kubatishiwa pantu ici e cali nokulange fyo batalwike ukufuma ku membu shabo.

Nomba Yohane alekana ukubatisho muntu uwakene ukulapila. Lesa alemulangilila uo ali nokubatisha no muntu ali nokukana batisha. Abali intungulushi sha mapepo balefwaisho kuti babatishiwe, lelo Yohane alikene ukubabatisha. Bali tabalalapile membu shabo. Balecita ulubembu ngefyo bali kale.

Lesa aleshiba ifili mu mitima yesu. Aleshiba nga twayebelele imembu shesu no mutima onse nangu tuleesha fye ukuitunga ukuti twalapile

membu shonse. Lesa tafwayo muntu uushili uwacetekela mu cine cine ukuti abatishiwe.

UBUSHIKU BWA BUPINGULO

Ubushiku bumo, inshita ya bupingulo ili nokwisa. Onse akesa iminina ku cinso cakwa Lesa. Cila muntu ali nokupingulwa ukulingana ne fyo acetekela nangu akene ukucetekela mu Mwana wakwa Lesa. Pali ilya nshita, takwakabe uwakwafwilishako mubiye. Takwakabe milimo ikatwafwilishako, nangu iwame shani. Takwaba ne ndalama ishingashita ipusukilo, nangu shifule shani. Icikankala ca kuti umuntu abe uwacetekela muli Kristu nangu iyo.

Muli Mateo 3:12 tumfwa ukuti Lesa ali nokupatulula bantu abapusushiwa ukufuma ku bashapusushiwa. Ing'ano e cilangililo ca abo abapusushiwa. Ifisoso e cilangililo ca abo abashapusushiwa. Aya mabumba yabili yali nokupatulwa kuli Lesa. Belengeni Ukusokolola 20:11-15 pakuti mwishibe uko abashapusushiwa kuntu bakaba. Abapusushiwa bakalaikala na Lesa umuyayaya.

IFYO IFI FILEPILIBULA KU MWEU WANDI

Bushe walishiba ibumba ukabamo pa bushiku bwa bupingulo? Baibele itila nga walapile fibi fyobe nokucetekela muli Yesu, ukapusuka. Wapokelela Yesu mu mutima obe, kabili uli nokupokelelwa na mu mulu. Nomba nga wakana ukulapile membushobe nokupokelela Yesu, ukesa poswa mu cilindi ca mulilo uushakashime. Uyu mulilo uo batila kumbo. Kumbo e cifulo ca kukandilwamo umuyayaya.

Tapali ico wingatemenwo kuti uye kumbo. Onse iwisa kuli Yesu akapusushiwa ukufuma ku kukandwa kwa musango uyu. Yesu takatamfye nelyo umo uwisa uko ali. Nga walapila no mutima onse, Yesu akakupususha no kukupeelo mweo wa muyayaya. Bushe na usala uko uli no kuyaikala umuyayaya?

Uku kusala kuli fye ukwaanguka, kusala ukuya ku mweo wa muyayaya nangu kumbo. Takuli na fimbifyo wingasala. Cila muntu alingile aisalilo mwine. Abafyashi bobe, ifikolwe fyobe pamo pene ne fibusa teti fikupusushe. Teti bakusalile. Cila muntu alingile aisalila.

Imbila yakwa Yohane Kabatisha iili iletanyanya umwakupita Yesu. Ii mbila iletifwile walapile membushobe. Ici e cikateyanya umutima wenu pakuti Yesu akese ingilamo.

ISAMBILILO 12

ABANTU ABABWELELE KULI LESA WABO

IFYO NDEFWAYO KWISHIBA: Ukusambilila ili sambililo e kwinganjafwa ukwishibisha ifyo umuntu e ngabwela nangu e ngawikishiwa kuli Lesa.

AMALEMBO YA KUBELENGA: 2 Abena Korinti 5:16-21; Abena Galatia 3:27-29; 6:1-7

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: 2 Abena Korinti 5:17-21; Abena Galatia 6:1-5,7

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *“Tamuli mu Yuda nangu mwina Hela, tamuli musha nangu muntungwa, tamuli mwaume nangu mwanakashi, pantu imwe bonse muli bamo muli Yesu Kristu.”* Abena Galatia 3:28

Mwalitala amufuilwapo umunenu? Bonse twalifulwapo abanensu. Tatumfwa bwino mpaka fye fyonse fyaba bwino. Kuti twaya ku munensu nokulomba ukuti atwelele. Na limo e wingesa kuli ifwe nokutulomba ukuti tumwelele. Limbi nalyo umbi e wingesa mukwatwafwa ukubwelela muli bucibusa bwesu nakabili. Imilandu twacitene ilapita. Kabili insansa shiba mu mitima yesu nakabili. Tutila twawikishiwa kuli cibusa wesu, nangu twabwelelamo kuli cibusa wesu.

Bushe umuntu kuti abwelela nangu awikishiwa kuli Lesa? Isambililo lyesu ilelo lili nokutusambilisha.

IFYO TUKABILA

Belengeni 2 Abena Korinti 5:7-21. Nga cinshi tufwaila ukuwikishiwa kuli Lesa nakabili? Pantu twalibembuka kuli wene. Lesa aba uwa mushilo. Takwaba lubembu. Aba kutemwa. Atemwa umuntu onse. Teti atucite cintu icibi nangu atucene. Fwe bamucena ni fwe. Umuntu onse asala ukukana umfwila Lesa.

Ulu, e lubembu. Ilyo twakana ukumfwila Lesa ninshi twabembuka. Umkuntu onse mubembu. Onse alakana ukunakila Lesa. Ifi e filenga ukuti Lesa abe nobulanda. Ulubembu e lututalusha ukufuma kuli Lesa.

Lesa takwata lubembu. Kabili tafwaya ukusangwa mu lubembu. Ilyo tuli ababembu, teti twise uko ali nge fibusa fyakwe.

Nomba ni finshi twingacita? Kuti twaesha ukuba bwino, kabili kuti twaesha ukuba abashibembuka. Nomba teti twikale ukwabulo lubembu. Nangu twaesha ukuleka ukucite fibi nomba, teti tutaluke ku

Nomba peeleni amapepala ku basambi benu ayo bacimipeela. Bepusheni nga balefwayo kuti balundeko fimo ku fyo balembete kale. Mulande nabo pa fyo balefwayo kulundapo. Bebeni bakaciteko mulimo umo uwakwafwa bantu muli uno mulungu.

Isaleni ukulongana kwenu ne pepo.

ISAMBILILO 2

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Esaya 40:3-5, Malaki 3:1-4, Mateo 3:1-12, Yohane 1:6-8, 19-28.

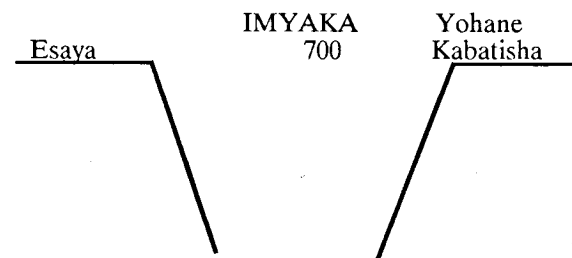
AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Esaya 40:3-5, Mateo 3:1-12, Ukusokolola 20:11-15.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: "Teyanyeni umwakupita Shikulu, lungamikeneni inshila shakwe." (Mateo 3:3).

ISAMBILILO LIKALAMBA: Lesa atumine Yohane Kabatisha mukwisateyanye nshila iyo Mesia ali nokwisa pitamo.

ICO NDEFWAYO KUTI ABASAMBI BANDI BESHIBE: Ndefwaya abasambi beshibe ukuti cila muntu afwile apokelela no kusumina Yesu ukuba Umupusushi wakwe.

IFYAKUBOMFYA PA KUSAMBILISHA: Shileni ici cishilwa pa cipampa nangu pa cipepala:

UKUTEYANYA IFINTU MWINGASAMBILISHA

ISAMBILILO LYA NTANSHI

Esaya 40:3-5 e cipande ca malembo ayo twasambililepo mwisambililo lyapita. Amashiwi ya muli Esaya 40 yalembeelwe ukuti yakabe nkosho ku mbutushi ishali mu Babele ukufuma ku Yerusalemu. Aya mabeshi yatatu yaleshininkisha ku ba'i mbutushi ukuti ubushiku bumo bwali

Ana alesunge ng'anda, abana nokulima ibala mupepi ne ng'anda, lelo balesunga bwino bwino fyonse ifyalebafwilishako mu fyo balekabila.

“Pa bushiku bwa Mulungu ilyo balepepa, Esekelo na Ana baumfwile ukuti muka Yohane alilwelel nakabili. Uyu mama ali umukote uwalwele umwaka utuntulu, na bena Kristu basuka batendwa ukumutandalila. Ilyo balebwelelamo ku mwabo, Esekelo aebele Ana ukutita ’Ndi nobulanda pantu mama Yohane nalwala nakabili. Nga nali ne ndalama nga namutwele kuli shing’anga.’ Ana nao ali nobulanda pakumfwa ifyo Esekelo asosele pantu na o aletontonkanya fimo fine.

“Wisakamana, ndi nokumutwalile fyakulya ifyo nacipika ulucelo.’ Ana aileposa inshita iitali mukumona umulwele nokumuwamishe ng’anda. Ilyo abwelelemo ku mwakwe, Ana asendele insalu isho mama Yohane alesendamapo nokufwala pakuti aye shiwamya. Esekelo ena alesunga bana nokubapecele filyo ninshi Ana talipo.

“Pali cimo, Esekelo ailepita pa ng’anda ya kwa mama Yohane pakuti amupempule. Aumfwile ukuti Ana e wabalilepo ukuyako kabili amutwalile ne fyakulya ne nsalu isho ailecapa. Kabili mama Yohane nombamba aleumfwa fye bwino bwino.

Pali cibili, mu mushi mwapitile mbila iibi sana. Kafundisha umo mwisukulu lya mupepi balimwipewe ilyo alefwayo kuti aciluke umusebo, apunkilwe kuli motoka. Umukashi na bana bakwe abamweneko ilyo apunkilwe bali fye ababulanda nganshi icakuti tabali na maka ya kucite cintu ne lyo cimo. Ilyo fye Ana aumfwa aya mashiwi, aya ku ng'anda ukwali cililo. Akasuba konse ali kulya kwine alepika filyo nokukoselesha bashela mu bulanda. Kabili ubushiku, na o Esekelo aleafwilishako abalepange mbokoshi.

“Pali citatu, Esekelo na Ana baendele nyendo, ishingi ukuya ku cililo, batwele imbale, ifyakulya ne fyakusendamapo abeni abaleisa.

"Pali cine e bushiku ubo Ana aleafwilishako ukupyanga mu ng'anda ya mapepo. Limo limo aleba fye eka, lelo alesangwa ku kupyunga nangu ali eka pakuti awamye ng'anda ya kwiša longaninamo pa Mulungu.

Pali cisano, Esekelo afola indalama shakwe. Aibukisho kutila ulupwa lwa kwa kafundisha uwafwile talwakwete ndalama. E lyo abulapo shimo nokusha kuli mukamfwilwa. Bulya bushiku bwine, pa ng'anda ya kwa Esekelo pali abantu abengi pabali nokushika icitumbi ca kwa kafundisha pa cibelushi.

“Pa cibelushi, pa numa ya kushiko wafwile, Ana ailepose nshita iitali pa cililo pakuti akoseleshe nokwafwa abashele. Esekelo ashele pa ng’anda ya mapepo ukuti afwilisheko abalewamyamo pantu e mwabelele amapepo ninshi tabalaya mukushike citumbi cakwa kafundisha. Amona ifipuna ifingi fyalefwaikwo kubombapo, e lyo atile ali nokufiwamya mu mulungu waleisa.”

IFYO IFI FIPILIBULA

Ebeni umusambi umo abelenge muli 1 Petro 2:9. Bebeni balande ifyo aya malembo yalepilibula, babomfye ba Baibele ne fitabo ifyo balebelengamo.

Kabili umbi na o abelenge 2 abena Korinti 8:1-7. Soseni ukutula: Paulo alombele abena Kristu ba mu Korinti ukulonganya ifyabupe fyakutwalila bena Yerusalemu. Tatwaishiba ico icilonganino ca mu Yerusalemu calekabila ishi mpiya. Pakubakoselesha ukuti balepeela, Paulo abapeele icilangililo ca fyo abena Makedonia bali abapina sana sana. Bapitile mukupakaswa, kabili abengi balibapokele ne fipe fyabo. Pa mulandu wa kuba abapina nganshi, Paulo alibalekele ukuti bepeela nangu cimo. Nangu cibe fi, balefwaisho kuti bapeeleko fimo.

“Amashiwi ya maka pa yo Paulo asoseleya kutila abena Makedonia babalilepo ukupeele myeo yabo kuli Lesa. Nga twapeele myeo yesu kuli Lesa. Nga twapeele myeo yesu kuli Lesa ninshi twapeela ne fyuma fyesu fyonse kuli wene. Paulo atile ifi e fyalengele ukuti bapeele ne mitima ya kukana ilishanya. Balishibe ukuti fyonse ifyo bali nafyo fyali ifya kwa Lesa.

“Abena Kristu ba mu Korinti bali ne fyuma sana sana. Cali icaanguka kuli bena ukupeela, ukucila nga bali nokwibukisha ukuti na Yesu umwine apeelee umweo wakwe pali bene. Lelo Paulo alishibe ifyo caba icakosa ku wa cuma ukupeele fyabupe ukucila umupina uwingapeela ukufuma pa tunono uto akwete. Ici cilonganino catendeke kale ukupeela ifyabupe, nomba balitalile baleka ilyo bapelele fye pakati.”

Uwa butatu abelenge muli Yakobo 2:14-17. Soseni ukuti: “Nga twatila tuli ne citetekelo, kuti caangukishapo ukumoneka ku bantu nga ca kuti twalange citetekelo cine mu milimo.

Umuntu balandapo pa mashiwi ya ntanshi mu fitabo fyenu na o aleti ali ne citetekelo cakwe pantu ifyo alecita mu mweo wakwe, fyali ifyapusana ne fyo alelanda. Kwaba abantu abampendwa inono ababulanda sana ukucila bena Kristu abafilwo kucita ifisuma ku bantu bambi.”

IFYO IFI FIPILIBULA MU MYEO YESU

Soseni amuti: “Ndefwaya mwebeko ifyacitike ku mwaume umo no mukashi wakwe. Ifi ndelanda e fyacitike mu mweo wabo mu mulungu umo.

“Esekelo na Ana bali ing'anda imo ngo mulume no mukashi pa myaka ikumi limo. Bali na bana batatu. Esekelo alebomba mu cimbotelele umo baleimba mabwe. Umulimo wakwe wali uwakosa kabili uubi limo limo.

Iubembu. Ne ntungulushi sha muli bashimapepo shonse shali ne membu. Ni fi fine e fyalengele ukuti Yohane kabatisa akane ukulasangwa ku kusefya kwa mipepele ya ci Yuda. Aletaluka ukufuma kuntu balesefesha. Abantu balemukonka kumumana wa Yordani mukumfwe mbila.

Ilyo intungulushi sha mapepo shalefwayo kubatishiwa, Yohane alikene. Atile teti babatishiwe ukwabulo kulapile membu shabo. Nangu bali abana ba mu cikoto nangu mu lupwa lwakwa Lebi na Adamu, tabali na bulungami bwa kuti baitunge ukuba ababula ulubembu.

Muli Mateo 3:12, Yohane acebele bakomfwa wa mbila yakwe ifyo impela yabo yali nokuba. Abo abalapile membu shabo e bali nokubikwa ku butala nge ng'ano. Ici calola mukutula bali nokusango mutende mu maboko yakwa Lesa umuyayaya. Lelo abakene ukulapila bali nokwisaocewa nge fyo ifisoso fipya.

Amalembo yabili muli Yohane 1 eyalondolola ifyo Yohane asosele pa fintu ali. Aishile mukuleta ulubuuto mu nshila yakwa Mesia. Ta 'li Eliya, lelo imilimo yakwe yapalene kufyo Eliya alecita.

Ukusokolola 20:11-15 kulanda pa bushiku ilyo muntu onse akapingulwa. Ubu bupingulo buli nokwisa, kabili abapokelela Kristu panuma ya kulapile membu shabo e bakasanga ukuti amashina yabo yalilembwa mu citabo ca mweo. Nomba aba shakasange amashina yabo mu citabo mweo e bakesa poswa muli bemba wa mulilo wa pe na pe.

IFYO MWINGAFUNDA ILI SAMBILILO

UKUTENDEKA

Bomfyeni icikope mwashila kale ilyo mulesosa amuti: (sonteni kwishiwi lya Esaya mutile:) “Ilyo Esaya ali no mweo, ali kasesema mu nshita yakwe. Lelo ali kasesema na mu nshita shaleisa. Acebele aba pano isonde muli Esaya 40:3-5 ukuti umo ali nokwisa mukuteyanya umwakupita Yesu.”

(Sonteni pa cipunda ca cishilwa apalembelwe imyaka 700, kabili mutile:) “Ukufuma apo alandile aya mashiwi Esaya, papitile myaka iingi sana sana. Abantu balelolola ukuti Lesa akafikilishe ubulayo bwakwe. Tabakwete fimbi ifyo bacetekelele, lelo bacetekelele fye mu citetekelo cabo na mu bulayo bwakwa Lesa.”

(Sonteni pe shina lya Yohane kabatisha nokusosa amuti:) “Papitile myaka 700 pakuti Lesa afikilishe ubulayo bwakwe. E lyo atumine Yohane kabatisha mukuteyanya umwakupita Umupusushi uwali nokwisa.”

Soseni amuti: “Isambililo lyesu ilelo lili pali uyu muntu, Yohane kabatisha. Tuli nokusambilila umulimo alecita ne fyo wacindamine sana sana.”

IFYO IFI FILEPILIBULA

Ebeni abasambi benu bakupukule ba Baibele nokumona muli Mateo 3:1-12. Mubabelengeleko ifilembelwemo. Lombeni umo mwibumba alondolole ifyo Yohane Kabatisha aba. Ebeni abalefwaya balundepo ukulondolola fintu Yohane Kabatisha alemoneka, mpaka fye mwishibishe. Balingile balondolola na fimbipo ukucila ukusosa abati Yohane alefwale mpapa sha nama, alelya makanta no buci. Bepusheni nga batontonkanya ukuti alemoneka nga kalalampanga, nga cakuti alini camwenso nangu uwashipa, na limo umo uo nabo bene bangakumbwa ukumona nokumfwa. Mulesambilila pe sambililo lya mibele ne mimonekele ya bantu, e ico Yohane Kabatisha ali nokwisa mu matontonkanyo yabo ngo mutuntulu. Ici te cishimi fye iyo. Yohane Kabatisha aleshimikila kabili cine cine epo ali. Mulefwayo kuti abasambi benu beshoko kwelenganya nokwishibe fyo uyu muntu ali, ne fyo aishile pyungila aba pano isonde. Tabaleisa fye mukumumona, lelo balecita ifintu alebatuma.

Nomba ipusheni: “Bushe finshi fyalengele ukuti Yohane Kabatisha aleeba bantu ukuti balapile?” Lkeni balandepo. Moneni ukuti abasambi benu baishiba ukuti aishile mukuteyanya umwakupita shikulu. Ebeni umo abelenge Esaya 40:3-5 umubiye nao abelenge Malaki 3:1-4.

Bepusheni amuti: “Bushe Yohane Kabatisha alungike nshila mu matololo ukuti yololoke? Bushe imikono aliishikile na mabwe ne loba? Bushe ncende ishi shali bwino alishiwemye?” Tungululeni abasambi benu mu kulanshanjya nokubalango kuti, ifi fyonse, Yohane aficitile mu mitima ya bantu. Abalengele ukuteyanye mitima yabo ilyo Yesu ali mupepi nokwisamo. Ilyo inshita yafikile, Yohane atalukako no kubasontela uko Yesu ali, ne nshila intu bali nokukonka pakuya uko Yesu ali.

Soseni amuti: “Ilyo aba Fariseo na ba Saduke abali intungulushi shamapepo baishile ku kubatishiwa, Yohane alikene. Cinshi akanine?” Balondolweleni beshibe ukuti aba bantu bakene ukulapile membu shabo. Balefwaisha ukutemuna bantu mukucita fintu Yohane alesosa. Lelo Yohane alishibe ukuti tabalapile membu shabo.

Icilangililo ca cibili ico Paulo apeelee cali ni Yesu Kristu umwine uwashile icifulo cakwe icisuma mumulu ukwisa fwa pa lupanda pakuti apusushe abapano isonde. Yesu apeelee umweo wakwe pakuti bambi bapusuke.

Kabili Paulo atile lyonse abena Korinti bacitile umulimo uusuma sana muli fyonse ifyo batendeke ukucita. Aishibe ukuti nga bafilwa ukuba ababupe, bali nokwisakwata imitima iyaafwa ne mipashi iyabulamo mweo. Alefwaya ukuti babe aba mitima ya kupeela pakuti lumbi ilyo nabo bali nokusangwa m;u bwafya, abanabo bali nokubebukisha.

Muli Tito 3:8-14 e mo Paulo abakoseleshe ukuti balecite fisuma kubantu bambi. Alibasokele ukutaluka ku bantu abatemenwe fye ukulanda landa inshita yons, ukwabulo kucita nangu mulimo. Abebele ukusula bantu ba musango yu ngatabalekele ukulanda ifya fye pantu ico balefwaisha te kuleta ululumbi kuli Lesa. Paulo akoseleshe abena Kristu ukucite milimo iyalondoloka ukucila ukuisunga fye pa lwabo, lelo pakuti babe ne fya kucishapo ifyo bali nokwakanyako abanabo.

Muli Yakobo 2:14-17, e mo batusoka ukuti icitetekelo icishaba ne milimo caba icaafwa. Atile umwina Kristu alingile ukwalwilishako abamulomba nga bali mukukabilwa, te kubalombelako fye ukuti Lesa abapeele ifintu bakabila.

1 Petro 2:9 aleti abena Kristu baba bashimaepo. Umulimo wesu wa kushimika Lesa ku ba pano nse bonse nokubabwesha kuli wene ifyo bashimaepo ba kale balecita. Abena Kristu baba abantu abaibela, abasalwa ukuti balecita imilimo.

IFYO MWINGAFUNDISHA ILI SAMBILILLO

Ishiwi Lya Ntanshi

Peleni amapepala ne filembelo ku basambi benu. Bebeni balembe inshila shonse isho batontonkanya ukuti e sho bengafwilamo abantu bambi. Nga mulu na bashaishiba ukulemba, ebeni umo abalembeleko, nangu imwe bene balembeleko, nangu imwe bene balembeleniko. Cila musambi alembe shina lyakwe pe pepala kabili bamipeele.

Belengeni ifyo balembele pakuti bonse bomfweko, ukwabulo kulumbule shina lya ulembele ifintu mulebelenga. Belengeni fyonse ca pamo kwati fyatantikwe pe pepala limo.

Mwalasanga ukuti ifyo balembele na limo tafifulile. Abena Kristu abengi tabatontonkanya pa nshila shakwafwilamo abanabo.

Mwilanda pa fyo balembele pali ii nshita. Belengeni fye e lyo mutile: “Ishi, e nshila shimo isho twingafwilishishamo abantu bambi.”

ISAMBILILO 11

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: 2 Abena Korinti 8, Tito 3:8-14, Yakobo 2:14-17, 1 Petro 2:9.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: 1 Petro 2:9, 2 Abena Korinti 8:1-7, Yakobo 2:14-17.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Awe na bantu besu basambilile ukutukute milimo isuma, kukwafwa abli nokukabila ukwine kwine, ukuti beba abashitwala."* (Tito 3:14)

ISAMBILILO LIKALAMBA: Abena Kristu balapyungila Lesa mukupyungila bantu bambi.

ICO NDEFWAYA ABASAMBI UKWISHIBA: Ndefwaya abasambi bandi ukwishiba inshila shimo shimo isho bengafwilishamo abantu bambi.

IFYAKUBOMFYA PA KUFUNDISHA: Ifilembelo na mapepala ya cila musambi.

IFYO MWINGATEYANYA IFYAKUFUNDISHA ILI SAMBILILO:

Isambililo Lya Ntanshi

Icilonganino cali mu Yerusalemu e cali ica ntendekelo kabili limo limo cikutwa ishina lya kutila icilonganino ca ntanshi. 2 abena Korinti 8 yalembelwe pakuti ikoseleshe abena Kristu ba mu cilonganino ca mu Korinti abali ne cuma ukuti bapeele ifyabupe bwa kwafwako icilonganino mu Yerusalemu. Tabatulondolwela ico kwabelele ubu bupe. Na limo ni 'ci Yerusalemu yali ni ncende ya pakati ka fyalo mu mipepele ya ci Yuda, kabili abengi e ko baleya mukupepa. Muli aba, na limo bambi bali abapina sana sana. Nangu kube fimbi, twaishiba ukuti icilonganino ca bena Yerusalemu calekabile ndalama shakwafwilishako abapina.

Mu mwaka wabalilepo ninshi Paulo talalemba kalata kuli bene, abena Korinti balitendeke ukubike ndalama shalepeelwa, ca pamo, nomba tabatwalilile. Nomba Paulo e pakubakoselesha ukuti bapwishe bwangu bwangu ukusonke ndalama shakutuma ku Yerusalemu, ishabupe. Abapeele ifilangililo fibili pakubakoselesha.

Ica ntanshim, apeepele icilangililo ca bena Makedonia. Pa mulandu wa kuba abapina sana, Paulo tabalombele ubu bupe bwakupeela. lelo abene bamwebele ukuti abasuminishe ukupeela kabili basangile ukusekela ukukalamba mukucito 'yu mulimo.

IFYO TWINGABOMFYA ILI SAMBILILO MU MYEO YESU

Ebeni umo mu basambi benu abelenge muli Mateo 3:12, umubiye abelenge muli Ukusokolola 20:11-15. Soseni amuti: "Ici, e cilangililo ca lintu ificitika lintu twasala Yesu. Nga twamupokelela ukuba Umupusushi wesu, tukaba ing'ano, kabili tuckala nankwe na Lesa umuyayaya. Amashina yesu yalilembwa mu citabo ca mweo. Nga twakana Yesu ninshi tukaba fye fisoso ifikesaposwa mu cilindi ca mulilo. Cila umo muli ifwe afwile ukuisalila. Abengi batontonkanya ukuti pantu bali na bafyashi abena Kristu, nabo bene bena Kristu. Ubu bufi ubwine bwine. Kabili abali na bafyashi abapusushiwa nabo bene batontonkanya kwati balipusuka. Ici, ca bufi.

Cila muntu alingile aisalila ukupokelela Yesu, nangu ukumukana. Ulupwa lwesu telwingatupususha. Yesu eka e wingatupususha, kabili acite 'fi ilyo twaisalila na mano yesu ukumusala ngo Mupusushi wesu."

Muleke abali na mepusho bepushe.

Lekelesheni ne pepo.

ISAMBILILLO 3

UKUSEFYA KWA CILAYO

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ukusambilila ili sambililo kuli nokunjafwa ukwishiba ukuti Lesa abomfya abena Kristu abafwaya ukubomfiwa.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Luka 1:26-55, Yohane 1:1-5, 9-18.

AMALEMBO YA MWISAMBILILLO LYA LELO: Luka 1:39-55.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *“Pantu uwa maka ancitile fikalamba. Kabili lya mushilo ishina lyakwe”* (Luka 1:49).

Abantu balatemwa ukusefya. Ilyo mwana we sukulu apwisha amasambililo yakwe yamo, ulupwa ne fibusa fyakwe bafwayo kuti basefeshe pamo nankwe. Ilyo mwana munono afyalwa, ifibusa filatandalila bafyashi bakwe nokusefya nabo. Ilyo muntu asange ncito iipya nangu aya pa cifulo ca ntanshi pa ncito, tulafwaisho kuti tumwafweko ukusefya. Mu myeo yesu ifintu ifingi fifwaya ukuti tusefye.

Kwaba abalye nama ya koca ilyo balesefya. Bambi nabo balasefya ilyo bali pa ng'anda. Kabili bambi nabo basefya ilyo balande lyashi nokuseka ne fibusa. Bamo nabo basefya pa kushite fyakufwala ifipya nokuya ku mapepo. Bambi basefya mukwimbe nyimbo. Na Maria efyo acitile. Ulwimbo lwakwa Maria lwali lwakutotela Lesa pa kusonta Maria ukubomba umulimo uwaibela.

Amalembo twabelenga ilelo yalanda pali Maria no mufyala wakwe Elisabeti. Elisabeti e wali nyina wakwa Yohane Kabatisha. Balesefya ubulayo bwa Mupusushi, Yesu Kristu. Ubu bulayo bwacilile pali bonse kubucindami. Bwali bulayo bwakwa Lesa uushibepa bufi. Ubu bulayo bwali nokuleta ubuntungwa ukufuma ku mfwa ya muyaya kuli abo abacetekele muli Yesu.

UMULIMO UUKANKALA

Belengeni Luka 1:26-55. Gabriele aletele imbila yakwa Lesa kuli Maria. Maria asontelwe ukwisa 'ba nyina wa mwana mwaume, Umwana wakwa Lesa. Nga asumino kucita fintu Lesa amwebele, lyena ali nokupilibule sonde lyonse.

Abapeele umweo wakwe ukupitila pa mfwa ya pa lupanda, iyo abafwilile. Balefwaya ukupeela conse ico bali nokukwata pakuti bafwilisheko abena Kristu banabo.

Abena Kristu bapeele indalama ne fyuma pantu bali abapeela kuli Lesa. Bali aba kwa Lesa, kanshi ne fyo bakwete fyonse fyali ifya kwa Lesa. Balishibe ukuti icitetekelo ca cine no kutemwa kwa cine fimonekela mu milimo. E lyo Paulo aebele abena Kristu ba mu Korinti ukuti balecita ifyo aba balecita.

Belengeni Yakobo 2:14-17. Yakobo alelanda pa cintu cimo cine: Aleti, icitetekelo ca cine cimoneka mu kucite milimo. Bambi batila baba ne citetekelo, nomba tacimoneka mu fyo bacita. Yakobo aleti icitetekelo ca musango yu cintu cafwa. Te citetekelo icingapususho muntu. Te citetekelo ca bumi.

IFYO IFI FIPILIBULA KULI INE

Ilyo abantu bakabila ubwafwilisho, balakabila ificilile pa mashiwi ya kusosa fye pa kanwa. Balakabila ukwafwilishiwa. Lesa alefwaya abena Kristu abengafwilishako abantu banabo kuti twapeela indalama shesu ukupitila mu filonganino fyesu. Ishi 'ndalama shikafwilishako abengi. Nomba, tubale tuipeele fwe bene kuli Lesa. E lyo akatubomfya ukwafwa abanensu. Indalama tashafwa ukupwisha ubwafya. Limbi, icifwaikwa mu bwafwilisho, kukwata icibusa umwina Kristu uwakupepa nankwe, uwa kubomba nankwe kabili uwingomfwa ku fyo ulelanda pakuti mupwishe ubwafya.

Umuntu uuli fye umwina Kristu kwishina, teti afwilisheko ababiye, ilyo bakwata amafya. Aba nobwafya ubwaibela na o. Bushe imwe muli bena Kristu ba musango shani? Mulefwayo kuba abena Kristu ba musango shani? Natulange icitetekelo cesu mu milimo tucita.

ukuti Lesa taaba na kapatulula (Imilimo ya Batumwa 10:34). Lesa atemwa bantu bonse no kutemwa kumo kwine.

Petro na bambi, pamo nga Paulo, e pakuyamba ukushimikila ku bena fyalo. Abengi balicetekele muli Yesu. Pa numa ya myaka iingi, ifilonganino ifingi fyali na bena Kristu abali abena fyalo, na ba Yuda. Lesa alefwayo kubalanga ukuti kuli wene bali abalingana. Talelanga akapatulula.

E lyo Petro abalembeele kalata ku maka ya kwa Lesa. Atile nomba tabali abena fyalo nangu aba Yuda. Bali icipinde ca lukuta ulupya. Bali aba mulukuta lwa bena Kristu. Ulu lukuta lwasalilwe na Lesa.

BUSHIMAPEPO BWA BUFUMU

Petro atile bali bashimapepo babufumu. Ici cilolele mukutula cila muntu apyunga nga shimapepo mu bufumu bwakwa Lesa. Cila mwina Kristu aba shimapepo wa kwa Yesu pa cinso ca kwa Lesa. Alepepa kuli Lesa pa fintu akabila. Kabili aba shimapepo wa bacetekela na bambi kuli Lesa. Alapepa kuli Lesa pa kukabila kwa bena Kristu ababiye.

ABANTU BA KWA LESA ABASALWA

Abena Kristu abengi abo Petro atumiine kalata bali mukupakaswa. Kwali abantu abashalefwaya abena Kristu. Bapatile Lesa pamo na bantu bakwe. Petro atile, "Mwilasakamana. Mwibwelele numa. Ifyo abantu bacita nangu balanda pali imwe tafyacindama. Ifyo Lesa alanda ne fyo acita, e fyacindama. Lesa atweba ukuti a watusalile. Twaba abantu bakwe! Alitutemwa kabili twaba abakwe!"

BAKOSELESHIWA UKUBA ABATETEKELA

Petro alembele icilonganino cimo kalata. Paulo na o e pakutuma kalata ku cilonganino na cimbi. Ifi filonganino fyalekene ku milundu iingi. Na makalata nayo yalembelwe pa nshita ishalekana. Lelo amafya bali nayo yali ayapalana. Ifi filonganino fyalepakaswa. Na bena Kristu abengi balecula. E calengele ukuti Paulo na Petro babalembele bakalata wa kubakoseleshako. Balefwaya aba bena Kristu, ifibusa fyabo, ukulaikala abashipa mu citetekelo cabo. Balefwayo kuti babe ne citetekelo kuli Lesa.

Paulo akoseleshe icilonganino ca mu Korinti ku cilangililo abapeele. "Moneni ifyo Lesa acita mu filonganino mwapalamana nafyo. Nabo bene balecula. Nomba moneni ifyo bacitile kukwesha ukuti basuke ku kupakaswa na ku kucula kwabo. Bali abansansa nganshi muli Yesu, kabili e lyo bacishishepo mu kupeelee 'fyabupe.'"

Aba bena Korintu bali abacushi sana. Tabakwete indalama ishing, nangu ifyakufwala nangu ifilyo. Nomba baumfwile fye ukuti abena Kristu banabo bali mukukabila. Baibukishe ifyo Yesu abapeele.

Nga alefwaya, Maria nga alikene ukupokelele fyo Gabriele amwebele. Ali uwakobekelwe kuli Yosefe. Ali talaupwapo. Nga alefwaya, nga atile, "Ine ndi fye umunono. Kepusheniko muntu umbi. Teti ncite ica musango yu pantu Yosefe akalengo kuti bakanjipaye na mabwe." Ici e cali ukukandwa kwa mwanakashi onse uo bakobekele nokusangwa ne fumo ilyo talaupwa, mu bena Israele.

Nomba Maria atile, "Ine ndi mubomfi wakwa shikulu. Ifyo asosele shikulu kafikacitwe."

ULWENDO LWA KUYATANDALILA ELISABETI

Ifi fintu fyali ifyakusansamusho mutima wakwa Maria, lelo fyale musungusha. Alefwaye nshita ya kuti akafitontonkanyepo bwino bwino. Kabili alefwayo kuti akashimikileko cibusa wakwe. Atile, "Ndi nokuya kuli Elisabeti umufyala wandi." Malaika Gabriele aebele Maria ukuti Elisabeti umufyala wakwe nao ali nokupapo 'mwana umwaume. Elisabeti alicilile pa cimo cakukwatilapo abana, kanshi na o aya mashiwi yali nokumusungusha.

Ilyo Maria afikile, aposeshe Elisabeti, lelo uyu mutende wali uwaibela. Tatwaishiba ifyo amashiwi abomfeshe fintu yali, lelo yalengele ifintu fibili ifikankala ukuti ficitike. Ka ntanshi, umwana uwali munda yakwa Elisabeti alisunkene nokusekelela. Lesa e walengele ukuti ici cibeko pakulange fyo Yesu na Yohane kabatisha bali ulupwa. Yohane ali no mulimo wa kuteyanye nshila yakwa Yesu. Nomba baishile kumana ilyo bali munda sha bafyashi babo.

Ica cibili, Elisabeti aiswilemo na Mupashi wa Mushilo. Bwangu bwangu alishibe ukuti Maria umufyala wakwe ali nokuba nyina wakwa Mesia. Bushe Elisabeti aishibe shani ifi fintu? Ni Lesa e wa musokolwele!

ISUBILO ILITALI

Aba Yuda balesubila ukwisa kwakwa Mesia pa myaka iingi. Abanakashi abena Yuda amakana na makana balesubilo kuti bakabe abafyashi bakwa Mesia. Baleti cali icacindamisha. Balesubilo kukwata umwana uwali nokwisa mukutungulule fita fya ba Yuda mu nkondo. Muli iyi nshila e mo bali nokusangila ubuntungwa ukufuma ku buteko bwa bena Roma ubwaleteke calo cabo, ubo bapatile.

Nomba, Yesu ali nokuba intungulushi yafya ku mupashi, tefya pano isonde. Ali nokwisa fwa pa lupanda ulubi. Abantu bali nokulasosa ifibi pali Maria na pali Mwane. Pa nshita iitali tabali nokwishiba ukuti Yesu e Mwana wakwa Lesa. Taakwete wishi pano isonde. Ifi fyonse fyali nokuleta ukukalipwa kwa mutima wakwa Maria, te mucinshi. Lelo Lesa apeelee Maria umucinshi ilyo asosele aya mashiwi kuli Elisabeti, "We wapaalwa ni we mu banakashi."

Ifi e ficitika na ku babomfi bakwa Lesa ilelo. Tabasanga umucinshi nangu ubucindami pano isonde. Ilingi balapakaswa nokucula. Abantu balalanda ifibi pali bene nokubaseka. Lelo ifyacindamisha fyebo ifyo Lesa asosa. Ababomfi bakwe bafwayo kumfwa uko asosa ukutula, "Wacita bwino, we mubomfi umusuma kabili uwatetekela; wabo wa cishinka pa tunono, nkakulaasa pa fingi. Ingila mu kusekelela kwa kwa sokulu" (Mateo 25:21).

UKUPEELA UKUTOTELA

Elisabeti ali nokutotela Lesa sana sana. Lesa e wa mupeele umwana ilyo afikile pa bukote. Aposele imyaka iingi ukulomba ukuti Lesa akamupeele uyu mwana. Lesa nomba alimwaswike, kabili ali musuminishe no kutandalilwa kuli nyina wakwa Mesia. Lesa acitile icikulu ukucila pa fyo Elisabeti amulombele.

Maria nao ali nokutotela Lesa sana sana. E co atendekele ukwimbo lwimbo lwakutasha. Atoteele Lesa pa kumusala ukuba nyina wakwa Mesia, pa luse lwakwe, pa maka na pa butemwe. Atoteele Lesa pa kufikilisha ifilayo fyakwe.

IFYO IFI FILEPILIBULA MU MWEOWANDI

Lesa aba no mulimo untu cila muntu muli ifwe e ngacita. Bambi bali nokucito mulimo ukulu kabili uwayafya nganshi. Tacili na mulandu ifyo mulimo waba uunono nangu ukulu. Ilyo Lesa atulomba ukumubombelako umulimo, alatupela ne nshila ya kuucitilamo.

Umulimo wesu kuba abaiteyanya ilyo Lesa ali uwaiteyanya. Kuti atubomfya nga tulefwayo kuti atubomfye. Ici cilolele mukutula tulingile twaikala na Lesa pa nshita iitali cila bushiku. Tufwile ukukutika kwishiwi lyakwe no kumwishiba. Ukwabulo kuba ne nshita yakwikala na Lesa cila bushiku, tatwakeshibe ilyo akatwita, ilyo akatupela umulimo wa kucita.

Ukuba abaiteyanya ukubomba umulimo wakwa Lesa tacilolele mukutula tupwishe fyonse ifyo twateyanya ukumucitila e lyo tuleikala fye. Ee, Lesa alasonta bantu ababa ne milimo iingi sana ukuti bamubombele umulimo uwaibela. Asonta abashitisha fimo fimo, abacemi ba filonganino, abafyashi abanakashi na baice bonse. Ilyo Lesa akwata umulimo wa kucita, alasala no wakucita uyu mulimo.

ISAMBILILO 11

ABANTU ABALEPYUNGA IMILIMO

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ndinokusambililo kuti abena Kristu balingile ukupyangila bantu banabo.

AMALEMBO YA KUBELENGA: 2 Abena Korinti 8, Tito 3:8-14, Yakobo 2:14-17, 1 Petro 2:9

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: 1 Petro 2:9, 2 Abena Korinti 8:1-7, Yakobo 2:14-17

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Awe na bantu besu basambilile ukutukute milimo isuma ku kwafwa abali nokukabila kwine kwine, ukuti beba abashitwala."* Tito 3:14

Abaume babili balelanda ilyashi. Umo aipwishe umubiye ukutula, "Bushe uli mwina Kristu?"

"Wasosa!" E fyo mubiye amwaswike. "Ndi membala wa cilonganino icaba mupepi na pano pene apo twiminine," alitwalilile ukwasuka.

Nomba, ta atalile asangwapo ku mapepo ne lyo limo pa myaka iingi. Apatile umucemi wa cilonganino, na bena Kristu ba mu cilonganino kabili taleafwa abali mukukabila. Aleamba abantu bambi, kabili talepeela ubunte ku muntu ne lyo umo. Ali fye ngo ushali umwina Kristu. Abengi baletwishika ubwina Kristu bwakwe fintu bwali.

Abantu kuti baitunga ukuba fyonse ifyo batontonkanya. Kabili kuti baleti bena Kristu, nomba imilimo yabo e ilanga nga bena Kristu, nangu iyo.

ULUKUTA ULUPYA

Belengeni 1 Petro 2:9. Petro alembeele abena Kristu abali aba Yuda na bena fyalo. Yesu na basambi bakwe bali aba Yuda. Abena Kristu ba ntanshi bali aba Yuda aba mulupwa lwa kwa Abrahamu. Imyeo yabo yonse balekonka Lesa. Ilyo Yesu aishile pe sonde, balisumine ukuti ali Mwana Lesa. Bali mucetekele ukuti e Mupusushi wabo. Pa kutendeka, imbila nsuma yashimikwe fya ku ba Yuda beka.

Aba Yuda tabalefwaya 'bena fyalo, abashali aba Yuda. Balishibe ukuti tabalepepa Lesa. Baleti Yesu aishile mukupususha aba Yuda beka. Lesa e pakupilibula amatontonkanyo yabo. Alangile Petro mu cimonwa ukuti atemenwe na bena fyalo bene. Kabili alangile Petro

kulomba ba membala wa cilonganino cesu ukwisa ku mayanda yesu mukulya ifilyo, kuti tulepepelako cile shina lya muntu tupepap nankwe, kuti twalemba mashina ya bantu tulongana nabo pakuti lyonse tulebebukisha mu mapepo umo umo cila mweshi, kuti tuletandalila abashisa ku mapepo pakuti twishibe icalubana, nafimbipo.

Bepusheni: "Tulecita finshi na ya mashiwi ayo twalemba?" Na limo kuti batila mukatwale ku mucemi. Balangeni ukuti, cisuma ukuyabomfya pamo no mucemi, lelo uyu mulimo nibo e bengaubomba bwino. Na limo kuti batwala aya mashina ya fyo batantike ku cilonganino conse pa bushiku bwa kulongana ca pamo.

Umo abelenge 1 Petro 4:7-11. Bepusheni pa fyabupe fintu Lesa atupeela fintu fyaba. Landenipo pa kashita akatali. Soseni amuti: "Tulingile ukubomfya ifyabupe ifyo twaba nafyo mukwafwa abantu bambi mu cilonganino pantu icilonganino e mubili wa kwa Kristu. Ndefwaya cila muntu muli imwe atontonkanye pa fyabupe ifyo Lesa amupeela.

IFYO IFI FILEPILIBULA MU MYEO YESU

Ipusheni abasambi benu nga cakuti kuliko abengalumbule shina nangu amashina ya fyabupe ifyo Lesa abapeela. Ilingi tulatontonkanya ukuti twaba ne cimo, ilyo abanensu abatumona bakana nangu balasuminisha ukuti twalikwata nangu tatwakwata icabupe tulelandapo. Kuti batulanga ifyabupe fimbi ifyo twaba nafyo.

Ebeni abasambi benu ukuti batontonkanye pa bupe ubo bakwata muli uno Mulungu kabili bateyanye bwino fintu bengabomfya ubu bupe uno wino' mulungu pakuti bafwilisheko abantu bambi.

Twaba ne nsambu sha kusale fyo tulefwaya. Lesa tatupatikisha ukucite cintu nelyo cimo. Tapatikishe Maria ukuba nyina wakwa Yesu. Maria umwine e waisalile. Lesa alasonta bakashimika, nomba tabapatikisha ukuti baleshimikila. Kabili alasala bakafundisha, lelo tabapatikisha ukuti balefundisha bantu. Ifwe bonse alatwita ukuti tube 'nte shakwe, nomba, tatupatikisha ukupeela ubunte.

Bushe Lesa akusontele ukumucitilako mulimo uwaibela? Bushe ulafwaisho kuti ulecita uyu mulimo? Nga wasumina, lyena totela Lesa pakukupleele paalo, ifyo cali kuli Maria.

ISAMBILILO 3

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Luka 1:26-55, Yohane 1:1-5, 9-18.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Luka 1:39-55

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *“Pantu uwa maka ancitile fikalamba, kabili lya mushilo ishina lyakwe.”* (Luka 1:49).

ICISHINKA: Lesa kuti abomfya abana bakwe ukupyunge milimo yakwe nga bali abafwaisho kumubombela kabili nga baba abaiteyanya ukubomfiwa.

ICO NDEFWAYO KUTI ABASAMBI BANDI BESHIBE: Ndefwaya abasambi bandi baiteyanye ukucita ifyo Lesa afwaya.

IFYAKUBOMFYA PA KUSAMBILISHA: Icipampa ne cilembelo.

UKUTEYANYA IFINTU MWINGASAMBILISHA

ISAMBILILO LYA NTANSHI

Isambililo lya lelo lili pa nsansa isho Maria na Elisabeti baumfwile ilyo baishibe ukuti bali nokucito mulimo mukwafwilishako ukulundululo bufumu bwakwa Lesa, mu kufyalwa kwakwa Mesia. Insansa shabo shabaleteele ukusefya, kabili uku kusefya kuletwalilila na nomba line. Abena Kristu bonse balasefya Kristu!

Luka 1:26-55 iyamba nokwisa kwakwa malaika, Gabriele, nokumoneka kuli Maria. Ukwishibe ntambi sha ba Yuda pa nshita ilyo Maria ali no mweo e cikamwafwako kwishibisha ubucindami nefyo uku kumoneka nokwisa kwakwa Malaika fyaba.

Aba Yuda balolele ukwisa kwakwa Mesia-Umulubushi wabo, pa myaka amakana aengi sana. Baleikala mu buteko bwa bena Roma, ifyo cali na mu fyalo ifyashala pali ilya nshita. Aba Roma bacimfishe ubuteko bwa calo, kabili bali ne nsambu shakweba bekala calo ukucita conse ico ubuteko bwalefwaya. Balesonkesha bantu umusonko uukalamba. Amafunde na fyonse ifyo abena Roma balefwaya, fyalingile ukukonkwa. Icilangililo pali 'fi, ni co icalengele Maria na Yosefe ukuti baye ku Betelehemu mukupendwa ninshi Yesu ali no kufyalwa mu nshita ya bushiku.

Ilyo aba Yuda baleibukisha ubusesemo pakwisa kwakwa Mesia, balelinga ifyalecitika pa nshita bali mu buteko bwa ba Roma ku kwisa

imilimo ya nkumbu inshita ne nshita. Cila muntu muli ifwe alingile ukubomfiya ifyabupe ifyo Lesa amupeela mukwafwa bantu bambi.

IFYAKUFUNDISHA ILI SAMBILILO

Isambililo lya ntanshi

Bashimikileni ici cishimi: Kwaliko mulumendo we shina lya Yohane. Abafyashi bakwe tabaishibe Yesu. Balelaka nokulwa sana sana. Tabatalile balanga ukuti batemenwe Yohane. Ilyo alekula, Yohane aleikala eka ilingiline. Ali no mwenso wa kutemwa bantu. Kabili aletina ukuti nabo bene tabali nokumutemwa.

“Yohane ali fye eka lyonse icakuti tasangile ukusekekla mu mweo wakwe. Ubushiku bumo akumenye umulumendo umwina Kristu. Uyu muntu aeseshe ukuba cibusa wa kwa Yohane. Alandile na Yohane. Kabili alemucitile fintu ifisuma. Uyu mulumendo ali uwansansa kabili nobutemwe bwakwafwilisha bantu.

“Pa numa ya milungu iingi, Yohane alimwipwishe ukutila, 'nga cinshi usansamukila fye lyonse?' Pakumwasuka, umulumendo atile, 'caba icaanguka sana fye. Nakwata ukutemwa kwa kwa Yesu mu mutima wandi. Yesu atemwa nobe wine, Yohane. Kabili alikufwilile pantu alikutemwisha.’

“Yohane apokelele Yesu ukuba Umupusushi wakwe. E lyo nomba Yohane atendeke ukuba ne nsansa mu mweo wakwe.

“Ilyo tulanga ubutemwe bwa kwa Kristu ku bantu bambi, kuti twamona ifyo uyu mulumendo amwene.”

IFYO IFI FILEPILIBULA

Ebeni abasambi babelenge muli Imilimo ya Batumwa 2:42-47. Ebeni umusambi umo abelenge aya malembo. Umbi na o abomfye icitabo ca basambi pakuti alondolole ifyo icilonganino ca bena Kristu ba ntanshi cali. Nga apwa soseni amuti: “Katulembe ifishibilo fya cilonganino ca ntanshi pa cipampa.” Abasambi balumbule ifishibilo. Nga bafilwa, bomfyeni ifyo mwasambilile m;u malembo ya kubelenga pa kwamba kwa ili sambililo lye lelo.

Soseni ukuti: “Ifyo mwatantika fya cine. Nomba natutontonkanye pa cilonganino cesu pamo pene ne fishibilo fya milimo ya ciko. Natumone nga twalalingana ku cilonganino ca ntanshi.” Citeni uyu mulimo pa nshita iilingile. Nga cakuti icilonganino cenu tacingana ne cilonganino ca ntanshi, landeni pa fintu ifyalenga ubupusano.

Soseni amuti: “Natutantike na fimbi. Natusale ifyo ifwe twingacita pakuti icilonganino cesu cilingane ne cilonganino ca ntanshi.” Leken i abasambi bamipeele ifyo baletontonkanyapo. Kuti mwakwate fili ngo

Kristu ukuti ututeke mu mitima yesu. Kabili tuleke ice ca kwa Kristu cibombeshe muli ifwe. Ukwabulo kuti cibe mu mitima yesu, teti twafweko muntu ne lyo fye umo. Lyonse fye tufwile ukupeela Lesa ululumbi no kutotela.

Muli Yakobo 2:1-4 tumfwa ukutula umucisha cinani ne citetekelo muli Kristu teti fisangwe pamo mu mweo umo wine. Ilyo uyu kalata walembelewe, abantu balepeelesho mucinshi ku bafyuma ukucila bapina. Ilingi nalyo abapina balebafumya pa fipuna ifisuma pa kuit abakankala bekalepo pa nshita ya kulye fyakulya. Abacindama balepalama ku mwine wa ng'anda ilyo balelye 'filyo. Abapina bellya ifilyo mwisamba lye tebulo. Kwena caleleta umusebanya ku bapina ilyo balebafumya pa fipuna pakuti abacindamishapo bekalepo. Kalembe wa kalata ien i aleti tatufwile kupingula bantu pa mulandu wa fyo balemoneka kunse ya mubili. Bonse twalilingana pa menso ya kwa Lesa.

Imilimo ya Batumwa 2:42-47 ilanga ifishibilo fisano na fine pa mibele ya cilonganino ca pakale.

1. Icilonganino cali mukusambilila. Calepose nshita iitali ukusambilila pali Lesa.
2. Cali icilonganino ce senge. Balelya nokupepela ca pamo.
3. Cali cilonganino ca mapepo. Amapepo e yalepingula fyonse ifyo bali nokucita.
4. Cali icilonganino ca mucinshi kuli Lesa. Umwenso, nangu akatina bali nako kali kakulange 'fyo balecindika Lesa.
5. Cali icilonganino ca milimo. Ifipeshamano fyalecitwa kabili ne fipasha 'mano fyalemoneka ilingi.
6. Cali icilonganino icalesambankanye mbila nokwakana fyonse ifyo muntu ali nafyo ku bashakwete.
7. Cali icilonganino ca bakapepa. Balesangwa kwitempele mukulongana cila bushiku.
8. Cali icilonganino ca nsansa. Balelanga ifyo bali ne nsansa lyonse.
9. Cali icilonganino ca bantu abatemwana abali na maka yakuleta bantu kuli Kristu.

1 Petro 4:7-11 na o alanda pa milimo ya bena Kristu. Apo tulelelela ukubwela kwa kwa Yesu, tufwile ukuba abaololoka kabili aba mutende mu kupepa kwesu. Ici cilepilubulo kuti tube abaiteka mu mapepo. Tulingile ukutwalilila ukutemwa abo twapalama nabo nokubalanga

kwakwa Mesia wine. Tabaletwishika mu kutontonkanya ukuti Umulubushi ali nokwisa fululo buteko bwa ba Roma, abalepatikisha bantu ukucite fyo bashalefwaya. Mu Cipingo ca Kale tamwaba ifilemba ifitila Mesia ali nokwisa mukuleto buteko bwakwe pano isonde, lelo ifi efyo aba Yuda abengi basubile ukuti fikesa citika.

Aba Yuda abengi abanakashi balelomba ukuti bakabe nyina wakwa Mesia. Ifyo ici cali nokuba icakuleto mucinshi ku wali no kuba nyina wakwa Mesia! Umwana wakwe e wali nokwisa 'ba kateka we sonde lyonse, kabili nyina nao ali nokusekelamo nganshi mu buteko bwa mwana wakwe.

Umwanakashi umu Yuda pakuupwa, alingile ukukobekelwa umwaka uutuntulu pakuti akopwe. Uku kukobekelwa kwalingene fye ne cupo kabili takwali nokonaulwa ukwabulo kulekana ifyo ciba mu cupo. Eico, ngo wakobekelwa asangwa ne fumo, aleipaiwa ku kupolwa mabwe. Alingile ukuisunga bwino pakuti umulume wakwe akese muupa.

Ilyo Gabriele aishile, Maria alishibe ifyali nokwisa mucitikila ku mpela. Ali nokwisa suulwa kuli Yosefe pantu icupo cali nokupwa. Na limo ali nokupolwa mabwe. Ukwabulo kumupola mabwe, onse ali nokula mulandapo mpaka fye ne mpela ya mweo wakwe. Lelo, Maria apokelele fye fyonse ifyamwebele Gabriele ukuti fikesa citika. Alombele fye ukuti bamulondolwele bwino bwino fyonse ifyali nokumucitila. Talombele malaika ukuti amulange icishibilo.

Ilyo Gabriele aebele Maria ukuti Elisabeti nao ali nokukwato mwana, Maria aima nokuyamona Elisabeti. Elisabeti aleikala imilundu 113 ukufuma uko Maria ali, nangu cibe 'fi, Maria aendele ulu lwendo panshi. Ilyo Elisabeti amona Maria, umwana wakwe uwali munda aenda no kulange nsansa.

Belengeni ifyo Maria aimbile pa kutotela Lesa uwamulengelo kuti asalwe ukuba umufyashi wakwa Mesia. Lwaba muli ba beshi 39 ukufika kuli 55.

Ulwimbo lwakwa Maria kuti mwalupalanya ku lwimbo lwakwa Hana muli 2 Samwele 2:1-10. Aishibe ukuti tali fye nokwibukishiwa mu nshita shonse, lelo ali nokwibukishiwa ukuti e waletele ipalo pa calo conse. Calimusungwishe ukwishiba ifyo Lesa amusalile ukuba nyina wa Mwana wakwe.

Yohane 1:1-5, 9-18 mwaba ukulondolola ifyo Yesu aba. Akutilwe shina lya kuti cebo icali na Lesa ilyo inshita yali tailabapo. Ali Kabumba na Kabumba, ali Lubuuto no Lubuuto. Aishile ku ba Yuda abamukene. Umulimo uukalamba untu ali nao wali wakupeela maka kuli abo abamupokelele ukuti babe abana bakwa Lesa. Ali Lesa uwapwililika muli fyonse, lelo muli beshi 4, baletweba ukuti ali umuntu uwafikapo muli fyonse. Aishile pe sonde mukwisatulanga ifyo Lesa aba.

IFYO MWINGAFUNDA ILI SAMBILILO

Soseni amuti: Mwisambililo lya kubalilapo muli ici citabo, twasambilile pa nshila intu Lesa abomfeshemo Icipingo ca Kale ne funde pakuti ateyanye isonde cipya cipya ilyo Yesu ali nokwisa. Twasambilile ukuti Icipingo ca Kale calelolela ukwisa kwakwa Yesu Kristu. Isambililo lya cibili lyali pa fyo Lesa abomfesho Yohane Kabatisha ukuteyanya umwakupita Yesu ilyo ali nokwisa pano isonde. Isambililo lyesu ilelo lili pa kusefya, ukusefya ubulayo bwakwa Lesa ubwakutuma Mesia. Lesa abomfesho abanakashi babili abalefwaya ukucita fintu alefwaya mufyo ateyenye pa kutumo Mwana wakwe mu calo conse.”

IFYO IFI FILEPILIBULA

Ebeni abasambi babelenge muli Luka 1:26. Belengeni beshi 26 ukufika na kuli 38, mubilikishe. Ipusheni abasambi aya mepusho pakuti mubatungulule bwino bwino muli aya mabeshi. Kuti bayasuka ukubomfye fyebo fya mu matontokanyo yabo nangu babelenge ifili mu malembo pakuti basange ubwasuko kuli aya mepusho. Nga bafilwo kwasuka, bomfyeni ifyo mwasambilile ku ng'anda mu malembo mwabelengele muli ili sambililo.

1. Mwenshi nshi uwalenga isano na umo uwalumbulwa muli beshi 26? (Kuti babelenga mabeshi ayali pa numa ya beshi 26, pamo nga 25, 24 na yambi.)
2. Gabriele ali n'ani? Kabili mulimo nshi alecita?
3. Nga Maria ali n'ani? Mulimo nshi u o alecita?
4. Bushe "Ukukobekelwa" Kupilibula shani?
5. Bushe Gabriele aposeshe shani Maria? Kabili umusango amuposeshemo wabombele finshi mu matontokanyo yakwa Maria?
6. Pakuti apwishe umwenso wakwa Maria, Gabriele aebelè Maria amashiwi ya musango shani?
7. N'ani uwali nokuba Umwana mwaume uwa kwa Maria?
8. Lipusho lya musango shani ilyo Maria aipwishe Gabriele?
9. Bushe Gabriele alondolwele shani inshila nangu umusango untu Maria ali nokukwatilamo mwana?
10. Finshinka nshi ifyo Gabrile apeeke Maria pakulanga ifyo ifyebo aosele fyali ifyacine?
11. Bushe Maria ayaswike shani kuli Gabriele?

ISAMBILILO 10

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Abena Kolose 3:12-17, 1 Petro 4:7-11, Yakobo 2:1-4, Imilimo ya Batumwa 2:42-47, 1 abena Korinti 10:31-11:1.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Imilimo ya Batumwa 2:42-47, 1 Petro 4:7-11.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: “*Leken iicebo ca kwa Kristu ciikale muli imwe icacindamina mu mano yonse, mulesambilishanya nokunkomeshanya, ukwimbila no kutotela Lesa mu mitima yenu ku shamalumbo, ne shakutasha, ne nyimbo sha bumupashi.*” (Abena Kolose 3:16.)

ISAMBILILO LIKALAMBA: Icilonganino ca kwa Kristu cilacite milimo, cilapyungila kabili cilapepela ca pamo.

IFYO NDEFWAYO KUTI ABASAMBI BESHIBE: Ndefwaya abasambi bandi ukwishiba ukuti abena Kristu balatemwana, kabili balabombela ca pamo.

IFYAKUBOMFYA PA KUSAMBILISHA: Icipampa ne cilembelo, pensulo na mapepala.

IFYO MWINGATEYANYA UKUFUNDISHA

Isambililo Lya Ntanshi

Muli 1 abena Korinti 10:31-11:1 e mo tusanga ifyo abena Kristu balingile ukulacita cila bushiku. Ica ntanshi, fyonse ifyo mwina Kristu alingile ukucita fifwile ukuleta ululumbi kuli Lesa, nokulya kwine. Nga twafulunganya icitetekelo ca mwina Kristu uushilakosa ku milile yesu, lyena teti tulete ululumbi kuli Lesa. Ici kuli cacitwa ilyo twalya ifyo munensu ashilya. Ica cibili, tubomfye ubutemwe bwa kwa Kristu mu fintu fyonse. Tatufwile ukucite fyakukalifya banensu. Ica butatu, tufwile ukutungulule myeo iili nokutemwa bantu bonse. Ici tacilolele mu kuli tuleke mibele yesu iya bwina Kristu. Ica bune, muli fyonse ifyo tucita tufwile twaesha ukwafwilishako abo twapalama nabo pakuti bengasanga ipusukilo. Icalenga fisano, tulingile ukutungulule myeo ya bwina Kristu pakuti abalemonako bakakonke Kristu.

Amashiwi yali muli abena Kolose 3:12-17 kuli twatila “Ifintu abena Kristu balingile ukutendeka ukucita.” Ukuba uwamushilo nangu umusuma cacila pakukana 'ba umubi. Ukuba uwashila kabili umwina Kristu cipilibula ukuiposa mukupyunge milimo. Tulingile twaba abaluse, aba nkumbu, abaicefya, abafuke, abatekanya kabili ababelela abantu bonse uluse ukufuma ku membu. Tuleke um;utende wa kwa

inshita sha maafya. Mwe bengi mwaliculapo kale. Bambi mwalipakeswe pa mulandu wa citetekelo cesu. Mwibwelele 'numa. Kabili twalilileni ukupepa." Atile tube abakutontonkanya bwino nokuiteka ilyo tulepepa. Wilatina ukulomba ukwabulo mwenso, lelo lombamba ukulingana no bufwayo bwa kwa Lesa.

UBUKANKALA BWAKUTEMWA

Petro talemfwayo kuti abena Kristu balabe ifyo kutemwa kwaba ukukankala. Abena Kristu ba ntanshi balepeelo bunte mukutemwa kuntu balelamba. Abamwene fintu uku kutemwa kwali bapokelele Kristu pamo ngo Mupusushi wabo.

Ilyo Yesu ali pano isonde, abantu abengi balelongana uko aleba mukumfwa ifyo alefunda na mukumumona. Balishibe ukuti alibatemenwe.

IFYO IFI FILEPILIBULA KULI INE

Bushe twalitemwana na nomba line? Abantu bakabwela kuli Kristu ilyo bakamona ukutemwa kwa cine mu bena Kristu. Tulingile ukuba abatamwana. Kabili tulingile ukutemwa abaluba.

Ilyo tutemwa umuntu munensu, e lyo tumona ubusuma mu mweo wakwe. Tatufwaya ifibi muli wene. Kabili tatulanda ifibi ku bantu bambi pa mweo wakwe. Ifi eflyo Petro aletontonkanyapo ilyo atile ukutemwa kulashiika imembu ishingi.

Mwaba ne cabupe ukufuma kuli Lesa. Caba icaibela. Kuti caba kushimikile cebo ca kwa Lesa nangu ukusambilisha. Nalimo kwafwilishako abantu nangu ukuteyanya ificitika mu cilonganino. Umwina Kristu onse aba ne cabupe ico alingile ukubomfya mukukula umubili wa kwa Kristu, icilonganino.

Mulebomfya ubupe bwenu mukwafwilishako abena Kristu. Twitiila ubupe bumu bwacila pa bupe bwa muntu umbi. Umubili waba ne fipande ifingi, lelo fyonse fyaba ififwaikwa.

Ngo kupepa? Cali icikankala ku bena Kristu bantanshi ukupepa Lesa ca pamo. Ilyo balepepa na bena Kristu bambi nokupose nshita iitali mukucite milimo ya ku mupashi, bamwene ifyalecitika ifingi ifikankala. Nga twaposele nshita iitali ukulomba kuli Lesa ilelo, bushe impendwa ya bena Kristu kuti yalundwako? Nga cakuti aba pano isonde balemona Kristu mu myeo ya bacetekela muli Yesu, bushe abantu na bambi kuti bafwaisha Kristu ukuba Umupusushi wabo? Ee!

Tulingile ukutemwana nokubombela ca pamo mukusekelela. Tulepepa Lesa ca pamo. Ilyo twakulacita ifi, elyo Lesa akalumbulwa.

Soseni amuti: "Lesamombe Maria ukucita umulimo uwayafya sana sana. Alisumine ukucita uyu mulimo, nangu aishibe ukuti umutengo wakucite fyo Lesa amwebele wali ukulu. Mu nshiku isho Maria alimo, alishibe ukuti bali nokumutoba amabwe nga caishibikwa ukuti ali nefumo ilyo ali talaupwa kuli Yosefe. Na limo Yosefe ali nokumucingililako ukuti eipaiwa ukupitila mukumutamfya mu mutalalila. Ico Maria ali nokucita cali icaafya sana. Lelo ena asalile fye ukucita ifyo Lesa amwebele. Ici cilelamba ifyo Maria ali uwashipa."

Ebeni abasambi babelenga Luka 1:39-55 ilyo umbi nao (uwingabelenga bwino) abelenge aya mabeshi. Nomba mutile: "Maria na limo asalile ukufyuka ukufuma mu Nasareti bwangu bwangu. Ulwendo lwakwe lwali ulutali, ulwa milundu 113 pakuti afike ukweleikala Elisabeti umufyala wakwe. Aendele imilungu yonse. Ilyo afikile, umufyala wakwe amusengelele mu musango uwalengele no mutima onse." Ebeni um abelenge ba beshi 42-45. Soseni amuti: "Ilyo Maria aumfwile ifi fyebo, umutima wakwe waiswilemo ne nsansa no kusekela, e lyo alumbenye Lesa mulwimbo ululi muli beshi 46 ukufika kuli 55.

Aya mabeshi yons yaleshininkisha ukuti Yesu ali fye umuntu. Afyewe ku mwanakashi ifyo twafyewe. Nomba natumfwe kuli Yohane 1:1-5 na 9-18. Belengeni aya mabeshi nangu mwipusheko umu ukuti abelengeshe. Ipusheni abasambi balondolole ifyo Yohane alesosa muli aya mabeshi. Shininkisheni ukuti beshibishe ukuti Cebo e Yesu kabili ali e Lesa. Ali na Lesa kabili e wali Lesa pa ntendekelo na pa nshita nshita inshita ine tailabako. Pa nshita inono afwele umunofu mu buntunse nokwikala pano isonde pakuti afishilise ukuteyanya kwakwe nokuisokolola ku muntunse. Ipusheni abasambi abalefwaya ukwipushapo fimo pali aya mabeshi. Asukeni amepusho yabo nangu mubebe ukuti mukesabuka ilyo mukaba ne nshita ilyo mukesakumana.

IFYO TWINGABOMFYA ILI SAMBILILE MU MYEO YESU.

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ukusambilila ili sambililo kuli nokunjafwa ukwishiba ukuti Lesa abomfya abena Kristu abafwaya ukubomfiwa

Bebeni ukuti: "Ilyo Lesa atupeele ncito yakupyunga, limo tulafilwa pantu tatukutika kufyo alanda ilyo atwita. Cilabushiku tulekutika kubwite bwa kwa Lesa. Tube ne nshita na Lesa cilabushiku pakuti tulekutika ku fyo alanda. Ilyo Lesa atweba ukucito mulumo umu e lyo twaubomba, tulapaalwa kabili ne citetekelo na maka yesu filalundwako. Ndi nokulomba muli umu mulungu ukuti Lesa akapeele incito ya kubomba kuli cila muntu muli imwe, kabili ne mwe mukatile ee kuli wene."

ISAMBILILO 4

UKWISA KWA WALAILWE

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ili sambililo lili nokunanga ukuti Lesa alafikilisha ubulayo bwakwe.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Mateo 1:17-2:6.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Mateo 1:17-23.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Awe uwacindikwa Yeboba uwapeelo kutusha ku bantu bakwe abena Israele, umwabela conse ico asosele; tapashele cintu nangu cimo ica pa fintu fisuma fyonse ifyo asosele...."* (I Ishamfumu 8:56).

Bushe mwalitala amulolelapo muntu ukufika pa ng'anda yenu? Ilyo Samwele ali akalumendo, abafyashi bakwe bapokelele imbila nsuma. Shikulu na nakulu kwa Samwele baleikalo ukutali, lelo bali mukwisa mukutandalila bafyashi bakwa Samwele! Kwashele umweshi umo ukuti bafike.

Ifyo inshiku shabo shaendele panono panono! Ilingi Samwele aleipusha ukutali, "Bakesa lilali? Kwashele nshiku shinga pakuti bakese?" Umweshi walemoneka kwati tawakapwe. Pakulekelesha wasukile wapwa, e lyo mu nshita ya cungulo kasuba, bafika. Baishile fika pa bushiku ubo balaile. Samwele no lupwa lwakwe batemwa nganshi ilyo babamwene! Mu nshiku baikele nabo, kwaleba ukusansamuka sana sana.

Pa kale sana sana, pano isonde paishile fyalwa umuntu uwa cindamisha ukucila pali bonse. Isonde lyalelolola nokusubilo kuti ali nokwisa pa myaka imyanda ne myanda. Lesa atile Umwana wakwe e wali nokuba Umupusushi we sonde lyonse. Kwali bamo bamo abakene ukuti batwalilile mwisubilo lyabo ukuti ali nokwisa. Balekele nokumulolela. Bambi nabo balilabileko ifyo Lesa abalaile. Lesa wena talabileko. Ilyo inshita yafikile, uwalailwe elyo afikile.

UMULANDU UWAIBELA

Yesu aishile pe sonde pa mulandu uwaibela. Bushe mwalishiba icalengelo kuti ese? Aishile mu kupususha bantu ukufuma ku membu shabo.

Ukwisa kwa-kwa Yesu pano calo e cishimi icishaiwamina. Isambililo lyapita lyali pa fyo malaika amoneke kuli Maria. Malaika aebele Maria ukuti ali nokuba nyina wakwa Yesu, Umwana wakwa Lesa. Ukulingana

yabo ku milimo ya kwa Lesa. Ifya ku mupashi e fyo bapeele icifulo ca ntanshi mu mitima yabo.

Balesekela mwisenge bali nalyo. Aba banensu bali abatemwana. Isenge lyabo lyalekulilako ilyo baleikala nokwakana fyonse ifyo balekwata. Batemenwe Yesu, e co babelele abatemwana.

Nomba moneni ifyacitike! Ili senge lyabo ilisuma lyaletele ifintu ifisuma. Ifipapusho ifingi fyalecitwa. Pali onse paishile ukutina nokucindika Lesa pa maka yakwe.

Abena Kristu bali ne citetekelo ukuti Lesa ali nokulabasunga. Cila muntu ayakenyeko ababiye ifyo ali nafyo. Tabalesakamana ukuti basunge ifyo bakwete pakuti cila muntu akalefibomfya ku ntanshi. Baishibe ukuti nga umo alekabilako fimo, ababiye bali nokumupeela. E co balepeeleshanya ifyo bali nafyo. Baletele ndalama ku basambi pakuti baakanye kubaleshifwaya.

Abena Kristu balishibe ubucindami bwa kupepa Lesa fintu bwali. E calengele ukuti cila bushiku balesangwa ku mapepo ku ng'anda ya kwa Lesa, mukumutotela pa fintu alebacitila. Bali abaikatana. Balelumbanya Lesa.

Abashali abena Kristu pakumona kuntu balelya ifyakulya ca pamo mu mayanda yabo, nokumona ukusekela kwabo fintu kwali mukwakana ifyuma na fimbipo mu maka ya mupashi, baishiletemwa ifyo bamwene. Abengi basuka bapokelela Kristu. Cila bushiku impendwa ya cilonganino yalelundwako fye.

UKULANGA ICITETEKELU MU MYEO YABO

Ifyo imilimo ya cilonganino ca bena Yerusalemu yali icikope ca citetekelo ca cine! Ifi fyonse fyalemoneka pantu baletemwana kabili batemenwe Lesa. Abantu bambi e pakumona ifi fyonse. Aba bena Kristu banensu baleshimikila bantu pa citetekelo cabo, lelo, ukucila pali'ci, balelanga icitetekelo mubwikalo bwabo. E ico, na bantu abengi basangwike abena Kristu.

Ifilonganino fimbifyakonkele pali ici fyafililwe ukulange citetekelo mu milimo. E lyo Petro abalembela kalata yakubasambilisha no kubakoselesha ukulaikala ne myeo ya kulanga icitetekelo cabo cila bushiku.

UBE UWAITEYANYA

Belengeni 1 Petro 4:7-11. Yesu ali nokubwela nakabili! Kuti afika inshita iili yonse. Tube abaiteyanya pa lwa kwisa kwakwe.

Petro alefwaya abena Kristu bonse ukuba abaiteyanya. Atile, "Mwilalaba ukuti Yesu akabwela nomba line. Nalishiba ukuti kwali

ISAMBILILO 10

ABANTU ABALEPEPA

IFYO NDEFWAYA UKUTI NSAMBILILE: Ndinokusambilila ili sambililo pakuti njishibe ifyo nakulaikala na bantu, abena Kristu.

AMALEMBO YA KUBELENGA: 1 Abena Korinti 10:31-11:1, Abena Kolose 3:12-17,

Yakobo 2:1-4, Imilimo ya Batumwa 2:42-47, 1 Petro 4:7-11

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Imilimo ya Batumwa 2:42-47, 1 Petro 4:7-11

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Leken iicebo ca kwa Kristu cikale muli imwe icacindamina mu mano yonse, mulesambilishanya no kukonkomesanya, ukwimbila nokutotela Lesa mu mitima yenu ku sha malumbo, ne shakutasha, ne nyimbo sha bu mupashi."* Abena Kolose 3:16

Bushe mulatemwa ukuba mwibumba lya bantu? Banono abatemwa ukuba beka fye inshita ishing.

Abena Kristu mu cilonganino ca mu Yerusalemu balebombela ca pamo. Balepepa pamo. Balelomba amaka ca pamo. E lya Lesa abapeele amaka aengi. Pa bushiku bwa Pentekoste, Mupashi wa Mushilo aishile pali bene. Petro ashimikile cebo ca kwa Kristu pakuti abantu 3,000 bapokelele Yesu. Abantu amakana yatatu e balundilwe ku cilonganino muli bulya bushiku. Bushe ici calabaleshe ukutwalilila ukupeela ubunte? Isambililo lyesu lili nokutulanga ifyo Lesa abatungulwile ukucita.

ICITETEKELO MU MILIMO

Mubelenge Imilimo ya Batumwa 2:42-47. Icitetekelo mu milimo e shiwi ililingile ukulondolola fintu icilonganino ca ntanshi cali. Abasambi balekila na Yesu pa myaka itatu. Basambilile ifingi kuli Yesu. Balebukisha ifyo asosele ukutula, "...kalengeni abanko shonse ukuba abasambi, mulebasambishisha mwi shina lya kwa Tata ne lya Mwana ne lya Mupashi wa Mushilo; mulebasambilisha ukubaka fyonse ifyo namwebele.." (Mateo 28:19-20).

Abena Kristu mu cilonganino balefwaya ukusambililako fimo ukufuma ku basambi. Abengi bali aba Yuda abapokelele Kristu pa bushiku bwa Pentekoste. Bafumine mu fyalo ifingi. Balekabilo kwishibako fimo pali Yesu. E calengele ukuti balekutikisha ku fyo abasambi balesambilisha. Balepepela ca pamo nokubombela ca pamo. Aba bantu, bapeele imyeo

na mano ya buntunse, ici cali icakosa kuli Maria ukuti asumine. Lelo Maria alicetekele ifyo malaika asosele, kabili na Lesa alimubomfeshe pakuti e ngaleta ipusukilo ku bantu ba pano isonde bonse.

UBWAFYA BWAKWA YOSEFE

Pakwishiba ukuti Maria ali ne fumo, Yosefe alikalipe, nokumfwe nsoni. Akobekele Maria ukuti akamupe. Nomba icupo cabo cali nokufulungana. Amwene kwati Maria amuleteele nsoni pa kumubepa. Bushe Maria taishibe ukuti ali no lubembu lwa musango 'yu? Ifi fyonse e fyo Yosefe aletontonkanyapo, lelo ali no mutima uwatekanya. Asuka asalapo ukukana Maria mu mutalalila. Mu ntambi sha ba Yuda, ukukobekela kwa lingingene fye ne cupo. Maria na Yosefe tabaleikala ngo mulume no mukashi pali iyi nshita, lelo e fyo balayene ukucita. Icaleputula ukulayana kwa kukobekelwa cali fye nimfwa.

MALAIKA AISA

Malaika Gabriele, aishilemoneka kuli Yosefe. Aebele Yosefe ukuti ope Maria pantu umwana uwaimitwe ali wa ku maka yakwa Mupashi wa Mushilo, te ku muntunse. E lya aebele Yosefe ukupeele shina lya Yesu ku mwana wakwe pantu "..... eukapususha abantu ku membu shabo." (Moneni Mateo 1:21). Mu ci Hebere, ishina lya Yesu lipilibula ukuti Mupusushi.

Yosefe alisumine ifyo Malaika amwebele. Aibukisha no bulayo bwakwa Lesa mu Cipingo ca Kale. Belengeni Mateo 1:23 na kabili, kabili na Esaya 7:14. Yosefe aceteketele ukuti Lesa ali uwaiteyanye ukufikilisho bulayo bwakwe.

LESA AFIKILISHO BULAYO BWAKWE

Aba babili, Maria na Yosefe, bacetekele ifyo Lesa abebele. Pali 'ci, basangile amapaalo muli Lesa. Bali abalefwaya ukuti e ngababomfya.

Yesu, akanya, afyelwe kuli Maria. Maria na Yosefe bali musungile bwino nokumukusha bwino bwino.

Ilyo abalwani balefwayo kwipaya Yesu uwali akanya, Lesa alibasungile bwino ba Yosefe na Maria muli fyonse ifyo balekabila muli shilya nshiku.

Umweo ne milimo yakwe yalilondololwa bwino bwino mu Cipingo Cipy. Bambi balatwishika abati, "Busuma nshi ubuli mu Cipingo ca Kale? Bushe ukuba ne Cipingo Cipy ceka te kuba na fyonse ififwaikwa?"

Paulo alyaswike aya mepusho mu bena Galatia 3:23-26. Belengeni aya malembo.

Yohane Kabatisha aishile mukuteyanye mitima ya bantu ilyo Yesu ali talaisa. Mu musango umo wine, ifunde lyali nokuteyanya abantu pakuti bakese pokelela Yesu bwino. Nomba cacilile pali ifi. Alefwayo kuti abweshe abantu mu mikalile iisuma, iya bulungami. Alefwaya ukubatungulula uko Lesa ali.

Ngo mulimi kuti acita shani nga 'lefwayo kuleta menshi mwibala lyakwe ukufuma mu mumana wa mupepi? Pakubala, alingile aimba umufula. Uyu mufula e wingaleta amenshi uko yalefwaikwa.

Lesa apeelee abantu amafunde yakwe kuli Mose ne Cipingo ca Kale pakuti yakalebatungulula ukufuma kukuya mu nshila sha lubembu. Elyo atumine Mwane, Yesu, ukuti akeseikala mu mitima ya bantu. Nomba, Yesu e ntungulushi yesu iya mweo!

IFYO IFI FILEPILIBULA KU MWEOWANDI

Ilelo twaba ne nsambu sha kubelenga ifili fyonse pa fipeshamano ifyaba muli Baibele. Kuti twamona ifyo 'bwina Kristu bwaleta pa fintu fyonse ifyagitika imyaka mu nshipendwa. Kuti twamona ifyo imyeo ya bantu ipilibuka ilyo bapokelela Yesu ukuba Umupusushi wabo. Bushe mulasunguka pa kumfwa bambi abafilwo kucetekela muli Lesa? Twaba ne fishibilo ifili ifyakushininkisha pali Yesu ukucila fintu Maria na Yosefe bakwete. Lesa alifikilishe no kusungo bulayo bwakwe pali ilya nshita, kabili na lelo line alasunga no kufikilisho bulayo bwakwe.

Alaile ukutuma Mesia, kabili atumine Umwana wakwe. Alaile abano isonde Umupusushi, kabili Yesu aishile fwila abantu bonse. Alaya umweo wa muyayaya kuli abo bonse abacetekela, kabili akasunga no kufikilisha ubu bulayo.

Bushe limbi tulakanya Lesa ukuti acite umulimo wakwe? Ilyo Lesa afwayo kutupeelo mulimo wa kumubombela, bushe tutila shani? Nga tulasumina, lyena umulimo wakwe uli nokuya pa ntanshi. Nga tulakana, ninshi tulabweshwa umulimo wakwe ku numa, kabili ali nokusala umbi ukuti akamucitile ifyo afwaya.

Bushe tulacetekela ifilayo fya kwa Lesa? Bushe ifi filayo tulafipokelela ukuti fibe ifyesu? Bushe twikala ukulingana no bufwayo bwa kwa Lesa mu myeo yesu cila bushiku? Maria na Yosefe e fyo balecita.

Ukuteyanya kwa kwa Lesa pa myeo yesu e kwacila pa fyo tuteyanya mu maka yesu. Ici ca cine nangu balatuseka pakucito bufwayo bwakwe. Ukucula kwawamapo ukucilo 'kukana nakila Lesa. Kanshi tufwile twamunakila nangu tulacula pe shina lyakwe.

Ipusheni amuti: "Bushe lyonse Lesa akatupeela aya maka?" Balekeni balandepo. Nga bafilwa, bebeni ukuti ni Lesa e upeela amaka ku balungami. Nga twaba no lubembu ulushaelelwa mu myeo yesu, Lesa teti atupeelee aya maka. Bebeni ukuti Lesa lyonse abomfya ifipe ifya bulungami, ifishabamo ifiko, pakucita fintu afwaya.

Abasambi bakontamike mitwe yabo nokwisala menso. Bepusheni nga cakuti balefwayo kuba na 'ya maka mu myeo yobo ku mupashi. Bepusheni ukuti balingile ukuyebelela ifibi fyonse nokulomba Lesa ukuti abafweko ukupitila mukubelela. Mwisosa nangu cimo pakuti babombe pa lwabo. Nomba soseni ukuti Lesa ali nokubasuka bwangu, ukucila nga balomba maka yakwe mu milimo bali nokucita. Peeleni ipepo ilipi, ukutotela Lesa pa basambi benu, kabili mu mulombe abapeele amano, ukwishiba na maka.

baafwa, amoneke ku basambi bakwe imiku iingi. Abebele ukuti ali nokubashila umulimo wa kucita uukulu sana sana, lelo ali nokubapeela na maka ya kubafwilishako. Natubelenge Imilimo ya Batumwa 1:8. Kabili soseni amuti: “Natumone Mateo 28:18-20.” Soseni amuti: “Moneni ukuti Yesu atile amaka yonse aya pano nse na ya mu mulu yakwe. Amaka yambi yali nokupeelwa ku basambi bakwe. Ilyo inshita yafikile, Yesu alibwekelele ku mulu lelo abasambi bakwe balongene capamo balongene capamo nokupepa ukuti akabatumine amaka abalaile.”

Ebeni umusambi umo abelenge Imilimo ya Batumwa 2:2-4. Soseni amuti: “Ii, yali ni nshita ya Pentekoste ilyo Mupashi wa Mushilo aishile mukukoselesha bena Kristu bonse. Pakale, Mupashi wa Mushilo aleafwilishako fye basasesema, ba shamfumu na bapingushi. Nomba cila mwina Kristu ali nokumupokelela. Pa bushiku bwa Pentekoste, Petro abomfeshe aya maka, e calengele ukuti abantu amakana yatatu ne mpusho (3000) bapokelele Kristu, nokupusuka.”

Nomba, babelenge abena Efese 1:16. Umo abelenge ukufika ku bena Efese 2:2.

Soseni amuti: “Aya mabeshi yatweba ukuti Paulo alelombelako abena Kristu. Finshi ifyo Paulo alombele Lesa ukuti amupeele pamo pene na bena Kristu abo alelombelako?” Abasambi bafumye ubwasuko mu ma Baibele ne fitabo babomfya ilyo balelanda pali uyu mulandu. Nga mulefwaya kuti mwalundapo ifyo mwapitamo.

Soseni amuti: “Lesa alitupeela maka ayengi.”

IFYO IFI FILEPILIBULA MU MWEOWESU

Ipusheni abasambi nga ca kuti balitalal abomfwapo aya maka tulelandapo ilelo. Balandepo pa nshita iilingile. Na limo banono mwi bumba lya basambi benu abali na 'ya maka imiku ne miku.

Soseni amuti: “Twaba na maka yene aya ayapulamo, lelo fwe bengi tatuyabomfya. Tulesha ukucite fintu fyonse mu maka yesu ukwabulo kuti tubomfye amaka ya Mupashi wa Mushilo. Twishibe ukuti aya maka yalingile yabomfiwa mukuleta bantu kuli Lesa. Teti tulombe Lesa ukutupeela maka yakutombokelako ukufuma pa mushili ukufika pa mulu wa muti uutali. Ici te ca mano, kabili, na Lesa nao teti asumine. Nomba ngatulefwayo kushimikilako munensu ifya kwa Yesu, Lesa akatupeela maka nokushipa, ne fyebo fyakusosa. Nga cakuti tulefwaya ukucito muli;mo uukulu pa kuti tulete ululumbi kuli Lesa, Lesa akatupeela maka. Nga tuli nokusambilisha nangu ukushimikila pali Lesa, lyena akatupeela maka.”

Ipusheni ukuti: “Nomba aya maka yesa shani kuli ifwe?” Lakeni basuke abati tuyafumya kuli Lesa.

ISAMBILILLO 4

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Mateo 1: 17-2:6

AMALEMBO YA MWISAMBILILLO LYA LELO: Mateo 1:17-23.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: “Abe uwacindikwa Yohoba umwabela conse ico asosele, tapashele cintu nangu cimo ica pa fintu fisuma fyonse ifyo asosele mu kuboko kwa kwa Mose umubomfi wakwe.” (1 Ishamfumu 8:56).

ISAMBILILLO LIKALAMBA: Lesa alifikilisha ubulayo bwakwe kabili atumine Mesia mukupususha bantu bakwe ukufuma ku membu shabo.

ICO NDEFWAYA ABASAMBI BANDI UKWISHIBA: Ndefwaya abasambi beshibe ukuti Lesa lyonse alafikilisha filayo fyakwe.

IFYAKUBOMFYA PA KUSAMBILISHA: Ebeni abasambi babili babelenge Mateo 1 kabili bateyanye ne cangalo icipi.

IFYO MWINGAFUNDA ILI SAMBILILLO:

Mwisambililo lyapita, Maria aile ku ng'anda ya mufyala wakwe. Aikele na Elisabeti imyeshi itatu, e lyo abwelelelele mu musumba wakwe uwa Nasareti. Na limo lintu afikile mu Nasaleti aile kuli Yosefe mukumweba fintu ali.

Yosefe ali no bwafya. Aba babili bapangene ukupana ilyo Yosefe akobekele Maria. E ico, ukusanga Maria ali ne fumo cali ukubaletete nsoni aba babili. Yosefe ali umulungami, ici calolele mukuti nomba pali ifintu fibili. Ica ntanshi, alishibe ifyo ifunde lya ba Yuda ilyo aleikalamo, lyali. Ica cibili, na limo icacindamishopo, ubulungami bwaleikala mu mutima wakwa Yosefe. Talefwayo kuti akacene Maria, nga ca kuti ali nokucingilila conse icili nokupona. Ukulingana ne funde lya ciYuda, Maria ali nokupoolwa mabwe. Ilyo afilwo kusale fyakucita, Yosefe aile fye mu kusendama.

Ubushiku bwine, Lesa alangile Yosefe ifyakucita ilyo atumine malaika kuli Yosefe nokwisamweba ifyo Lesa ateyenye. Uyu malaika ali ulya wine untu Lesa atumine kuli Maria. Ishiwi apeepe Yosefe lyali fye limo line, Maria ali no upapo mwana, Yesu ku maka yakwa Mupashi wa Mushilo. Lelo icalubeneko cali kulondolola pakuti kulinge ukumfwa no kwishiba kwa Yosefe. Malaika aebele Yosefe ukwibukishe fyalembelwe muli Esaya 7:14. Ici cibukisho e cali nokusansamushako Yosefe uwaishibe amalemba.

Ilyo ashibwike, Yosefe acitile fintu Malaika amwebele. Asendele Maria nokulamusunga ngo mukashi wakwe, lelo talesendama nankwe, mpaka fye pa numa yakufyalwa kwa kwa Yesu.

Ifyalembwa muli Mateo 2:1-6 filanda pa fyacitike mukamushi akanono akeshina Iya Betlehemu akali imilundu isano nangu isano na umo ukufuma ku Yerusalemu. Yosefe na Maria baishile ku Betlehemu mukulembesha mashina mukuti bakapendwe. (Moneni muli Luka 2.) Panuma ya kufyalwa kwakwa Yesu, na limo papitile myaka ibili, abamano baishile mukufwaya Yesu. Tatwaishiba ifyo impendwa yabo yali. Twalishiba ukuti baishile mukumupepa, te kumupepa nga Lesa, lelo nge mfumu.

Aba abamano na limo bafumine ku Persia ukobali bashimapepo ku bena Persia. Lelo balingile ukuba abena Midiani. Balesambilila pa ntanda kabili bali abantu ba mushilo, abamano. Bamwene ulutanda ulwacilile pa ntanda sha mu mulu shonse ku maka ya lubuuto lwa luko. Kuli aba bantu, ulu lutanda lwalolele mu kulanga ukuti kateka shamfumu alifyelwe. Baishile mukumupepa.

Ilyo bafikile mu Yerusalemu, bailefika ku mfumu Herode, ukulingana ne fifyalilwa. Nga ca kuti kwafyelwe mfumu, yali nokufyalilwa mwisano. Herode taishibe nangu fye kantu pa kufyalwa kwa iyi mfumu, e co afuilwe. Aita bashimapepo bamo bamo pamo pene ne ntungulushi sha mapepo nokubepusha uko imfumu ya musango yu yali nokufyalilwa. Pakwibukisha malembo ya muli Mika 5:2, baebele imfumu Herode ukutula imfumu balelolela imyaka ne myaka yali nokufyalilwa mu Betlehemu.

IFYO MWINGAFUNDA ILI SAMBILILLO

ISAMBILILLO LYA NTANSHI

Tendekeni isambililo ne cangalo ico mwaebele abasambi ukuti bakateyanye. (Moneni pa cipande icili pa fyo mwingabomfya pa kufunda isambililo.) Ilyo icangalo capwa, ipusheni amuti: "Kuti waumfwa shani ilyo waishiba ukuti umukashana wakobekela aba ne fumo, lelo tewe wamuppee?" Lekeneni balandepo pa nshita iilingile. E Ilyo mwipushe amuti: "Nga cali ni mwe mwali Yosefe nokumfwa malaika atila Maria ali ne fumo, bushe mwali nokucita finshi?" Nakabili peeleni abasambi inshita ya kulanshanya pali uyu mulandu.

Soseni amuti: "Te cintu caanguka ku bantu ukupokekela ifyo Lesa ateyanya. Na limo na Yosefe nao asangile ubwafya pa kupokelela nokusumine fyo malaika amwebele. Ne lyo cali 'fi, Yosefe aishibe ukuti Maria nao mwine balingile ukuteyanya ukuti bakashipe ilyo abantu bali nokwisa baseka no kubatumfya. Inshita ya kukobekelwa yali imo iyo mwaume no mwanakashi bashalesendama ca pamo. Ukusenda Maria ngo mukashi wakwe bwangu bwangu ukulingana ne fyo malaika

kuli Mupashi wa Mushilo pa kuti cibe akeshibilo kesu mu bupyani ubukesa (ukuba no mweo na Lesa umuyayaya).

Paulo akoselesha abacetekele ukuti lyonse fye alebapepelako. Aletotela Lesa pali bene. Kabili alombelesha Lesa ukuti abapeele amano, ubusokololo pamo pene nokwishiba. Alombelesha Lesa ukuti abapeele ulubuto ululingile pakuti bamone Lesa bwino bwino nokumwishiba sana sana.

E Ilyo Paulo atontonkenye pali Kristu, nokwishiba amaka yakwe ayapulamo, amaka yene ayaletete 'pusukilo. Acila pa ntungulushi yonse, pa maka no buteko. Acinkwileko na bantu ukuti Kristu e mutwe wa cilonganino icili umubili wakwe.

Kabili Paulo abwelele ku kulanda pa basumina muli Kristu. Atile bali abaafwa, nomba bali no mweo na Kristu. Balekala na Kristu mu fifulo fya mu mulu nokwakana nankwe ifyuma ifyacilapo ifya mucikuku cakwe. Takuli uwingatemuna Lesa ukupitila mu kupyunge 'milimo ukwabule citetekelo. Ni Lesa e waleta abacetekela mwisenge pamo nankwe. Umuntu tapali ico engacita pa kuleta ili senge ukuti libepo. Fwe bena Kristu twaba fye ifibumbwa fyakwe.

Imilimo ya Batumwa 1:8 na Mateo 28:18-20 e mwaba amafunde ayo Yesu Kristu atushilile. Atulaile ukututumina 'maka ya kubomfya mukushimikile mbila yakwe.

IFYO MWINGAFUNDISHA ILI SAMBILILLO

Amashiwi ya Ntanshi

Ilyo tamulalongana, peeleni cila musambi ifyo ali nokucita pa fishimi fine ifyalembwa mu mashiwi ya ntanshi mu fitabo fya basambi benu, ifyo babomfya. Bebeni bakabelengemo bwino bwino muli aya malembo ya muli Baibele pakuti bakese londolwela banabo bwino bwino ilyo mukesa 'kumana nakabili. Ifi fishimi fili pali Daniele, Samusoni, Gidyoni na Eliya.

Tendekeni isambililo ukupitila mukupeela cila musambi inshita ya kushimike fyo abelengele. Ipusheni amuti: "Bushe aba bantu balefumya kwi amaka yakucite fyo bacitile?" Sumineni ku fyo balanda nga batila yafumine kuli Lesa. Soseni amuti: "Ne'fwe bene twaba na maka ya kucito bufwayo bwa kwa Lesa. Yaba ne' fwe nshita fye yonse, nga twayafwaya."

IFYO IFI FILEPILIBULA

Soseni amauti: "Ilelo tuli nokubomfya ba Baibele besu pa kusambilila pa maka ya kwa Lesa. Natumfwa ifyo Lesa alepeela bantu amaka mu Cipingo ca Kale. Ilyo Yesu afwile pa capindama nokwima ukufuma pa

nshita sha Cipingo ca Kale, Mupashi wa Mushilo e waleafwilishako ba shamfumu, abapingushi na bakasesema, ukucila abacetekele bonse. Pa bushiku bwa pentekoste, Mupashi wa Mushilo ailangile ukuti ali nokupeela maka ku mwana Kristu fye onse.

Amashiwi ayo Petro ashimikile yafumine muli Yoele na muli Amalumbo 16 na 110. Aebele aba Yuda na ba Roma e bali no mulandu. Petro ashimike icebo ca maka sana icakutula abantu 3000 basuka bapokelela Kristu bulya bwine ubushiku.

Aba Roma 1:14-17 baleti Paulo alesosa ukuti alefwayo kuya ku Roma mukushimike m;bila. Paulo aleti Ilandwe lisuma e lyo Lesa abomfya pa kuleta abantu kwipusukilo. Kuli Paulo, umweo ne pusukilo fyaba fimo fine. Ili 'pusukilo lyali nokupeelwa kuli abo abali ne citetekelo. Te mulandu nangu muntu ali umutundu umbi nangu iyo. Muli beshi 17, Paulo aleti ubulungami bwa kwa Lesa busalokoloka kuli abo abacitetekelo, ababa nobulungami abene. E mukutula, abena Kristu basanguka abalungami ukupitila mukuba ne citetekelo.

Muli 1 abena Korinti 2:1-5, Paulo aleibukishe nshita ya kubalilapo ilyo aile ku cilonganino ca bena Korinti. Atile ailefika mu musango wa kuicefya. Afumine ku Artena uko aeseshe ukushinina aba mano ukwabulo kuti abacimfye Aishileishiba ukuti mukuba uwaicefya emwaba maka. Alefwaya fye ukushimikila pali Yesu no lupanda ulu apeebelepo mweo wakwe. Kabili aleibukishe fyo aile no mutima wa mwenso, aletutuma umuku wa kubalilapo. Ici cilepilibulo kuti ali ne nsansa sana pa mbila nsuma. Te bantu aletina. Aletina pantu alefwaya ukusosa ifyebo fya cine ku bantu pali shikulu untu alefwayo kuti acindike. Alefwaya abaleumfwa ukuti bashininkishe, ku maka ya kwa Lesa, te kumaka ya bantu.

Abena Efese 1:1-2:10 e mwaba malembo ayakosa ukumfwa. Paulo, kalemba, aikutile ukuba umusambi wa kwa Yesu Kristu. Nangu ta 'li pa bekumi, Paulo asontelwe ukubo 'musambi eka panuma ya kufwa kwa kwa Yesu nokwima ukufuma pa baafwa. Aposeshe abali nokubelenge 'fyo alembale ukupitila mu kulomba Lesa ukuti abapale. E lyo ayambile ukupeela baleumfwa ifyebo fya pakuteyanya kwa kwa Lesa pa kupususha bantu. Pe na pe Lesa alefwayo kuti abantu bakaleikala mu kumfwana nankwe. Mwibala lya Edeni, Lesa ali mwisenge na Adamu na Efa mpaka fye ilyo ulubembu lwaishileonaule senge line ili. Mu nshita ya kale, abantu balekosha isenge lyabo na Lesa ukupitila mukupeele lambo ne fyabupe. Balelelela ulupanda. Mu Cipingo Cipya e mo twingamona ifintu ukuteyanya kwa kwa Lesa pakuti alenge aba pano isonde ukuba mwisenge nankwe kwaba, mu malembo yonse aya mbila nsuma.

Ica ntanshi Paulo atile Lesa alishibe abali nokuba abana bakwe muli Yesu. Umulopa wa kwa Yesu e utuletela ipusukilo nangu icilubula no bwelelo ukupitila mu cikuku cakwe. Atile abacetekela balikakatikwapo

amwebele te cali no kupwiso bwafya bwakwe bwangu bwangu. Maria ali ne fumo pa myeshi itatu kale. Abantu bonse bali nokusumina ukuti Yosefe e wali umwine wa mwana. Lelo ici cali icaafya kuli Yosefe ukuti acisumine uwali umulungami.

IFYO IFI FILEPILIBULA

Belengeni Mateo 1:18-25 mubilikishe pakuti abasambi bomfwe. Soseni amuti: "Muli beshi 21, malaika aebele Yosefe ukuti apeelee umwana uwali no kufyalwa ishina lya Yesu. Muli Esaya 7:14, uyu mwana ali nokupeelwe shina lya Imanuele. Bushe cinshi kubelele amashina yabili aya mwana umo wine?" Suminisheni ibumba mulefunda ukulanshanyapo pa nshita iilingile. Kutikisheni mumone ngabalasanga ubwasuko bwakubalenga ukusumina ifyo aya mashina yabili yapilibule cintu cimo. Soseni amuti: "Ee, aya mashina yabili yapilibula ukuti Lesa ali ne fwe. Yesu aishile pano isonde mukutulanga fintu Lesa aba."

Ipusheni abasambi nga cakuti bali na mepusho pali aya mabeshi muli Mateo 1.

Belengeni Mateo 2:1-6. Soseni amuti: "Aba bantu abamano abaishile mukupepa Yesu ukupitila mu kumupeelo mu cinshi tabaishibikwa bwino bwino. Ifishimi fingi filashimikwa pafyo bali nefyo bacitile, mpaka fye abena Kristu babwelele kuli Baibele, elyo bengeshiba ifyo ifishinka fyali. Ifishimikwa fitila, bali abaume batatu. Baibele taitupeeela mpendwa yabo. Ifishimi filalumbula mashina yabo. Baibele tailumbula.

Ifishimi fitila umo ali umwice, umo ali umukote elyo umbi nao ali fye pakati. Baibele tailumbula ifiimo fyabo. Ifishimi fitila ifyabupe ifyo baitelele fyalepilibule fintu ifingi. Baibele taisose 'fi.

"Nangu cibe fi, aba bantu abamano bafumine ku kabanga uko bamwene ulutanda ulwabushepo ukucile ntanda shonse. E lwabalangile ukuti imfumu yalifyelwe. Pali ilya nshita, isonde lyonse lyalelelela no kusakamana mu mitima. Ifyalembelwe kale fyaleti imfumu ya calo conse yali nokwisa fyalilwa mu kukuta lwa bena Yuda. Ilyo ulutanda lwamweneke, aba bantu abamano e babalilepo kwima nokuya balefwaya fwaya uko iyi mfumu yafyalilwe pakuti bakaipepe nokuicindika."

Ebeni Ibumba mulesambilisha ukuti limone muli Mateo 2 pakuti basange ifyacitike mulwendo lwa aba bantu bamano.

IFYO TWINGABOMFYA ILI SAMBILILU MU MYEO YESU

Soseni amuti: "Lyonse fye Lesa alafikilisho bulayo bwakwe, nangu cingaposa imyaka imyanda iingi pakuti bwise bufikilishiwe. Ukutuma umwana wakwe uwafyalwa eka fye cali cimo pafyo Lesa acitile mu filayo fyakwe kuba pano isonde icaposele imyanda ne myanda iya myaka pakuti cicitike.

Kuti twacetekela Lesa. Ifyo atulaya filacitwa. Tulasambilila Baibele nokwishiba ifintu atulaya, kuti twaishiba nokushininkisha ukuti ifi fintu fili nokucitika. Icilangililo ni ci, Lesa alaya ukuleta ubushiku bwa bupingulo kabili ubu bushiku buli nokufika.

"Katumone na pa bulayo bumbi nabo ubo Lesa atulaya." Belengeni amalembo muli ili sambililo kabili mwebwe umusambi umo abelenge aya malembo. Landeni pali cila ilembo nokumona nga cakuti Lesa alafikilisha ubulayo bwakwe.

1. Yohane 15:7
2. Mateo 20:23
3. Marko 16:16
4. Mateo 21:22
5. Yohane 3:16
6. Amapinda 8:17
7. 2 Abena Korinti 1:5
8. Mateo 10:32
9. Mika 5:2
10. Amapinda 3:6

Bomfyeni aya mabeshi aengi ukulingana ne nshita intu muli nayo. Ukuyabelenga no kuyalandapo e kwingalenga onse mwibumba lyeni ukushininkisha ukuti Lesa alasunge filayo fyakwe.

Soseni amuti: "Nga uli ushatetekela muli Lesa, kuti watetekela nga akuti ulebelenga pa bulayo bwakwe."

ISAMBILILO 9

YAKWA KAFUNDISHA

MALEMBO YA KUBELENGA: Imilimo ya Batumwa 2:22-41, Abena Roma 1:14-17, 1 Abena Korinti 2:1-5, Abena Efese 1:1-2:10, Mateo 28:18-20, Imilimo ya Batumwa 1:8, 2:2-4.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: "Mube abakoshiwa ukukosa konse, umwabela amaka ya bukata bwakwe, ku kushipikisha konse no kutekanya pamo no kusekelela." (Abena Kolose 1:11).

ISAMBILILO LIKALAMBA: Amaka ya Mupashi wa Mushilo yapeelwa ku bena Kristu bonse abayakabila.

ICO NDEFWAYA UKUSAMBILISHA 'BASAMBI: Ndefwaya abasambi batendekeko ukubomfya maka ayo Lesa apeela ku bena Kristu.

IFYAKUBOMFYA PA KUSAMBILISHA ILI SAMBILILO: Ilyo bushiku bwa kusambilila ili sambililo tabulafika, sonteni abasambi bane mubapeele na malembo ukufuma mu cipande ca "Amalembo ya kubelenga" pakuti bakalondolole bwino bwino ifilimo kwibumba lyonse.

IFYO MWINGASAMBILISHA ILI SAMBILILO

Ukulondolola

Imilimo ya Batumwa 2:2-4 ilanda pa fyo Umupashi wa Mushilo waishile. Imilimo. Batumwa 2:22-41 emwaba ifyo Petro alondolwele mukushimike cebo ca kwa Kristu bulya bushiku.

Luka, kalemba wa 'Milimo ya Batumwa tulumbulapo uko abena Kristu abacetekele bali pali bulya bushiku bwa kwisa kwa Mupashi wa Mushilo. Alembele fye ukuti bali pamo. Na limo pali mu cipinda ca pa mulu wa ng'anda umo balelonganina pa nshita ya mapepo, nangu bali mu lubansa lwe tempele. Ilyo bali pamo, kwaishile icongo icli nge congo ca mwela uwalepunga na maka kuli bene. E lyo pa mitwe yabo paishileikala ifyalemoneka ngo lubingu lwa ndimi sha mulilo. Uyu mulilo walemoneka ngo wafumine ku cifulo nangu ku maka yamo. Mupashi wa Mushilo wali mulicila umo mwibumba bali, kabili wabapeele na maka ya kulanda mu filimi fimbi ifyo abasangilweko baumfwile.

Twishibishe ukuti ici te cali umuku wa kubalilapo uwakwa kwa Mupashi wa Mushilo. Pantu Mupashi wa Mushilo lyonse e po ali, kabili alecite milimo, na pakulengwa kwe sonde aleendauka pa mulu we tenga lya menshi. (Moneni Ukutendeka 1:2). E walpeela amaka ya kucite fintu fyonse lyonse kuli bonse, e ntulo ya maka ya wapulamo. Lelo mu

Ukuba na mano te mpela ya fyonse. Balingile ukuba na maka. Bushe ubukulu bwa maka ya kwa Lesa bwaba shani? Belengeni abena Efese 1:20-23. Takuli amaka ayacila pa maka ya kwa Lesa.

IFYO IFI FILEPILIBULA KULI INE

Paulo aletotela sana pali aba abena Kristu. Bali abantu ba kwa Lesa. Balelanga ukutemwa ku banabo. Abena Kristu bamusango yu e balengo kuti Lesa abe ne nsansa ishingile. Paulo alefwayo kuti bacishepo. Alebebukishako mu mapepo pakuti bengeshibishe fingi pali Lesa na pa filayo fyakwe. Alefwaisho kuti baleibukisha icintu cimo. Yesu e mutwe wa cilonganino. Lyonse fye tulingile twamukonka nokukonka ubufwayo bwakwe.

Yesu e ntungulushi yesu pantu e watupeele umweo. Twaba abaafwa mu lubembu lwesu. Twalingile ukukandwa pa membu shesu. Tatwali na maka ya kuipususha. Yesu alitutemwa, e co atufwilile. Ngatwaba abamucetekela, atupeela umweo wa muyayaya. Ubushiku bumo tukaba nankwe .nu mulu.

Bushe mwaba na maka ya ku mupashi mu mweo wenu? Bushe Lesa alecita umulimo mu mweo wenu? Bushe mulesuminisha Lesa ukumibomfya mu mweo, mu nshita muli fyonse pakuti mulete ululumbi kwi shina lyakwe? Ni mu nshila nshi umo mwingacitila ifya musango yu?

Paulo alitemenwe abena Kristu babiye kabili alebebukisha mu mapepo lyonse. Bushe mulebukisha bena Kristu banenu mu mapepo yenu? Bushe mulapepelako abashilapokelela Kristu?

Ilingi, balatucimfya pamo nga bena Kristu pantu tatwakwata mano. Tatwishiba ifyo twingacita imilimo ya kwa Lesa bwino bwino. Kabili tatwaishiba fintu twingaba na maka yakucimfya mu myeo yesu nga bena Kristu. Lelo amaka yakutwafwilisha mukucite fi fyonse yaba fye mupepi. Nga twalomba ukuti Lesa atupeele amaka na mano yakumupungila, akatupeela. E maka yesu, ni Lesa, kabili atulaya ukuba nefwe lyonse. Mateo 28:20 ilelekelesha ne fyebo fyakutula, "...moneni, nakulaba na imwe lyonse, ukufika na kukupwa kwa nshita."

Nga twalomba maka ukufuma kuli Lesa, akatupeela. Bushe pa nshiku shinono ishapita mwililombelepoko kuti Lesa amipeele amaka?

ISAMBILILO 5

UMUNTU WA LUSE

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ili sambililo lili nokunjafwilishako kwishiba ifyo Yesu aishibe fingi pa mweo wandi na pa fintu asakamana pali ine.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Luka 4:14-21, 5:17-16, 13:10-17.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Luka 4:17-20, 5:18-25.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: "...Pantu Yehoba nasansamusha bantu bakwe, na balanda bakwe abacitile nkumbu." (Esaya 49:13).

Umwanakashi umukote aikele eka panse ya ng'anda yakwe. Ali ne nkonto mu minwe pa kuti asange amaka ya kumwafwako kwiminina. Aletamba bantu abalepitana ku cinso cakwe. Tapali uwaiminine ukuti alande nankwe pantu bonse bali mukupita, balemuposha fye umutende wa pakanwa. Nga mwatile kuli uyu mwanakashi, "Finshi ufwaisho kukwata?" nga atile kuli imwe, "Icibus aicingansunga no kunsakamana!"

Umuntu onse alakabile cibusa icingamusakamana. Caba icisuma nganshi pakwishiba ukuti twaba ne cibusa uutusakamana. Ici cibusa ni Yesu Kristu, Umwana wakwa Lesa, umuntu wa luse. Alitutemwa kabili alatusakamana. Amalembo yesu ilelo yaletweba pa nshita imo lintu Yesu alangile imilimo ya luse.

IMBILA IYA CINDAMA

Belengeni muli Luka 4:17-20. Yesu alandile no kweba abantu imbila iyali iya cindama. Abelengele amalembo pa lwakwisa kwakwa Mesia muli Esaya. Atile amalembo ayo abelengele yalifikilishiwe bulya bwine ubushiku.

Bushe aya mabeshi yaleti shani? Bushe Yesu ali nokuba Mesia wa musango shani? Ica kubalilapo, ali umo na Lesa Wishi kabili Lesa Mupashi wa Mushilo. Ici calolele mukuti fyonse ifyo Yesu alecita e fyo na Lesa Wishi alefwaya ukuti Umwana wakwe (Yesu) acite.

Icakonkapo, asontelwe mu nshila iyaibela ukuti akacite umulimo uwaibela. Baibele itila "Aalisubilwe." E kutila asontelwe kuli Lesa Tata pakuti akacite umulimo wakwe.

Bushe uyu mulimo wali nokuba shani? Icipande cimo cali ca kulanda, ukushimikila, ukufundisha bapina, na bafungwa na balwele. Nga

alefwaya, Yesu nga asalile fye ukushimikila ku babomfi ba buteko. Limbi nga aleshimikila fye ku bantu bacuma na bakankala. Lelo Yesu atuminwe kuli Lesa ku kwafwa abo abashali ne subilo nangu panono. Amutumine kuli abo abalefwaisho bwafwilisho sana sana.

IMBILA NSUMA

Ni finshi ifyo Yesu ali nokushimikila no kusambisha? Ni Mbila Nsuma! Ubuntugwa! Ukuba na maka ya kumona! Ukuposhiwa! Ukuti inshita ye pusukilo yalifikile! Iyi, e yali e nshita iyo Lesa asuminishe ukuti Yesu e ngesa mukwikala pano isonde.

Ukushimikile Cebo no kusambilisha te fyali impela ya mulimo wakwe. Yesu alesokoole mbila nsuma, kabili aleendauka no kucite fintu alelandapo ukuti akacite. Yesu alecite fintu ifisuma sana ukucita na pa fyo muntu wa pano isonde ashacitapo, kabili ashingacita.

UKULANGA ULUSE MU MILIMO

Belengeni Luka 5:18-25. Kuti twabelenga muli Yakobo 1:22, ukutula, "Awe mube bakacita wa Cebo, te ba kuufwa fye iyo, e kuikopeka fye." Yesu ali uwakucite milimo, te wakusosa fye. Muli aya mabeshi tulemona ifilangililo fya fintu Yesu acitile ne fyo asambilishe. Kuti twamona fintu uluse lwakwe lwali muli uyu mulimo acitile.

Ubushiku bumo Yesu aleshimikile mbila nsuma iya pa bufumu bwa kwa Lesa. Kuli wene kwaishile abantu abengi mukumfwa. Baishile mukumfwa ifyo Yesu aleshimikila no kusambilisha. Muli aba bantu, abengi bali abapina, abalekabilo bwafwilisho mu fingi. Lelo bambi bali intungulushi shamapepo ishikankala.

IFIBUSA IFYALESAKAMANA CIBUSA WAFIKO

Ibumba lyali ilikulu nga nshi icakuti ne cibi ca ng'anda intu Yesu na 'ba bene abantu bali, caliselweko. Ifibusa fimo fyaumfwile ukuti Yesu ali mu musumba untu balimo, kanshi basalile ukuti balete cibusa wabo uwalelwala kuli Yesu mukuposhiwa.

Pa kumone bumba lya balongene mukati ka ng'anda na panse, batile, "Kuti twacita shani?" E lyo umo atile, "Ala, tunine fye pa mutenge wa ng'anda tuyesomonapo ifyo bafimbapo pakuti twingishe uyu munensu pa busanshi ne ntambo yesu pa busanshi ne ntambo ya mwando apo Yesu ali."

Ifi e fyo bacitile. Bali no luse pantu cibusa wabo ali umulwele. Yesu ali temenwe pakumone citetekelo cabo.

Na o Yesu alibomfwile uluse, kabili aebele umulwele ukutula, "Imembu shobe shaelwa." E lyo bamo mu ba Farise na balembeshi batendeke ukulaipushanya pa fyo Yesu asosele. Balipapile kabili

Abasambi balepepa ca pamo nokulombela ca pamo. Balesunguka ifyo aya maka yali nokwisa. E lyo yaishile! Mupashi wa Mushilo aishile ukulingana fye ne fyo Yesu abalaile. Belengeni ifyacitike mu Imilimo ya Batumwa 2:2-4.

Kwabulo kuti bacetekele ifyali nokwisa, bapokelele amaka balekabila. Baleshimikila nokupeela ubunte na maka. Tabaletina ne lyo umo, ukulundako na baipeye Yesu bonse. Ubushiku ilyo bapokelele amaka, Petro ashimike 'mbila ya maka nganshi. E calenga, abantu amakana yatatu ukupokelela Yesu. Efyo aya maka yali!

Paulo na o alipokeleleko aya maka. Aishile'ba umusambi wa kwa Yesu Kristu Shikulwifwe. Ici calolele mukutula ali umutumwa wa kuyashimikila pantu pali Yesu Yesu. Aleendauka ku misumba na mu mishi iingi. Atendeke ne filonganino ifingi.

Paulo balimupolelepo amabwe, asangilwe mubwato ubwabundilwe, alipuminwe nokutukwa pa mulandu wa kushimikila pali Kristu. Nga ali nokutwalilila shani ukushimikila? Alebomfya maka yakwa Lesa.

Paulo alembele amakalata aengi ku filonganino ifyo atendeke. Alembeele ne filonganino fimbifyo ashayambile. Lyonse fye alebeba pa maka ya kwa Lesa. Ilelo tuli nokusambilila pa fyo aebele icilonganino ca bena Efese.

Paulo ali umuntu uwatemenwe abantu. Belengeni abena Efese 1:16-2:6. Paulo ailefika mu ncende 'shingi mukushimikila bantu pali Yesu pantu atemenwe bonse. Atemwishishe abo abatemenwe Yesu. E calengele ukuti ilingi line alebapepelako.

AMAKA YA MANO YAKWISHIBA

Paulo aebele abena Efese ukuti alibatemenwe. Abebele ukuti alelomba ukuti Lesa abapeele amano ya kwishibishe fyebo fyakwe. Amano e maka! Bushe mwalyeseshopo ukucite cintu ukwabulo kuti mwishibe ifyo mwali nokucibomba? Icalefwaikwa mano.

Paulo alefwaya bamunyina na bonse abanakashi abena Kristu ukuti babe na mano. Ukulundapo, alefwaya ukuti babe na mano yakwishibisha. Ukubomfya ukwishiba kwa fintu mu nshila iisuma e kuba na mano. Paulo alefwaya abena Kristu ukuba na mano nokwishibe fingi pali Lesa.

Belengeni ba beshi 18 na 19 nakabili. Paulo alefwaya abena Kristu ukwishiba ifyo busuma bwa mweo wa mu mulu untu bali nokuba na o kuntanshi, ifyo waba. Alefwayo kuti beshibe ubusuma bwa mweo wa bwina Kristu u o tuba nao pano isonde. Alefwaya ukuti beshibe pa filayo fyonse ifyo Lesa acitile. Kabili alefwayo kuti beshibe ifyo amaka ayalengele fyonse ifyabapo ifyo yaba. Paulo alelomba ifintu ifingi ukuti fibe ku bena Kristu babye.

ISAMBILILLO 9

ABANTU ABAPEELWE AMAKA

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ndi nokusambililo kuti apo ndi umwina Kristu, naba na maka ayashaba ne mpela.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Imilimo ya Batumwa 2:22-41, Abena Roma 1:14-17, 1 Abena Korinti 2:1-5, Abena Efese 1:1-2:10, Mateo 28:18-20, Imilimo ya Batumwa 1:8, 2:2-4.

AMALEMBO YA MWISAMBILILLO LYA LELO: Abena Efese 1:16-2:2, 4-6, Mateo 28:18-20, Imilimo ya Batumwa 1:8, 2:2-4

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Mube abakoshiwa ukukosa konse, umwabela amaka ya bukata bwakwe, ku kushipikisha konse, nokutekanya pamo no kusekelela."* Abena Kolose 1:11

Bushe kuti mwaikala mweka ubushiku bonse mwicengo lya mulupili, umuli nkalamo ishikali? E fyo Daniele acitile. Belengeni Daniele 6:6-24. Bushe kuti mwalwisha bantu ikana limo mweka? E fyo Samusoni acitile. Belengeni Abapingushi 15:14-16. Bushe kuti mwasumina ukutungulule bumba lya bashikale imyanda itatu mukuyalwishanya na mabumba ya bashikale munshipendwa. E fyo Gidyoni acitile. Belengeni Abapingushi 7:9-22. Bushe kuti mwabwesho mweo wa mulumendo uufwile? E fyo Eliya acitile. Belengeni 1 Ishamfumu 17:17-24.

Abantu abengi kuti batila ifi fintu twaumfwa ifyacitile abanensu, fyaba ifishingacitika. Mu maka yesu fyaba ifishingacitika. Aba bantu bonse babomfeshe amaka ya kwa Lesa pakucite fi fyonse. Mateo 19:26 atila "...Lelo kuli Lesa fyonse fingacitwa."

Ilelo tuli nokusambilila pa maka ya kwa Lesa ayo mwina Kristu onse engaba nayo.

AMAKA YAKUCITO MULIMO UUKULU

Yesu alifwile pa capindama. Aishile ima pa baafwa nokumoneka ku basambi bakwe nakabili. Ali nokubasha no kubwelelamo ku mulu. Ilyo ali talaya, abapeele umulimo wa kucita uukulu. Bali nokushimikila aba pano isonde pali wene. Nga bali nokucita shani umulimo wa kule 'fi?

Yesu apeelee abasambi bakwe ubwasuko muli Imilimo ya Batumwa 1:8. Alishibe ukuti tabali na maka ya kucite milimo ya kwa Lesa. Lesa e wali nokubapeela maka. Yesu abebele ukulolela maka yantu ali nokubatumba mu Yerusalemu. E lyo abwekelele kuli Wishi.

batile, "Takuli fye ne lyo umo uwingelele muntu ulubembu, kano fye Lesa. Yesu aleitunga ukuba pamo, nangu ukulingana na Lesa."

Pa kubasuka, Yesu abepwishe ili 'lipusho, "Icayanguka cinshi, ukutula, walekelelwe membu shobe, atemwa ukutula, Ima no kwenda?" (Luka 5:23). Yesu alishibe ukuti umo kuti asosa 'mashiwi ya kutula membu shaelelwa, kabili teti kube uwingashininkisha nga ca cine nangu iyo. Lelo cilamoneka pabuta ilyo muntu aposhiwa ku bulwele bwakwe. Ukulanda caba icayanguka sana. Lelo ukucita kwalyafya.

E lyo Yesu atile kuli ulya muntu, "Ima, sendo musengele obe, kabiye ku mobe." Ulya muntu e pakwima apo pene, asenda umusengele wakwe no kulumbanya Lesa. Cine cine, takwali uwali nokwipusha ifyo bamwene na menso yano pali kalya kashita.

Ilyo ali pano isonde, Yesu aposeshe abantu abengi. Acitile 'fi pantu alibatemwenwe. Alesakamana ne myeo yabo e co aelele ne membu shabo. Aposha no bupofu bwa mipashi yabo, nokubalubula ukufuma mu busha bwa lubembu. Abapeele ubuntungwa. Mukucite 'fi fyonse, alengele amalembo yantu abelengele bulya bushiku mwi Sunagoge ukufikilishiwa. Alangile ifyo cine cine ali e Mesia. Ali na maka ukufuma kuli Lesa aya kubelele luse. Mukucite 'fi alangile fintu ubutemwe bwakwe ubwacila pali fyonse no luse ifyo fyali.

IFYO IFI FIPILIBULA MU MWELO WANDI

Belengeni Amalumbo 139. Cisuma sana ukwishiba ukuti Lesa alitwishibe ne lyo twali tatulafyalwa. Alishiba ne lyo tushibuka lucelo celo ne lyo tusendama pa nshita ya bushiku. Alishiba fintu amatontonkanyo yesu yaba. Aishiba ne fipande fyamu mubili wesu onse. Takuli ifyo twingafisa kuli Lesa. Wene alitutemwa ilyo icipande ca mubili wesu tacilebomba bwino, Lesa aleshiba icilubene. Tulingile twamucetekela pantu alitwishibisha kabili alitutemwisha icakuti atutumine Umwana wakwe ukuti ese atufwile.

ISAMBILILO 5

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Luka 4:14-21, 5:17-26, 13:10-17.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Luka 4:17-20, 5:18-25.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: “..... pantu Yehoba nasansamusha abantu bakwe, na balanda bakwe abacitile nkumbu.” (Esaya 49:13).

ISAMBILILO LIKALAMBA: Yesu aishiba fyonse pa mweo wandi, kabili acili alintemwa.

IFYO NDEFWAYA UKUTI ABASAMBI BESHIBE: Ndi nokubomfya ili sambililo ukufunda basambi ukuti Lesa alabasakamana ukucila fintu umbi pano isonde engabasakamana.

IFYAKUBOMFYA PA KUSAMBILISHA: Icipampa ne cilembelo.

IFYO MWINGAFUNDA ILI SAMBILILO

ISAMBILILO LYA NTANSHI

Ngatwabelenga malembo yonse ayali muli Luka 4, cilemoneka kwati umulimo wa ntanshi uo Yesu acitile pa numa yakweshiwa na Satana wali kubelenga kwa Cipingo ca Kale mwi Sunagoge lya mu mushi afyalilwe uweshina lya Nasareti. Ifitabo fimbi ifya mbila nsuma fishimika pa fyo Yesu acitile pali ilya nshita mu musango umbi ushatantika ifi fintu, ifyo Luka acita, pantu muli ifi fitabo, Yesu abalilepo kucite milimo iingi ilyo talaisa ku Nasareti. Na limo Luka abikile aya mashiwi muli capita 4 pa kulanga ifyo Yesu ali nokupokelelwa ku bena fyalo. Ne lyo cibe 'fi, tulingile twaishibisha ukuti Yesu aposele nshita iitali ukwabulo kuti aye ku Nasareti. Ali mu ncende shimbi umo abengi bamwishibishe.

Cisuma ukulaibukisho kuti Yesu akulile mu Nasareti kabili e ko aikele ilyo ali umwaice. Ali kapala wa mbao muli uyu musumba kabili na bena musumba babiye mu Nasareti, balimwishibe sana sana. Mu myaka amakumi yatatu, Yesu afwile alino mweo uwaibela sana fye apo ali uushakwete lubembu. Cine cine na bantu balingile bapapa pa mibele yakwa Yesu, lelo basukile babelela ukwikala nankwe. E lyo nomba "Uyu muntu umulungami" aile ku musumba untu afyalilwemo, na bantu balefwaisha ukumfwa fintu ali nokubashimikila.

IFYO IFI FIPILIBULA MU MYEO YESU

Ipusheni amuti: “Bushe na lelo line Yesu alemya abafwa ukuti babe no bumi?” Leken i balandepo.

Ipusheni ukutula: “Cinshi ico aimishe Lasaro ukufuma pa bafwa?” (Pakuti alete ululumbi kuli Lesa).

Ipusheni amuti: “Nga cakuti ukwimya uwafwa ukuti abe no bumi kuti kwaleta ululumbi kuli Lesa na lelo line, bushe Lesa kuti acita ica musango 'yu?” Leken i abasambi balandepo. Bafweniko kwishibo ukuti Lesa lyonse alasuminisha mafunde yakwe (Amafunde ya fibumbwa) ukuti yakwate amaka pa mweo na pa mfwa. Ilyo muntu afwa, Lesa alasuminisha ukuti atwalilile ukuba mu mfwa. Ilo nga umo aima ukufuma pa bafwa, kuti kwabe 'ifimfulunganya ifingi nga nshi. Limo limo tumfwa ukuti umo naima ukufuma pa bafwa. Imbila ya musango 'yu tatu sumina ukwabule fikansa. Lesa takalekeleshe ukuti ishina lyakwe likabe ilya masange, ilingasebanishiwa apa fye. E fyo akanina ukutulenga ukuti tube na maka ya kwimya abafwa nokuba no mweo. Asuminishe Yesu ukwimya abafwa pakuti alete ululumbi kuli wene nokulanga ifyo Yesu aba Shikuli wa mweo ne mfwa.”

Soseni amuti: “Nangu Lesa tasuminisha abafwa besu ukuti beme ukufuma pa mfwa ilelo, akabemya pamo ne 'fwe bene pa bushiku bwa bupingilo. Ici e nkosho kuli ifwe ilyo twalufya cibusa. Tuli nokuba kumanya nakabili ilyo Yesu akalanga ifyo aba na maka pa mfwa.”

Ebeni abali na mepusho bepushe. Mubasuke kabili nga mwafilwa mubalaye ukuti mukesa basuka umulungu uuleisa.

Lেকেশেনি ukulongana kwenu ne pepo lya abo abali mukukabilwa mwibumba lyenu.

IFYO MWINGAFUNDISHA ILI SAMBILILO

ISAMBILILO LYA NTANSHI

Soseni ukutila: "Ilyo imfwa ipona pali cibusa untu twatemwisha, tulomfwo 'bulanda sana. Ubu bulanda tabuba pa mwina Kristu uufwile pantu ena aya mukwikala na Lesa. Tulayumfwilo bulanda pantu tatwakabe ne cibusa cesu icifwile na kabili. Tufwile ukubelela ifyo twaleikala nankwe. Tufwile twabelela ifyo twaleikala nankwe. Tufwile twabelela ukukana mumona nokulanda nankwe nakabili. Ubulanda bulakulisha. Tulakalipwa nganshi.

"Isambililo lye lelo lilelanda pa mfwa, pa bulanda, pa kuba no mutende wa kwikala bwino nokubwela ku bumi nakabili ukufuma pa bafwa. Ilyo tulesambilila, twibukishe ukutila isambililo ilikulu lya kutila Yesu e Shikulu wa mweo ne mfwa."

IFYO IFI FILEPILIBULA

Nga cakuti muli na basambi basano nangu ukucilapo, mubakanye mu mabumba yanono yanono. Nga bali basano na umo, cile 'bumba libe na bantu babili. Nga bali fye abanono, muleke ibumba lyonse lilanshanye pali cila 'lipusho pa mepusho yonse yatatu. Peleni cile 'bumba umulimo umo pali iyi yonse. Bali nokubomfya ba Baibele ne fitabo fyabo ifyo balembamo, pakuti bacite uyu mulimo. Peleni cile 'bumba ipepala ne cilembelo, nokubeba ukuti umo muli bene ali nokulemba ifyacitike pakuti ibumba lyonse lyufweko.

Ibumba 1: Belengeni Yohane 11:1-5. Muiteyanye ukulondolwela abashala ifyo Lasaro ali. Kabili mwalalondolwela 'bashala icalengele ukuti Yesu cima bwangu ukuya ku Betani.

Ibumba 2: Belengeni Yohane 11:6-16. Londololeni ifyo aya malembo ya pilibula, kwibumba lyonse.

Ibumba 3: Belengeni Yohane 11:17-43. Bomfyeni ifyebo fyenu pakulondolwela abashala ifyacitike muli aya malembo.

Peleni abasambi insa ikumi limo pakuti bacite uyu mulimo mwabapeela. Nga kuli mpepo mu ng'anda intu mulimo, lekeni baye panse pa kasuba e po baye mukubombela. Inshita mwabapeela nga yapwa, babwele nokulondolola fintu bacitile.

Ipusheni amuti: "Paliko uwacisanga ubwafya pakucite fyo mwacipokelela kuli ine?" Afweniko uwaciba mubwafya. Nomba kutikeni ku fyo balembele. Tasheni cile 'bumba. Nga mulefwaya, lundenipo amashiwi pa fyo balembele, pakuti bomfwishe Baibele.

Yali ni ntambi yakwe ukusangwa kwi Sunagoge. Ilyo ailefika mwi Sunagoge, aikele pamo na bantu bambi. Icakubalilapo, babelengele amafunde, e lyo pakonkele ukubelenga kwa fyalembele bakasesema. Ilyo kwaleeba kafundisha uwaishibe ukufunda bwino, balemwebo kuli alondolwele abantu ifyabelengelwe ukufuma mu fyo bakasesema balembele. Yesu bamupeelee impapa apalembelwe ifyebo fya ba kasesema, E lyo abelengele, nokwiminako. Ilyo atendeke ukulondolola bwino bwino ifyabelengelwe, aikeleko, pantu cali lutambi lwa mwi Sunagoge.

Yesu alibelengele icipande ca malembo ya muli Esaya 61:1-2 na muli Esaya 58:6. E lyo aebele abaleumfwa ukuti aya malembo yali pali wene, nomba yafikilishiwa. E ico balangile ubukali pa kashita kakonkelepo ni 'ci Yesu atile ali e Mesia. Kabili alundapo ukubeba ukuti taishile fye aba Yuda beka, lelo akonkele na bena fyalo bene, ku mu Yuda, ica musango 'yu cali umusalula wine wine icishalingilwe nokusambilishiwa. Bakene nokutontokanya ukuti abena fyalo nabo balingile ukupusushiwa.

Amalemba ya cibili yali muli Luka 5:18-25. Yesu ali mu ng'anda umo alesambilisha. Panse ya ng'anda pali cinkupiti wa bantu, ne cibi caliselwe pakuti umuntu ne lyo umo teti engilemo. Abantu bane baletele cibusa wabo kuli Yesu mukuposhiwa, nomba balifililwe ukwingila mu ng'anda pantu abantu balifulishe.

Amayanda ya mu Paleshitina umwali aba Yuda yalekulwa na malela kunse ya ng'anda ayali e pakuninina pakuya pa cipinda ca panse, pa mulu wa mutenge. Umutenge nao waleba uwapapatala, uwakulilwe ku fimuti. Kabili balebika utumuti tunono pa fimuti ifikulu pakuti ilyo baitilapo amatipa, fikatanane bwino bwino. Cali icaanguka ukufumyapo ifi fimuti fimo fimo pa mutenge pakuti pabe icipunda ca kupishishapo ulya muntu umulwele kuli Yesu ne ntambo.

Ilyo Yesu amwene icitetekelo cabo, abelele ulya mulwele uluse nokwelele membu shakwe. E lyo bwangu bwangu intungulushi shamapepo ishalipo shatendeke ukwipushanya uko Yesu afumishe amaka ya kubelelo muntu uluse nokwelele membu shakwe. Nao Yesu abepwishe ukumweba icaangwikapo pa kwelelo muntu imembu no kuposha umulwele. E lyo aposeshe ulya muntu, nao aile aleanga nganshi pamo pene ne fibusa fyakwe.

IFYO MWINGAFUNDA ILI SAMBILILO

Ipusheni amuti: "Bushe uluse e cinshi?" Landenipo sana sana mpaka fye ibumba lishininkishe ukuti ili shiwi lipilibula ukusakamana uulecula nokufwaisha ukumucitilapo cimo. (Mu ntambi ishing, uluse lwafiswa mukwesha ukumfwa ubulanda pa bucushi bwa ulecula. Ici nga caba mu ntambi shenu, landeni pa lwakuba uwatekanya nangu ubufuuke, uwa mutima wa nkumbu pamo pene no kuba na matontontokanyo ya kuilunda ku balecula ilyo wabamona. Ebeni abasambi ukuti ilyo muntu aponya

ifilamba, tacilange fyo aba uwanaka, ilingi line cilanga ifyo muntu ashipa kabili aba na maka. Na Yesu aliponeshepo ifilamba.)

Soseni amuti: "Natutontonkanye pa nshita ilyo twamweneko abantu abali no luse." (Nakabili, ici kuti caba icakosa ku basambi benu ukumfwa. Bebeni batontonkanye pa bana ababa 'filema nangu pa bantu abapena pa kulwale mitima. Bushe ubuteko bwacitile finshi pa kubafwilishako? Nga cakuti icilonganino cenu calibapeeleko apakwendela, inkonto nangu fye ifintu fimbi, londolweleni ibumba lyenu pali ifi fintu.)

Soseni amuti: "Yesu ali umuntu wa luse. Aishile pano isonde mu lwendo lwa kulanga fintu ali no luse."

IFYO ILI SAMBILILLO LILEPILIBULA

Ebeni abasambi benu babelenge Luka 4:17-20. Belengeleni aya malembo. Nomba ipusheni amuti: "N'ani uwingalondolola ifyalecitika muli aya malembo twabelenga? Yesu ali kwi? Kabili finshi akonkeleko? Asosele amashiwi nshi pa mweo wakwe?" Umusambi umo alondolole aya malembo. Abalefwayo kulundapo, basuminisheni. Na imwe bene lundenipo ukufuma mwisambililo ili line mu malembo ya kubelenga. Shininkisheni ukuti beshibe ati Yesu alelondolwela aba pano isonde ifyo aishile pano calo. Aishile mukuposha balwele, mukupeela menso ku mpofu, mukwimya abafwa, mukushimikile mbila nsuma na ku muntu onse.

Bebeni babelenge Luka 5:18-25. Belengeni aya malembo bonse bomfwikishe. Soseni amuti: "Aya mashiwi yalanga fintu Yesu ali uwaluse. Amwene umuntu, aishibe ifyo alekabila kabili amwelela ulubembu lwakwe fye lonse. Pa kulekelesha, aposeshe umubili wakwe onse. Bushe kuti mwaibukishako inshita na shimbi ilyo Yesu alangile uluse? Bomfyeni Baibele yenu, kabili tuli nokulemba ubwasuko bwenu pa cipampa." Muippee inshita iitali pakucita uyu mulimo, pakuti abasambi benu beshibe impendwa ya nshita iyo Yesu alangilemo uluse kuli abo abapaleme kuntu ali.

IFYO IFI FIPILIBULA MU MYEO YESU

Soseni amuti: "Yesu ali umuntu wa luse ilyo aleikala pe sonde lino. Na nomba line aba no luse. Alatusakamana ifyo asakamene abalipo ilyo ali pano isonde. Apo Lesa na Yesu baba bamo, imisango iyo Yesu akwata eyo na Lesa akwata." Belengeni amalumbo 139. Soseni amuti: "Aya malumbo yaletweba pa fyo Lesa atwishiba bwino bwino. Tapaba uwatwishiba ifyo Lesa atwishiba. Ifyo twaba ne shuko, kabili ifyo cawamapo ukwishiba ukuti Lesa alitwishibisha kabili alatusunga bwino! Baibele itweba ukuti aishiba ne mpendwa ya mishishi ya mu mitwe yesu!

Maria, Marita na Lasaro bali ifibusa fyakwa Yesu ifya cine. Ilyo Yesu anakile, ilingi line aleya ku myabo mukutushako. Ilyo Lasaro alwele, Maria, na Marita batumine nkombe bwangu bwangu kuli Yesu. Batile, "Lasaro mulwele." Tabalombele Yesu ukwisa kuntu bali. Balishibe ukuti ali nokwisa nangu tabamulombele ukuti ese.

Nomba Yesu atontonkenye ukuti akese yako panuma ya nshiku shibili. Alolela mpaka fye aumfwo kuti Lasaro nafwa mu Betani, e lyo atile, "Nomba natuleya kuli Lasaro." Betani wali umusumba wa mupepi sana sana na Yerusalemu uko balesefya amapepo. Ukuya ku Yerusalemu cali nokuba icabulwani ku mweo wakwa Yesu no bumi. E calengele Toma ukweba basambi babiye ukuti bonse bashindike Yesu, kabili nga caafya, bakafwile pamo nankwe.

Iyo Yesu afikile mu Yerusalemu, asangile Lasaro afwile kale, papitile nshiku shine. Umubili wakwe wayambile no kununka. Marita pakumfwa ukuti Yesu naisa, abutukile uko aleisa mukumuposha. Marita lyonse aleba uwa milimo, e wabalilepo kwisa mukuposha Yesu nokusosa ukutula, "Mwe shikulu, ngeko mwali, ndume yandi ngataafwile" (beshi 21). Alitwalilile ukulanda nokulange citetkeko muli Yesu.

Yesu amwebele ukuti ndume yakwe ali nokwima nakabili. Ilyo aibukisha fintu Yesu alesambilisha, Marita atile ali nokubuka pa bushiku bwa kulekelesha. Lelo ifi tefyo Yesu alelandapo, temo aloseshe. Atile e wali ukwima ukufuma pa bafwa, kabili e mweo. Ali na maka pa mweo na pa mfwa.

Marita aimine mulubilo mukwita Maria. Nao Maria pakufika kuli Yesu aletele amepusho na mashiwi yamo yene ayo Marita asosele. Yesu pakumona ubulanda bwakwe, aponye 'filamba. E pakuya ku ninga nokutuma abasangilweko ukuti bafumyeko ilibwe ilyo afimbile pa mwishi wa ninga ine. Marita e pakwesha ukubakanya ukuti beisulapo pantu nomba umubili wakwa Lasaro walenunka mukati ka ninga.

Ilyo alosha menso mu mulu kuli Wishi, Yesu amutotela pa ku mumfwa. Ici, na limo casungwishe abo abali mupepi na Yesu pantu tabaumfwile uko Yesu apepele 'pepo. Kabili Yesu akutile Lasaro ukufuma mu ninga kwishiwi iyikulu. Apo pene Lasaro afuma. Pakumona ukuti afilwo ukwenda pantu akakilwe ne ntambo mu nsalu shintu bamupombele, Yesu e pakutuma abali mupepi ukuti baputaule ntambo nokuleka ende. Abafwa balabapomba mu nsalu nokubakaka ne ntambo, kabili kumutwe nako balakakako icisalu. Ifi fine e fyo Yesu alefwayo kuti bafumye ku mubili wakwa Lasaro. Lasaro ali no mweo nakabili.

ISAMBILILO 8

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Yohane 6:35-51, 11:1-53.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Yohane 11:1-27.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Nintanikilwa pamo na Kristu; te ine ndi no mweo nomba, ni Kristu e wabo mweo muli ine..."* (Abena Galatia 2:20a).

ISAMBILILO LIKALAMBA: Lesa aba na maka yonse. E waba na maka pa mweo onse na pa mfwa.

IFYO NDEFWAYA ABASAMBI UKWISHIBA: Ndefwaya ukuti abasambi bandi beshibe ifyo Lesa aba na maka yonse. Apo aba Lesa wa bomi na baafwa, ali nokubafwilishako muli fyonse.

IFYAKUBOMFYA ILYO MULEFUNDA: Ifilembelo notupepala tunono tunono apo mulembele ifyakucita ifyalumbulwa mu cipande ca 'fyo ifi filepilibula muli ili sambililo.

IFYO MWINGATEYANYA UKUFUNDA ILI SAMBILILO

ISAMBILILO LYA NTANSHI

Yesu, panuma ya kulisha ifilyo kwi bumba lya 5000, aile eka mu mpili mukuba na Lesa. Ilyo imfifi yaishile, Yesu tabwelele, elyo abasambi banino bwato nokutendekako ukooba 'bwato pakuti baye kwishilya lya bamba ku kapenaumi. E lyo kwaishile umwela uukulu pa menshi. Ilyo bali fye imilundu itatu nangu ine ukufuma ku mulundu, bamona uwaleisa kuntu bali ukufuma apatali, aleenda pa menshi. Yesu alebakonka.

Ubushiku bwakonkapo, ibumba na kabili lyaisa kuntu ali, kabili muli Yohane 6:35-51 tubelengo kuti Yesu atwalilile ukubasambilisha. Muli ili sambililo Yesu aebele abantu ukuti abo abamucetekele bali nokwima ukufuma pa baafwa pa bushiku bwa kulekelesha. Belengeni ba beshi 39, 40 na 44.

Muli Yohane 11:1-27, tumfwa icacitike icisuma icakupapa ilyo Lasaro apeelwe ubumi na kabili ukufuma ku baafwa, kuli Yesu. Ba nkashi kwa Lasaro bali ni Maria na Marita. Icupapa, aya mashiwi yalembwa fye mu citabo cakwa Yohane. Muli Mateo, Marko na Luka tamwaba.

"Yesu e cilangililo ca kusambililako ifyo tufwile ukuba no luse. Ca cine, teti tucite ifipapusho fintu Yesu alecita, lelo kuti twaumfwo bulanda no luse ifyo Yesu alcumfwa. Na limo, ifyo twingalanga uluse lwesu teti fibe ifingasungusha bantu, lelo Lesa akatemwa."

Ebeni umo mu basambi benu ukuti abelenge intendekelo ye sambililo ili, ililelanda pa mwanakashi umo umukote. Soseni amuti: Kwaba abantu abengi abashakwata ifibusa abo twikala nabo. Cila bushiku tulabamona. Kuti twabalanga shani uluse?

Ipusheni amuti: "Bushe kuti mwatontonkanyako inshila na shimbi ishakulangilamo uluse? Kuti kwabako ifyo twingacita umo na umo, nangu kuti twabombela pamo na banensu mukucita ifilekabilwa ukulingana ne fingacitika ku banensu." Ibumba lilumbule umo lingalanga imilimo luse.

Soseni amuti: "Twibukishe ukuti limbi tulomfwa ubulanda pa banensu abacula, ukwabulo kucitapo akantu nangu kamo, teti tutile twalango luse."

Lekelesheni mwiwepo nokulomba Lesa ukumilanga inshila mwingalangilamo uluse ku bantu.

ISAMBILILO 6

KAFUNDISHA UWACILA PALI BONSE

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ndi nokusambilila fintu ningatetekela Icebo cakwa Lesa Ukuti e cilangililo ca cine.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Mateo 5:17-28, 7:24-28, 10:24-25, 13:33-52.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Mateo 5:17-20, 7:24-26, 28-29, 13:34-35.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Inshila shenu munenge ukushishiba, mwe Yehoba no mwakuya mwenu munsambilishe."* (Amalumbo 25:4).

Umukashana umo alekutika ku mubiye uwamwebele ukuti taali umwina Kristu pantu talelanda mu "Ndimi" shimbi, awe ca mupesha mano. Ilyo apokelele Kristu, aishile ishiba ukuti ififwaikwa fye pakubo 'mwina Kristu kuyebelele membu shonse, ukuleke membu no kupokelela Yesu ngo Mupusushi. Nomba ifyo mubiye amwebele palwa kulanda mu ndimi fyalemufulunganya.

Umuntu umo uwali kapokola, aile sangwa ku kusambilila ku ng'anda ya mapepo ubushiku bumu. Papitile myeshi itatu ukufuma apo apokelele Yesu ngo Mupusushi wakwe. Asakana ne bumba ilyalesambilila fintu bali nokulapepa. Atemenwe nganshi pakusambilila ifya kupepa pantu pa kale shimapepo umo e walemulandilako no kumupelako kuli Lesa ukuti imembu shakwe shisambwe. Cali mupapwishe pakumfwa ukuti ali ne nsambu sha kulanda na Lesa mwipepo pa lwakwe.

Umwanakashi umbi nao aumfwile uko mwina mupalamano amwebele ukuti alingile ukulasangwa ku mulalilo wa mfumu lyonse, cila bushiku bwa Mulungu. Uyu munankwe alundapo ukumutinya ukuti ali nokufilwa mu bwina Kristu bwakwe ukwabula ukukonka ili funde.

N'ani, kabili ni finshi ifyo tucetekelamo. Bushe ifibusa na bena mupalamano lyonse batweba ifya cine? Bushe kuti twatetekela ukuti uupepa ku cilonganino cimbi e wingatweba ifya cine?

Pakwishibe cine, tufwile twabelengsha nokufwailisha ifyalembwa muli Baibele. Umukashana kuti asambilila ifyo ali umwina Kristu nangu talanda mu ndimi. Kapokola nao akasambilila pa nshila ya kupepa kwa cine fintu kwingaba ilyo alebelenga nokusambilila Baibele. Nyinefwewe nao kuti asambilila ifyo Yesu afundishe abasambi bakwe ukuti ukusangwa ku mulalilo wa mfumu cali fye icibukisho. Tacifwile

IFYO MWINGASAMBILISHA ILI SAMBILILO

ISAMBILILO LYA NTANSI

Imilimo ya Batumwa 2:2-4 ilanda pa fyo Umupashi wa Mushilo waishile. Imilimo ya Batumwa 2:22-41 e mwaba ifyo Petro alondolwele mukushimike cebo ca kwa Kristu bulya bushiku.

Luka, kalemba wa "Imilimo ya Batumwa tulumbulapo uko abena Kristu abacetekele bali pali bulya bushiku bwakwisa kwa Mupashi wa Mushilo. Alembele fye ukuti bali pamo. Na limo bali mu cipinda ca pa mulu wa ng'anda umo balelonganina pa nshita ya mapepo, nangu bali mu lubansa lwe tempele. Ilyo bali pamo, kwaishle icongo icali nge congo ca mwela uwalepunga na maka kuli bene. E lyo pa mitwe yabo paishileikala ifyalemoneka ngo lubingu lwa ndimi sha mulilo.

ukufuma pa baafwa. Ico acitile pali Lasaro e cali nokukosha abasambi bakwe pa nshita ya kufwa kwakwa Yesu.

IFYO IFI FIPILIBULA KULI INE

Yesu alitwishiba, kabili alatusakamana. Ilyo tunaka ku fitusakamike mitima, aleshiba kabili alatusakamana nao. Ilyo tulwala, umupashi wakwe ushinguluka apo tusendama. Ilyo twacimba kuli Ciwa, alatukosha.

Yesu atwebele ukuba ne citetekelo muli wene. Belengeni aba Roma 8:28. Limo limo tulalaba ukuti Lesa e waba na maka pa fintu fyonse. Bushe limo limo tulapufya Lesa? Bushe tulatontokanya atuti, “Mwe Shikulu, cinshi tamwampelele ici cintu ico nalefwaisha?” Nangu, Mwe Lesa, cinshi mwalekele ukuti ica musango ulya ci citike kuli ine?”

Tufwile twaleka ukuti Lesa abomfye inshita sha maafya pakuti atukoseleshe mu citetekelo. Abengi balalufye citetekelo cabo ilyo bwafya bwabafikila. Ifi te fyo Lesa afwaya ukuti tupitemo. Afwaya ukutukoselesha no kutusansamusha.

Nga muli no bwafya, buleteni kuli Lesa. Akasenda ifisendo fyenu. Ilyo mwamutetekela cila nshita, akamipeela maka ya kupita mu fyakosa mu mweo wenu.

Muleibukisha ukuti Yesu e waba na maka pa mweo na pa mfwa. Shikulu wa mweo ne mfwa e uli na maka ya kutwafwilishako mu bwafya ubuli nonse buntu tukasanga.

Yesu tasosele ukuti alishibe ifya pakwima ukufuma pa baafwa. Tatile e wali nokuba ukushukuka ukufuma pa baafwa. Atile, “Nine kushukuka.” E calenga, tatufwile kutina imfwa. Yesu, Shikulwifwe, e kushukuka kabili e mweo. Nga twacetekela muli ifi fintu, tukekalilila umuyayaya. Belengeni Yohane 11:26 na kabili. Bushe mwalicetekela muli Shikulu wa mweo? Yesu apeela cila muntu uwacetekela, umweo wa muyayaya. Kabili alapeela umweo wa nsansa ukufikapo ilyo tuli no bumi pano isonde. Bushe mulesekela pa kuba no mweo? Bushe mwalyeshako inshila yakwa Yesu? Nga pali lelo, teti mwesheko?

IFYAKUBOMFYA PA KUSAMBILISHA ILI SAMBILILO: Ilyo bushiku bwa kusambilila ili sambililo tabulafika, sonteni abasambi bane mubapeele na malembo ukufuma mu cipande ca “Amalembo ya kubelenga” Pakuti bakalondolole bwino bwino ifilimo kwibumba lyonse.

ukucitwa inshita iili fye yonse, kabili teti afilwe ukupusushiwa ilyo ashisangilweko cila mulungu.

Abalipo ilyo Yesu ali no mweo pano isonde balesanga ubwafya ukwishiba ifyo bali nokulapepa ukulingana ne fyo intungulushi sha mapepo shalebashimikila. Na kuli ifwe bene e ficitika. Isambililo lyesu lelo lilanda pafyo Yesu acitile ku mafunde yapangilwe na bantu ayo balefwaya ukulanda pa mafunde yakwa Lesa.

IFYO YESU ALECITA

Belengeni Mateo 5:17-20. Yesu atemenwe amafunde yakwa Mose ayalembelwe mu fitabo fya ‘Kutendeka ukufika ku ‘Malango. Atemenwe Icipingo ca Kale conse. Ilyo ali umulumendo, aile kwisukulu lya mwi Sunagoge uko alesambilila ifyalembwa mu Cipingo ca Kale ifingi, pa mutima. Apo ali Mwana Lesa, Yesu acilile pa ba pano isonde bonse ukwishibisha nokumfwisha ‘malembo.

Yesu aishibe ukuti Lesa apeelee abantu amafunde ayasuma. Aya mafunde e yaletungulula bantu. E yali nokubatungulula mukukonka inshila ya bulungami, icitetekelo no kutemwa.

UBWAFYA UBUKULU

Aba Farise na balembeshi e bali intungulushi sha mapepo mu Israele. Pa myaka iingi, basukile balundako amafunde ya buntunse ku mafunde yakwa Lesa. Aya mafunde yalafwa abantu kufyo amafunde yakwa Lesa yalepilibula. Balaba no butemwe, ne citetekelo no bulungami. Bali no mwenso ukuti lumbi bali nokufilwa ukusunga mafunde ayacitilwe na mano ya bantu.

Ilyo Yesu aishile, taeseshe ukusunga nangu limo ifunde pa yo abantu bacitile. Aishibe ukuti te yakwa Lesa. Ici, e cakalifye abalembeshi na ba Farise. Batendeka ukusosa abati Yesu alefwayo konaula ‘mafunde.

IFYO YESU ABASWIKE

Yesu abaswike ukuti amafunde yakwa Lesa yali nokutwalilila. Takwali fye ne lyo kalembo ka mu ci Hela nangu ka ci Hebere akali nokuloba. Belengeni Mateo 5:18. Ishi shibili e ndimi isho Baibele ya kubalilapo yalembelwemo. Kabili Yesu atile aishile mukufikilisha mafunde. Ici calolele mukutula e wali nokusambilisha bwino bwino amafunde ukucile ‘fyo aba Farise na balembeshi bafililwe ukucita.

Belengeni Mateo 7:24-26, 28-29. Muli aya malembo e mo tulesanga ifyalengele ukuti abantu batemwe ifyo Yesu alefundisha. Alebomfya ifilangililo ifingi ilyo alesambilisha. E calengele ukuti nabo baleumfwikisha ifyo alebashimikila.

Yesu atile ukwishiba na mano yene yene yaba mukumfwa nokukonka ifyebo fyakwe. E lyo abebele ifyo amano yali. Abomfesho icilangililo ca kukule ng'anda pakuti beshibisha ifyo alelandapo.

Bushe kwaba umuntu uwingatemwo kukule ng'anda pa mucanga? Awe, uwaishiba ifyo ing'anda ikuulwa teti acite ca musango 'yu. Kuti akuule ng'anda yakwe pa mushili uwakosa pamo nga pa libwe.

Yesu aloseshe mukuti batetekele mu kufunda kwakwe. Pantu kwali ukwakosa, ukwa pe na pe. Iciwelewele ca muntu e cingabika amano pa mafunde ya bantunse. Uwa mano ali nokusalapo amafunde yakwa Yesu.

Yesu alebomfya imilumbe mu kusambilisha bantu. Imilumbe e nshimi ishibomfiwa mukwafwilishako abantu ukwishibisha ifilelandwa. Lyena abantu balomfwa bwino kabili bwangu bwangu. Belengeni Mateo 13:34-35.

AMAKA YAKWE

Kwali umulandu na umbi uwalengele ukuti abantu batemwe Yesu, nokumfwa kufyo alebasambilisha. Alishibe bwino bwino ifyo alelandapo. Talewayawaya pakulanda. Kabili taletwishika ifyo acetetekele. Ilyo alefunda, alelanga maka. Belengeni Mateo 7:28-29.

Yesu alebomfya amashiwi yakutula, "Ndesosa kuli imwe (nangu kuli iwe) nati" kabili aleti, "Ifi ifyebo fyandi." Abali bakafundisha mu ba Yuda lyonse balesosa nokusambilisha fyo bambi basosele, lelo Yesu alelanda mu maka ya fyebo fyakwe.

IFYO IFI FIPILIBULA MU MWEOWANDI

Bushe ulakonka mafunde yakwa Lesa nangu aya bantu? Ilyo umo akwebako fimo pa mafunde yakwa Lesa, ulingile wamwipusha uko ifunde alelandapo lifumine muli Baibele. Nga talili muli Baibele, wilicetekela.

Baibele e cipimo ca cine ica kwa Lesa. Tulinge fyonse ifyo tumfwa ku fyalembwa muli Baibele. Baibele e cebo cakwa Lesa. E co tutetekele.

Marita ali nobulanda sana. Ifibusa ifingi fyaishile mukullosha nabo. Nalimo abengi baleti Yesu alingile ukufika bwangu ilyo Lasaro ali talafwa. E co ne fyebo fyakwa Marita kuli Yesu ilyo akumene nankwe fyabelele nge fyakukalipila Yesu. Atile, "Mwe Shikulu, nge ko mwali. Ndume yandi ngatafwile." Pakwibukisha ukuti alelanda kuli Yesu. Marita atile, "Ninjishiba ukuti na nomba line muli na maka ya kucita conse ico mutemenwe."

YESU ALASAKAMANA

Yesu ali nobulanda sana ilyo amwene Marita. Alishibe ifyo Marita atemwishisha ndume yakwe, Lasaro. Kabili alishibe ifyo bulanda buntu ali nabo ku mutima bwali. Papitile nshiku shine ukufuma apo Lasaro afwilile. Umubili wakwe watendeke nokununka. Takwali uwali nokusubila ukuti Lasaro e ngaba no mweo nakabili. Lelo Yesu acebele Marita aya mashiwi, "Ndume yobe ali nokubuka na kabili, "Marita alishibe ukuti pa bushiku bwa kulekelesha, onse uwacetekele ali no kwima pa bafwa na kabili, e co asuminisha ifyo Yesu amwebele.

E lyo Yesu asosele amashiwi ayali aya cindama pa fyonse ayalembwa muli Baibele, atile, "Ni ne kubuka no mweo." Ici catolele mukuti ali na maka pa mweo na pa mfwa. Apo mweo ushali, Yesu ali na maka ya kubweseshamo. E wacimfise mfwa.

UKUYEBELELA UKUKALAMBA

Marita atile, "Mwe Shikulu, nacetekela ukuti ni mwe Kristu, Umwana wakwa Lesa." Marita aishibe uo Kristu ali. Ailuka nokwishiba ukuti Yesu ali na maka no kucimfya pa fintu fyonse, ne 'mfwa inc.

Pa kashita kanono akakonkelepo, Yesu akumenye Maria uwaishile alebutuka pakuti e ngamusengela. Nao asosele ifyebo fimo fine ifyo Marita asosele. Awila pa nkasa shakwa Yesu nokuponye filamba. Yesu ali no bulanda, no butemwe no luse pali aba bantu abalelosha. E calengele ukuti nao aponye filamba.

E lyo baille ku nginga kuntu babikile Lasaro. Panuma ya kulomba ne shiwi ilikulu, Yesu abilikisha nokwita Lasaro ukuti afume pa bafwa. Nao afumine pa baafwa!

AMAKA AYASHAKWATA MPELA

Yesu aba na maka na pa mfwa! Lasaro, uwali uwafwa aima pa bafwa. Yesu e pakweba abalipo ukuti bakakule nsalu isho bapombelemo Lasaro. Bali mukakwile ne nsansa pakumona fintu Yesu acitile. Abantu abengi bacetekele muli Yesu pa mulandu wa ici 'cipesha mano.

Abasambi bakwa Yesu ne fibusa fyabo baisa ishiba ukuti Yesu e Shikulu wa mweo. Ali fye mupepi nokufwa nao. Nomba, ali nokwima

ISAMBILILO 8

SHIKULU WA MWEEO

IFYO NDEFWAYO KUSAMBILILA: Ndi nokulasambilila ifingi pakuti nshinikishe ukuti Yesu e Shikulu wa mfwa.

AMALEMBO YA KUBELEGNA: Yohane 6:35-51, 11:1-53.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Yohane 11:1-27.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Nintanikilwa pamo na Kristu, te ine ndi no mweo nomba, ni Kristu e wabo mweo muli ine."* (Abena Galatia 2:20a).

Tulapepa kuli Lesa no kumulomba fintu ifingi. Kuti twalomba ukuti atuposhe. Kuti twalomba ukutwafwilishako kupita mu bwafya. Kuti twalombe ncito. Lyonse Lesa alaasuka amapepo yesu. Lelo limbi teti atupeele ifintu tukabila. Alakana. Bushe ici cilola mukuti alitupata? Iyo!

Lesa alishiba ifyatulinga. Kuti twalomba ifishingatulinga. Fwe bafyashi limo limo tulakana ukupeela bana ifyo bakabila pantu tuleshiba ifibalingile nangu ifishibalingile ukukwata. Na kuli Lesa ni fyo fine.

Limo limo tulomba ifintu pa nshita iishilingile. Nga cintu icisuma, Lesa akatupeela pa nshita iilingile.

Kulabako inshita ifyo Lesa alolela pakuti akapokelele amalumbo ayaibela pa numa ya kutwasuka. Ifi, e fyacitike ifyo Yesu aumfwile ukuti cibusa wakwe, Lasaro, alelwala.

LASARO NAFWA

Belengeni Yohane 11:1-27. Na limo ni Maria nangu Marita e watumine nkombe ku kweba Yesu ukuti Lasaro nafwa. Nangu aleikala mupepi na Betani umu Lasaro aleikala, ulwendo lwa bushiku bumo, Yesu taileko bwangu. Aikele nshiku na shimbi shibili pakuti aye. Aebe na basambi bakwe ukuti ico ashailile bwangu ni ci alefwayo kuti icitetekelo cabo cikacitwe ukuba icashipa, kabili icakosa.

E lyo Yesu ailefika mu mushi wa Betani. Na limo, Marita aletontonkanya ukuti teti acite ne lyo cimo icakwafwilishako Lasaro. Nomba, Yesu aishile mukulosha na Marita na Maria pa mfwa yakwa Lasaro, ndume yabo.

ISAMBILILO 6

YAKWA KAFUNDISHA

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ndi nokusambilila fintu ningatetekela Icebo cakwa Lesa Ukuti e cilangililo ca cine.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Mateo 5:17-28, 7:24-28, 10:24-25, 13:33-52.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Mateo 5:17-20, 7:24-26, 28-29, 13:34-35.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Inshila shenu munenge ukushishiba, mwe Yehoba no mwakuya mwenu munsambilishe."* (Amalumbo 25:4).

Umukashana umu alekutika ku mubiye uwamwebele ukuti taali umwina Kristu pantu talelanda mu "Ndimi" shimbi, awe ca mupesha mano. Ilyo apokelele Kristu, aishile ishiba ukuti ififwaikwa fye pakubo mwina Kristu kuyebelele membu shonse, ukuleke membu no kupokelela Yesu ngo Mupusushi. Nomba ifyo mubiye amwebele palwa kulanda mu ndimi fyalemfulunganya.

Umuntu umu uwali kapokola, aile sangwa ku kusambilila ku ng'anda ya mapepo ubushiku bumo. Papitile myeshi itatu ukufuma apo apokelele Yesu ngo Mupusushi wakwe. Asakana ne bumba ilyalesambilila fintu bali nokulapepa. Atemenwe nganshi pakusambilila ifya kupepa pantu pa kale shimapepo umu e walemulandilako no kumupepelako kuli Lesa ukuti imembu shakwe shisambwe. Cali mupapwishe pakumfwa ukuti ali ne nsambu sha kulanda na Lesa mwipepo pa lwakwe.

Umwanakashi umbi nao aumfwile uko mwina mupalamano amwebele ukuti alingile ukulasangwa ku mulalilo wa mfumu lyonse cila bushiku bwa Mulungu. Uyu munankwe alundapo ukumutinya ukuti ali nokufilwa mu bwina Kristu bwakwe ukwabula ukukonka ili funde.

N'ani, kabili ni finshi ifyo tucetekelamo. Bushe ifibusa na bena mupalamano lyonse batweba ifya cine? Bushe kuti twatetekela ukuti uupepa ku cilonganino cimbi e wingatweba ifya cine?

Pakwishibe cine, tufwile twabelengisha nokufwailisha ifyalembwa muli Baibele. Umukashana kuti asambilila ifyo ali umwina Kristu nangu talanda mu ndimi. Kapokola nao akasambilila pa nshila ya kupepa kwa cine fintu kwingaba ifyo alebelenga nokusambilila Baibele. Nyinefwe nao kuti asambilila ifyo Yesu afundishe abasambi bakwe ukuti ukusangwa ku mulalilo wa mfumu cali fye icibukisho. Tacifwile

ukucitwa inshita iili fye yonse, kabili teti afilwe ukupusushiwa ilyo ashisangilweko cila mulungu.

Abalipo ilyo Yesu ali no mweo pano isonde balesanga ubwafya ukwishiba ifyo bali nokulapepa ukulingana ne fyo intungulushi sha mapepo shalebashimikila. Na kuli ifwe bene e ficitika. Isambililo lyesu lelo lilelanda pafyo Yesu acitile ku mafunde yapangilwe na bantu ayo balefwaya ukulanda pa mafunde yakwa Lesa.

IFYO YESU ALECITA

Belengeni Mateo 5:17-20. Yesu atemenwe amafunde yakwa Mose ayalembelwe mu fitabo fya 'Kutendeka ukufika ku 'Malango. Atemenwe Icipingo ca Kale conse. Ilyo ali umulumendo, aile kwisukulu lya mwi Sunagoge uko alesambilila ifyalembwa mu Cipingo ca Kale ifingi, pa mutima. Apo ali Mwana Lesa, Yesu acilile pa ba pano isonde bonse ukwishibisha nokumfwise 'malembo.

Yesu aishibe ukuti Lesa apee abantu amafunde ayasuma. Aya mafunde e yaletungulula bantu. E yali nokubatangulula mukukonka inshila ya bulungami, icitetekelo no kutemwa.

UBWAFYA UBUKULU

Aba Farise na balembeshi e bali intungulushi sha mapepo mu Israele. Pa myaka iingi, basukile balundako amafunde ya buntunse ku mafunde yakwa Lesa. Aya mafunde yalafwa abantu kufyo amafunde yakwa Lesa yalepilibula. Balaba no butemwe, ne citetekelo no bulungami. Bali no mwenso ukuti lumbi bali nokufilwa ukusunga mafunde ayacitilwe na mano ya bantu.

Ilyo Yesu aishile, taeseshe ukusunga nangu limo ifunde pa yo abantu bacitile. Aishibe ukuti te yakwa Lesa. Ici, e cakalifye abalembeshi na ba Farise. Batendeka ukusosa abati Yesu alefwayo konaula 'mafunde.

IFYO YESU ABASWIKE

Yesu abaswike ukuti amafunde yakwa Lesa yali nokutwalilila. Takwali fye ne lyo kalembo ka mu ci Hela nangu ka ci Hebere akali nokuloba. Belengeni Mateo 5:18. Ishi shibili e ndimi isho Baibele ya kubalilapo yalembelwemo. Kabili Yesu atile aishile mukufikilisha mafunde. Ici calolele mukutula e wali nokusambilisha bwino bwino amafunde ukucile 'fyo aba Farise na balembeshi bafililwe ukucita.

Belengeni Mateo 7:24-26, 28-29. Muli aya malembo e mo tulesanga ifyalengele ukuti abantu batemwe ifyo Yesu alefundisha. Alebomfya ifilangililo ifingi ilyo alesambilisha. E calengele ukuti nabo baleumfwikisha ifyo alebashimikila.

Bebeni amuti: "Kukabako inshita ilyo ne 'mwe bene mukesapita mu kucula, nangu mukese ipaiwa. Inshila iyo Yesu atwita ukwendamo te nshila ya masange. Lelo nga Paulo, kuti twatila: "Pantu ndetila ubucushi bwa nshita ino tabuyene ukulingwa ku bukata ubukasokololwa kuli ifwe"

(Abena Roma 8:18).

Lekelesheni ili sambililo mwipepo.

5. Cinshi calengele ukuti Yesu abebe ukukana ebako muntu ne lyo umu?

6. Finshi ifyo Petro acitile ifyalengelo kuti Yesu amwite ukuti “Satana”

7. Kwabe fintu fitatu ifyo Yesu atile abasambi bakwe balingile ukucita. Fintu nshi? Bushe cila mulandu pali iyi yonse upilibula nshi?

8. Bushe ulomfwe nsoni pe shina lyakwa Yesu?

9. Nga tatumfwe nsoni pali Yesu tuli nokushimikilako abantu bambi pali wene, te ifyo fine?

10. Bushe ca cine ukuti ukushimikila bantu bambi pali Yesu kukatulelo kucula?

Ebeni abasambi ukuti abashimikila pali Yesu limbi bapita mukucula.

IFYO IFI FILEPILIBULA MU MYEO YESU

Bomfyeni ifyo mwaumfwile pa kulondolola ku basambi benu ukuti abantu balacula pe shina lyakwa Kristu. Kuti mwalundapo na fimbi pa kushininkisho kuti beshibishe ifyo bengacula pakusala ukwenda na Yesu. Fimo pali ifi fili pe samba:

1. Yohane Huss, uwakene ukukonka imicitile ne ntambi sha bashikofu apeelwe umulandu wa kushimikile fyebo ifishali fyacine kabili bamocela no mulilo ku cimuti ico bamukakileko mu musumba wa Constance, pa bushiku bwa 6, mu mweshi wa Cikungulu 'pepo, mu mwaka 1415. Ifyo Yohane asosele fyakutula, Yesu fye, tepapa, e wali umutwe wa cilonganino. Kabili atile, bonse abatetekela Yesu, te bantu fye ababa inkonkani sha kwa papa-bashikofu beka, baba e mubili wa cilonganino.

2. Umusambi Petro bamupigwile ukutanikwa kuli kateka Niro. Yeromu, umuntu umu uwaishibishe ifyacitike kale atile Petro atanikwe umutwe pesamba e lyo amolu mu mulu pantu akene ukutanikwa fintu Yesu atanikwe.

3. Paulo na afwile mu nshiku sha kuteka kwa kwa Niro. Baputwiloko mutwe wakwe.

4. Yakobo bamuponeshe panshi ukufumapa mulu wa cibumba ca kwa kalinda mupepi ne tempele, e lyo bamutobele na mabwe mpaka fye ilibwe limo lyafwantile nokonaulo mutwe wakwe pakuti afwe.

5. Toma ailefwala mu calo ca India uko bamulashile umufwi.

Bebeni ifyo mwaumfwa pa kucula kwa bena Kristu. Na muno Africa mwine mwaba abengi abacula no kupakaswa pa milimo ya bwina Kristu, ificitika mu fyalo ifingi.

Yesu atile ukwishiba na mano yene yene yaba mukumfwa nokukonka ifyebo fyakwe. E lyo abebele ifyo amano yali. Abomfeshe icilangililo ca kukule ng'anda pakuti beshibishe ifyo alelandapo.

Bushe kwaba umuntu uwingatemwo kukule ng'anda pa mucanga? Awe, uwaishiba ifyo ing'anda ikuulwa teti acite ca musango 'yu. Kuti akuule ng'anda yakwe pa mushili uwakosa pamo nga pa libwe.

Yesu aloseshe mukuti batetেকে mu kufunda kwakwe. Pantu kwali ukwakosa, ukwa pe na pe. Iciwelewele ca muntu e cingabika amano pa mafunde ya bantunse. Uwa mano ali nokusalapo amafunde yakwa Yesu.

Yesu alebomfya imilumbe mu kusambilisha bantu. Imilumbe e nshimi ishibomfiwa mukwafwilishako abantu ukwishibisha ifilelandwa. Lyena abantu balomfwa bwino kabili bwangu bwangu. Belengeni Mateo 13:34-35.

AMAKA YAKWE

Kwali umulandu na umbi uwalengele ukuti abantu batemwe Yesu, nokumfwa kufyo alebasambilisha. Alishibe bwino bwino ifyo alelandapo. Talewayawaya pakulanda. Kabili taletwishika ifyo acetekela. Ilyo alefunda, alelana maka. Belengeni Mateo 7:28-29.

Yesu alebomfya amashiwi yakutula, “Ndesosa kuli imwe (nangu kuli iwe) nati” kabili aleti, “Ifi ifyebo fyandi.” Abali bakafundisha mu ba Yuda lyonse balesosa nokusambilishe fyo bambi basosele, lelo Yesu alelanda mu maka ya fyebo fyakwe.

IFYO IFI FIPILIBULA MU MWEOWANDI

Bushe ulakonka mafunde yakwa Lesa nangu aya bantu? Ilyo umu akwebako fimo pa mafunde yakwa Lesa, ulingile wamwipusha uko ifunde alelandapo lifumine muli Baibele. Nga talili muli Baibele, wilicetekela.

Baibele e cipimo ca cine ica kwa Lesa. Tulinge fyonse ifyo tumfwa ku fyalembwa muli Baibele. Baibele e cebo cakwa Lesa. E co tutetekela.

ISAMBILILLO 7

UMUPUSUSHI UWACULILE

IFYO NDEFWAYO KUTI NSAMBILILE: Ndi nokusambilila ukuti Yesu aliculile pali ine, kanshi na ine mfwife naba uwaiteyanya ukucula pe shina lyakwe.

AMALEMBO YA KUBELENGA: Marko 8:27-38, 10:32-34, 15:21-39.

AMALEMBO YA MWISAMBILILLO LYA LELO: Marko 8:27-38.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: *"Lelo atashilwe pa fya bupulumushi fyesu, kabili afwantilwe pa mampulu yesu, ukulimuna ukwa kutumwenamo ubutuntulu kwaponene pali wene, na mu fipumo fyakwe e mwaishilo kupola kuli ifwe."* (Esaya 53:5).

Daniele aile aletandala mu musumba wa mupepi. Bwangu bwangu aumfwa umo amuposha. Ati apilibuke, amona umwaume umo aleisa uko ali. Uyu muntu aleseka seka fye. Atile, "Papita nshita itali sana ukufuma apo nakumwenene. Bushe uli shani?"

Daniele amwaswike ukuti, "Ndi fye bwino. Aesha ukwibukisha uko amwene uyu muntu. Inseko sha ulya mweni shasuka shaya ilyo aishibe ukuti Daniele taleibukisha fye ne lyo kamo.

"Bushe taunjibukishe?" Umweni e fyo aipwishe Daniele. Alitwalilile ukuti; Ni ne nakupuswishe ilyo wapene ufwe mu menshi ninshi uli fye akalumendo."

Daniele aiketwe ne nsoni shingi nganshi. Aishilelaba shani umuntu mukankala ngo uyu?

Mwalitala mwafilwo kwibukisha icinso ca muntu uo mwaishebe kale? Abengi tabaishibe uo Yesu ali. Nao Yesu atendeke ukupapa nga ca kuti abasambi bakwe balimwishibe bwino bwino nangu iyo. E lyo abepwishe ilipusho ilikankala.

AMANO AYENGI NA MATONTONKANYO

Belengeni Marko 8:27-38. Kwali ifyakusosa ifingi pa fyo Yesu ali. Bamo baleti Yesu ni Yohane Kabatisha. Bambi nabo batile, "Iyo, ni Eliya kasesema, uwimine ukufuma pa bafwa na kabili." Bambi nabo baleti ni kasesema wa mu nshita ya Cipingo ca Kale.

Lelo Yesu alefwaya fye ukwishiba fintu abasambi bakwe baletontonkanya ukuti e fyo ali. E pakubepusha ili 'lipusho; "Nga imwe, muleti ni'ne ani?"

amuti: "Tatutemwo kucula. Ukucula kulatwibukisha pa nshita lintu imibili yesu yali iyanaka ku bulwele. Na limo twalwalile ku ng'anda nangu ku cipatala. Nangu twali mu ncende ili yonse, tatufwaya ukwibukisha amacushi ya kale. Pa nshita inono amatontonkanyo yalengo kuti twishibe ifyo twaleculisha, lelo tulatendeka ukulabako panono panono pa kucula fintu kwali ukukulu. Tulacula na mu nshila shimbi. Fwe bambi kuti twaibukisha lintu twalufinshe milimo. Twaliculile pakufilwo kushite 'fintu twalefwaisha pa ng'anda no lupwa lwesu.

"Limbi nalyo, icibusa kuti calenga ukuti tucule. Na limo mwacetekeleko 'munenu umo ukucilapo, e pa kumushimikilako ifyebo ifyo mushali nokwebako ne lyo umo. E lyo nao ailesokolole nkama yenu kuli umbi. Nangu mwali ne cibusa icamyalukile nokumicitile fintu ifibi. Ishi shali ni nshiku sha macushi kuli imwe.

"Na limo paliko uo akaice kasebenye nangu ka kalifye muli ba ifwe. mwaeseshe na maka ukucitile fisuma uyu mwaice e lyo ena amipata nokukana umfwile 'fyebo fyenu, nangu ukumipeela 'mashina yambi yambi. Uku nako kucula.

"Ilipusho twabelenga ilelo talili pa kucula uko tusanga mu mikalile yesu, lelo pa kuculile shina lyakwa Kristu. Bushe paliko umo muli ifwe uwa culilapo Yesu?" Leken i abasambi balande pali uyu mulandu pa nshita iilingile. Muli nokusambilila ukuti na limo muli na baculilapo Kristu mwibumba lyenu. Na limo tapali fye ne lyo umo uwaculila pali Yesu.

Soseni amuti: "Isambililo lyesu ilelo lili pa Mupusushi uwaculile, uushatuculile fye lelo aba ne nsambu shakutwita ukuti ne fwe tuculile pali wene."

IFYO IFI FYONSE FILEPILIBULA

Soseni ukuti: "Ubushiku bumo Yesu na basambi bakwe balepita mu cifulo ico abantu baleti cali ica mushilo pantu e mo balepepela tulesa. Ilyo baleenda, Yesu atendeke ukutontonkanya nga cakuti abasambi bakwe balishibe untu ali. Natulande pa malembo ya muli Marko 8:27-38." Ipusheni aya mepusho pa kuti mutungulule abasambi benu mukulanshanya pali uyu mulandu. Bomfyeni ifyo mwateyenye ku ng'anda pali ili sambililo pa kulunda pa fyo balelandapo.

1. Lipusho nshi ilyo Yesu aipwishe?
2. Bwasuko nshi ubo abasambi bapeele?
3. Ilipusho lyakwa Yesu ilya cibili lyali shani?
4. Bushe abasambi balimwaswike bwino?

Cipingo ca Kale. E lyo Yesu abepwishe nakabili ukutula, "Nga nomba imwe mutila ni ne ani?" Bushe pali apo afililwe? Bushe abasambi bakwe balifililwe ukumwishiba? E lyo Petro atile, "Niwe Kristu." Ili shiwi lya Kristu, lipilibula Mesia nangu uwasubwa. Yesu abebele ukuti beebako ne lyo umo pantu aba pano isonde bonse balesubila Mesia ukucite fintu ifyo Yesu mwine talemwayo kucita, kabili ifyo tali nokucita. Tali kacimfya wa mibele ye sonde lyonse ukulingana ne fyo isonde lyalesubila.

E lyo Yesu abasambilishe ifyo Mesia nangu Kristu ali nokucita. Ali nokucula nokufwa. Ici cali fye icintu icaafya ukumfwa ku basambi icakuti Petro alifililwe nokweba Yesu ukuti alilubile pa kulande fyebo fya musango 'yu. Pali ilya nshita, Yesu apitile mu kweshiwa ifyo apitile mu bwesho bwa mu matololo. Ali ni Lesa nangu cibe fyo, kabili nga cali ubufwayo bwakwe, nga 'cimfishe fyonse nokuba kateka wa calo fye conse. Lelo alishibe ukuti ifi tefyo Lesa shifwe ateyenye, ukufuma ne lyo isonde lyali talilapangwa. Pakwishiba ukuti Satana e walebomfya Petro, Yesu aebele Petro ukuti apitile kunuma ya kwa Yesu, nokufuma ku cinso cakwe. Yesu alifye nokucita fintu Lesa alefwaya. E lyo Yesu atendeke ukubasambilishe bonse. Amashiwi yaleisa ayalandilwe tayali ya basambi beka fye. Yali ya mwina Kristu onse uwali nokwisa fyalwa. Yesu abasambilishe (ne 'fwe pamo) ifintu fitatu. Tufwile twaikana. Ici cilolele mukutula tulingile ukubika ubufwayo bwesu ku maka yakwa Lesa, nokuipeela kuli wene muli fyonse. Cila bushiku tufwile twasenda ulupanda lwesu. Kuti twacite 'fi mukubombela Lesa no muntu munensu. Tulingile twakonka Lesa. Ici cilolele mukutula tusale Lesa cila bushiku mu myeo yesu. Cila bushiku ubupya, tutwalilile ukusalapo ukukonka Yesu, ukucilo kukonka isonde.

Yesu alekelesheko ili sambililo mukufunda ukuti umwina Kristu kuti apokelelo 'mweo wa muyayaya ukupitila mukuposa umweo wakwe onse mukubombela Lesa. Nangu kuti apose nshita yakwe mukufwaya fwaya ifyuma, amasambililo no bufumu bwa pano isonde no kulofyo 'mweo wakwe ukwabulo kuti apoke umweo wa pe na pe ukwabula Yesu.

Yesu alitwalilile ukweba basambi bakwe ukuti ali nokwisapita mu kucula nokwisa 'fwa. Belengeni Marko 9:30-32 na 10:32-34. Tulemona muli Marko 15:21-39 ukuti ilyo inshita yafikile iyakucula nokufwa kwa kwa Yesu, abasambi bakwe tabasumine. Muli Luka 24:44-49, panuma ya kufwa nokwima ukufuma pa bafwa kwakwe, Yesu na kabili ayambile ukusambilishe basambi uo ali pakuti bengaya mu fyalo fyonse mukusabankanye shina lyakwe.

IFYO MWINGASAMBILISHA ILI SAMBILILO

ISAMBILILO LYA NTANSHI

Ebeni abasambi benu baloleshe pa cipampa nokubelenge 'lipusho lya kutila: "Bushe mwatala amuculilapo pe shina lyakwa Yesu?" Bebeni

UBWASUKO

Ilingi line, Petro e walebabilapo ukwasuka ilyo ali na basambi babiye. Ukwabulo ukutwishika, Petro atile, "ni mwe Kristu."

Yesu atemwa pakumfwa aya mashiwi. "Kristu" cali e cebo aba Hela baleti "Mesia" mu ci Yuda. Calepulibulo kuti "Uwasubwa." Calepilubula uyo uo Lesa asontele. Petro alishibe ukuti Yesu e wali umo uo Lesa asontele.

UKUSOKA

Yesu aebele abasambi bakwe ukuti iyi nkama bakaisunge ukwabulo kushimikilako abantu bambi. Aba Yuda abengi balelolela Imfumu Mesia. Balefwayo wakubalubula ukufuma ku ba Roma. Balefwaye mfumu mu Yerusalemu iyo iyali kwati Imfumu Dabidi. Apo Yesu alecita ifipapusho ifingi, baleti e walingile ukuba imfumu iya lulumbi. Lelo Yesu tali nokwisaba imfumu ya pano isonde. Ali nokuba imfumu ya ku mupashi.

Yesu alefwaya abasambi bakwe ukwishiba ifishinka. Alefwayo kuti beshibe bu Mesia bwakwe ifyo bwali. Abebele ukuti ali nokwisangwa ububi sana. Ne ntungulushi sha mapepo shonse shali nokwisa mukana. Ali nokucula. Ali nokwipaiwa, lelo ali nokwima pa numa ya nshiku shitatu.

Petro e pakusunguka. Cine cine ifya musango yu tafyali na kucitika kuli Mesia, shikulu wabo. Petro atendeke nokweba Yesu ukuti alelanda ifishalolemo, ifya cilubo.

Yesu e pakwibukisho kuti Petro alemutunka ukuti abutuke ukufuma ku kucula ukwali nokumuponena. Ubwesho bwa musango yu bwali nokufuma fye ku ntungulushi imo fye ciwa! Yesu e pakukalipila Petro kwati ewali Satana. Atile, "Wilanjesha pantu inshila yakwa Lesa lyonse iba iya cine."

SENDA ULUPANDA LOBE

Yesu alitwalilile ukufundisha bantu. Alibelele apabuta tutu ifyo alefwaya mu myeo yabo. Abalefwayo kumukonka balingile ukuba abaiteyanya ukupita mukucula. Balingile ukulaba ifya lunkumbwa lwa mu mitima yabo nokusenda ulupanda lwabo.

Nomba ici e kuti shani? Ulupanda e po abantu baleipailwa. Yesu aloseshe "mukufwa" kwa matontonkanyo nokuteyanya kuntu bali nako. Balingile ukulaba nokuleke fintu balefwaisha. Balingile ukukonka ubufwayo bwakwa Lesa mu myeo yabo. Ubufwayo kulaikala mu kufwaya kwakwe e ukalufya umweo wakwe nokuyaikala ku mbo umo uupeela umweo wakwe pa mulandu wakwa Yesu e ukaba no mweo wa muyayaya. Ilyo aya kuli Yesu, atila, "Umweo wandi uyu, ubomfyeni

mwe shikulu. Nakulacita fyonse ifyo mufwaya ukuti ncite. Kabili ndi nokuya konse uko mwantuma.” Yesu na o akamwasuka nge 'fi; “Pano isonde ndi nokukupeelee 'paalo. Kabili, ilyo ukafwa, ukesa ikala na ine umuyayaya.”

Bushe ulefwayo kuba uwafyuma kabili umucindami? Abengi efyo bakabila, lelo Yesu atile ifi fyonse fya bupuba. Kuti cawama shani ukukwate fyuma no bucindami pano isonde, e lyo ukese 'pya mu mulilo wa pe na pe muyayaya kumbo? Kumbo, muntu wa musango uyu kuti apeela icili conse pakufwaisha ukuti akasange nshila ya kupusukilamo no kufumamo, kabili nokubwela ku nshila yakwa Kristu. Nomba teti cicitike pantu ninshi nacelewa kale! Tusale icisuma ilyo tucili abomi muli lino isonde.

IFYO IFI FIPILIBULA MU MWEU WANDI

Bushe wasala ukukonka Yesu? Ube uufwaisho kuposa ulunkumbwa na fyonse ifyo uteyanya. Ube uufwaya ukunakila ubufwayo bwakwa Lesa no kuba umubomfi wa kulandilako Yesu uwashipa. Ilingi line ici ciba icaafya. Marko 8:38 atila abantu bambi bakaba no mwenso wa kuba inte shakwa Yesu.

Tube abashipa mu kubombela Yesu. Nangu kuli amafya, ubucushi bwesu teti bulingane nobo Yesu aculile pa lupanda. Takuli uukatweba ukuti tufwe pa lupanda. Nomba tulingile twaiteyanya ukucula pe shina lyakwe ilyo tuleshimikila pa cikuku cakwa Lesa kuli abo abaluba.

Abantu bamo balomfwe nsoni ukushimikila abantu banabo abacite 'fibi pafyo icitetekelo cabo muli Yesu fintu caba. Baleshiba ukuti ababembu bali nokubaseka. Kuti balesosa ifyebo ifingakalifya bena Kristu. Kanshi umwina Kristu limbi alingile ukuba pa lwakwe mukushimikile mbila yakwa Yesu. Yesu atile ali nokwisaba ne nsoni pali abo abamumfwile nsoni pali nomba.

Pano isonde paba abapulumushi abengi. Abengi balefwaya fwaya uwingabapususha nokubafwako. Lesa alefwaya abena Kristu abashipa abakwafwa aba bantu. Bushe ulu nokuba uwashipa ku kubombela Yesu? Bushe uli nokusenda ulupanda lobe no kumukonka?

ISAMBILILO 7

YAKWA KAFUNDISHA

AMALEMBO YA KUBELENGA: Marko 8:27-38, 10:32-34, 15:21-39.

AMALEMBO YA MWISAMBILILO LYA LELO: Marko 8:27-38.

ICAKUSUNGA PA MUTIMA: “*Lelo alashilwe pa fya bupulumushi fyesu, kabili afwantilwe pa mampuuulu yesu, ukulimuna ukwa kutumwenamo ubutuntulu kwaponene pali wene na mu fipumo fyakwe e mwaishilo kupola kuli ifwe.*” (Esaya 53:5).

ISAMBILILO LIKALAMBA: Yesu aliculishe pa mulandu we pusukilo lyesu, kanshi nefwe bene tuli nokucula.

IFYO NDEFWAYA ABASAMBI BANDI UKWISHIBA: Ndefwaya abasambi beshibe ifishinka ifingafuma mukukonka Kristu fintu fingaba.

IFYO MWINGABOMFYA ILYO MULESAMBILISHA: Fwayeni ifyacitike ku bena Kristu abapitile mu bucushi pali Yesu. Ifi kuti fyafuma mukwipusha bantu amepusho, nangu fye mu fintu twapitamo. Lembeni ili 'lipusho pa cipampa nangu pa cipepala: “Bushe mwaliculilapo pe shina lyakwa Kristu?”

IFYO MWINGAFUNDA ILI SAMBILILO

ISAMBILILO LIKALAMBA

Yesu afikile pa nshita ya bwafya mu mweo wakwe. Mu nshiku shali ku ntanshi ya mweo wakwe, kwali icapindama, nomba ali no mwenso pantu eka fye e wa cimwene. Nga cakuti aishile, nokufunda, nokuposha balwele, nokwimya abafwa ukwabulo kuisokolola ku basambi bakwe, nga cali shani? Bushe balishebe uo ali? Marko 8:27-39 e mwaba ilipusho ilyo Yesu aipwishe abasambi bakwe, ukuti, “Bushe abantu baleti ni 'ne ani?” Ubwasuko bwali ubwacindamisha.

Icifulo Yesu na basambi bakwe balepitamo cali ni ncende iyo balepepelamo tulesa utwingi. E ncende iyo Lesa wa bena Hela, pan, afyalilwe. Uyu ali Lesa wa fubumbwa. Ici cifulo cali nokuba mwisamba lya lupili. Kabili pakatalamukila e pali etempele lyakwa Kaisare uo baleti ni Lesa. Itempele line 'li lyakulilwe na mabwe. Muli iyi ncende e mo Yesu aipwishe abasambi bakwe ukumweba fintu abantu baletontonkanya ifyo ali.

Abasambi bamwaswike ukutila abantu bambi baletontonkanya ukuti Yesu ali Eliya, Yohane Kabatisha nangu kasesema umbi uwa mu